

ELIFAS LÉVI

KLÍČ K VELKÝM
TAJEMSTVÍM

---

z francouzštiny přeložil Dr. Jan Kefer; jako fotoreprint prvního českého vydání z roku 1937
vydalo nakladatelství Trigon, Praha 1991
s přihlédnutím k anglickému překladu A. Crowleyho místy doplnil zariatnatmik

אנלם

PŘEDMLUVA.

Lidský duch žije ve zmatku tajemství. Tajemství je propastí, jež svojí strašlivou hloubkou neustále přitahuje naši neklidnou zvědavost.

Největší tajemství Nekonečna jest existence Toho, pro Něhož nemá nic tajemství.

Pochopiti nepochopitelné Nekonečno, je nekonečné a věčně nevyprávitelné mysterium, vznešený rozpor, ve který věřil Tertullian.

Jest to nejnějnější absurdnost poněvadž rozum musí se zřítí pochopení, jest to nejnějnější schopnost víry, poněvadž vědění a rozum dalek jsa toho, aby dokazoval své nebytí, osudově je svázán vírou svého bytí a vzývá je se zavřenýma očima.

Tento rozpor jest nekonečný pramen rozumu, světlo vyvěrající věčně z věčných temnot; vědění, tento Babylon ducha, může vinouti svoje spirály a vystupovati neustále; snad opustí zemi, avšak přes to mu nebe zůstane uzavřeno.

Bůh jest bytostí, kterou se nikdy nestaneme.

Říše tajemství jest tedy pole otevřené snahám intelligence. Bez bázně nutno na ně vkročiti; jeho rozlohu nikdy nezmenšíme, jest možno pouze změniti obzor. Věděti vše je snem nemožným a běda tomu, kdo se neodvážá a neví, že chce-li věděti, musí se neustále učit!

Říká se, že kdo se chce dobře něčemu naučiti, musí to několikrát zapomenouti. Vývoj světa bral se dle této poučky. To nač se dnes ptáme, staří rozluštili; jejich odpovědím, napsaným v hieroglyfech před počátkem dějin, dnes již nerozumíme. Jistý muž našel znovu klíč, otevřel katakomby starého vědění a dává své době celý svět zapomenutých pouček, synthés jednoduchých a vznešených jako příroda, neustále zářících v jednotě a zmnožujících se jako čísla v tak přesné proporce, že známé dokazuje a zjevuje neznámé. Rozuměti tomuto vědění, znamená hleděti Bohu v tvář! Autor tohoto díla věří, že to dokázal!

A viděl-li jsi Boha, řekne hierofant, pak se obrať! A ve stínu, který budeš vrhati v pohledu na toto slunce inteligenci, objeví se ďábel, onen temný fantom, kterého vidíš, nedíváš-li se na Boha a věříš-li, že naplňuješ nebe svým stínem; vystupující opary země jej zdánlivě ještě zveličují.

V náboženském ohledu docíliti souhlasu vědy se zjevením a rozumu s vírou, dokázati filosoficky

absolutní principy, smířiti všechny protiklady, dokázati a konečně i zjeviti universální rovnováhu přírodních sil, jest trojnásobný cíl tohoto ve tři díly rozvrženého díla.

Podáme tedy pravé náboženství takovým způsobem, že je nepopře ani věřící ani nevěrec; což bude nám absolutnem v náboženském ohledu. Do filosofie uvedeme nezměnitelné pojmy oné PRAVDY, která je ve vědě SKUTEČNOSTÍ, v souzení ROZUMEM a v morálce SPRÁVEDLNOSTÍ. Konečně ukážeme ony přírodní zákony, jichž rovnováha znamená udržování, a četné fantomy naší představivosti, strašlivé skutečnosti pohybu, jež odporují životu. Chceme vyzvatí všechny veliké básníky budoucnosti, aby napsali ještě jednou Božskou komedii, nikoliv dle lidských snů, ale dle Božího matematického zákona.

Tajemství jiných světů, skryté síly, vzácná zjevení, mimořádné schopnosti, duchy, zjevy, magická paradoxa, hermetická arkána, toho všeho chceme se dotknouti a toto vše vysvětliti. Kdo dal nám tuto moc? Neostýcháme se prozraditi to našim čtenářům.

Existuje skrytá a svatá abeceda, jejíž vynález připisují Židé Henochovi, Egyptané Thothovi neb Hermu Trismegistovi, Řekové Kadmovi a Palamedovi. Tato i Pythagorovcům známá abeceda jest utvořena z absolutních ideí spojených se značkami a číslicemi a vytváří svými kombinacemi matematiku myšlení. Šalomoun znázornil tuto abecedu dvaasedmdesáti jmény napsanými na třiceti šesti talismanech, které byly východními zasvěcení nazvány Klíčky neb Claviculae Salomonis. Jejich použití je popsáno a vysvětleno v malé knize Sefer Jecira; pochopením této dospíváme ku skrytému smyslu Zoharu, veliké dogmatické knihy židovské kabbaly. Časem zapomenuté a ztracené klíče Šalomounovy jsme znovu našli a bez námahy jsme otevřeli všechny brány starých svatyň, ve kterých zdánlivě spí věčně mladá a věčně krásná absolutní pravda jako ona princezna z pohádek našeho dětství, dlouhou dobou spánku očekávající chotě, který ji probudí.

I po tomto našem díle budou existovati tajemství, ale jen v nekonečných hlubinách. Naše kniha je světlem nebo vášní, mystifikací nebo pomníkem. Čti, rozvažuj a sud'!

DÍL I.

TAJEMSTVÍ NÁBOŽENSTVÍ

Problémy, které jest nám řešiti.

- I. Dokázati přesně a dokonale existenci Nejvyšší Příčiny a tím dáti všemu dostatečný důvod.
- II. Dokázati skutečnost pravého náboženství.
- III. Dokázati význam a důvod všech mysterií jednoho, pravého a universálního náboženství.
- IV. Změniti námitky filosofie v dostatečné důkazy pro jedině pravé náboženství.
- V. Stanoviti hranice mezi náboženstvím a pověrou a rozumově vysvětliti divy a zázraky.

ÚVODNÍ ÚVAHA.

Když hrabě Joseph de Maistre, onen veliký, vášnivě logický myslitel, zoufale zvolal: „*Svět jest bez náboženství*“, pak podobal se těm, kteří tvrdí: „*Není Boha*“.

Svět jest bez náboženství hraběte de Maistre právě tak, jako neexistuje Bůh, jak si jej většina ateistů představuje. – Náboženství jest ideou opřenu o trvalou o všeobecnou příčinu. Lidstvo jest náboženské: slovo náboženství má tudíž nutný a absolutní smysl. Příroda sama posvěcuje ideu představovanou tímto slovem a dodává jí velikosti principu.

Povinnost věřiti jest spojena s povinností milovati, pročez nutně duše souhlasí spolu ve stejných nadějích a ve stejné lásce. Osamocené názory jsou pouze pochybováním; pouto vzájemné důvěry tvoří náboženství, neboť probouzí víru.

Víra nebyla vynalezena, vynucena neb zřízena politickým nápadem; projevuje se jako život přímo osudově. Tatáž síla, která navozuje přírodní jevy, rozšiřuje nade všemi lidskými myslmi nadpřirozenou říši víry a ohraničuje ji. Nelze vymýšleti zjevené, nýbrž nutno je prožívatí a v ně věřiti. Duch může protestovati proti temnotám dogmatu, avšak jest podroben lákání těchže temnot a často by se nejnetrpělivější popěrač bránil označení, že je člověkem bez náboženství. –

Náboženství zaujímá mezi skutečnostmi života větší místo, než se domnívají ti, kteří náboženství odmítají, neb se aspoň tak tváří. Vše co člověka povyšuje nad zvíře, mravní láska, odevzdání, čest, jsou vlastně náboženské pocity. Úcta k vlasti a ke

krbu, náboženství, povinnosti vzpomínek jsou věci, jichž se lidstvo nikdy nevzdá, aniž by se ponížilo, a bezvěrci nebyli by větší, než smrtelný život se vši svojí náhodností, nevědomostí a ubohostí.

Kdyby věčné zničení mělo býti výsledkem všech našich tužeb po vznešenu, o němž cítíme, že je věčné, pak naší jedinou úlohou by bylo využití přítomnosti, zapomenutí minulého a bezstarostnost o budoucí, a bylo by nutno říci se slavným sofistou, že myslící člověk je méněcenné zvíře. –

Ze všech lidských vášní je náboženská nejmocnější a nejživotnější. Vzniká ze souhlasu neb ze záporu; se stejným fanatismem potvrzují jedni tvrdohlavě Boha dle svého obrazu, a druzí sprostě Boha popírají, jakoby chtěli jedinou myšlenkou pochopiti neb zničiti celou Nekonečnost, jež je vázána na Jeho veliké Jméno.

Filosofové nepřemýšleli dosti o fyziologické příčině náboženství v lidstvu: náboženství existuje, přes všechny diskuse o dogmatu. Jest mohutností lidské duše zcela jako inteligence a láska. Pokud bude lidstvo, potud bude náboženství. Takto chápáno, jest pouze požadavkem nekonečného idealismu, požadavkem, jenž opravňuje všechny naděje v pokrok a vnukává všemhnu oddanost, jenž jediný zabraňuje, aby čest a ctnost byla pouhá slova, aby nicotnost hloupých a slabých byla využita ve prospěch silných a chytrých.

Tuto vrozenou schopnost víry bychom mohli nazvati přirozeným náboženstvím a vše to, co je uzpůsobeno, aby dusilo vzlet víry, s náboženského hlediska odporuje přírodě. Podstata náboženského objektu jest mysteriem, neboť víra počíná s neznámým a vše ostatní ponechává zkoumání vědeckému. Pochybnost usmrcuje víru, jež cítí, že sdělení božské bytosti je nutné, aby překlenulo propast dělicí konečné od nekonečného a potvrzuje toto zprostředkování celou vřelostí svého srdce, všemi schopnostmi svého intelektu. Bez tohoto aktu víry nemá náboženství základu a mění se v skepticismus a zoufalství. Aby však tento akt víry neměl příznaky vášně, potřebuje řízení a vedení rozumu. Jak ale? Věděním? Viděli jsme, že věda zde nic neznamená. Snad tedy státní mocí? To je nesmysl. Zkuste, aby četníci ochraňovali modlitby!

Zůstává tedy pouze mravní autorita, která jediná může zdůvodniti dogma a vybudovati nauku kultu ve shodě se státní mocí, nikoliv však dle jejich předpisů; krátce, víra dává náboženským potřebám skutečné, dokonalé, trvalé a nepochybné uspokoi-

jení. Proto musí absolutní, neproměnlivý klad dogmatu býti udržován právoplatnou hierarchií. Působivý kult jest nutný, neboť absolutní vírou uskutečňuje znamení víry.

Takto chápané náboženství, jež jedině uspokojuje přirozenou touhu po náboženství, musí býti nazváno v pravdě jedině přirozeným. A tak přicházíme sami od sebe k tomuto dvojímu vysvětlení: pravé, přirozené náboženství jest hierarchické a tradiční, absolutně potvrzené společenstvím víry, naděje a lásky nad lidskými zmatky.

Kněz, který ztělesňuje mravní autoritu a působivou sílu svého úřadu, jest právě tak svatý a neomylný, jako lidstvo je podrobno vášním a klamu. Skutečný kněz je vždy zástupcem božím: nic tu neznamenaají chyby ba i zločiny jeho, jako člověka. Když Alexander VI. Vykonával svěcení, pak nikoliv travič, ale papež vkládal na biskupy ruce. A tak Alexander VI. Ani nezkazil ani nezfalšoval dogmat, jež jeho samého odsuzovaly, a svátostí, jež v jeho rukách jiné zachraňovaly, jeho samého však neosvobozovaly. Vždy a všude byli lháři a zločinci: nebyli a nebudou však v hierarchické a božsky autorisované církvi špatní papežové a špatní kněží. Špatný a kněz jsou dvě slova, jež si vzájemně odporují. –

Mluvili jsme o Alexandrovi VI. A myslíme, že toto jméno postačí, abychom si ušetřili ostatní odporné vzpomínky. Velicí zločinci mohou se dvojnásobně zneuctíti, zastávají-li svatý úřad: nemohou však zneuctíti tento svůj úřad, který vždy zůstává jasný a čistý nad křehkým lidstvím.

Řekli jsme, že není náboženství bez mysterií a přidáváme, že není mysterií bez symbolů. Symbol jako formule neb výraz mysteria dodává neznámou hloubku paradoxním obrazům, vymykajícím se obecné vědomosti. Symbolická forma k charakteristice něčeho, co se vymyká vědeckému rozmyslu, musí býti nutně zvolena mimo oblast rozumovou; proto jest zcela oprávněný slavný výrok církevního otce: Věřím, protože je to absurdní, credo, quia absurdum.

Potvrdí-li věda něco, čeho nezná, zničí se sama. Věda může dokonati dílo víry právě tak málo, jak víra může určití vědecké poučky. Dogma víry, kterého by se věda směle zmocnila, může pro ni býti jen nesmyslem, stejně tak jako vědecká poučka daná za článek víry, jest v náboženském smyslu hloupostí; víra a věda jsou pojmy, kterých nelze zaměňovati.

Také však nelze je stavěti proti sobě jako protiklady. Jest prostě nemožné věřiti opak toho, co se ví, aniž by bylo nutno odřeknouti se vědy; a stejně jest nemožné, aby věda dospěla k opaku toho, co se věří, aniž by nastal konec víry.

Zamítá-li kdo ve jménu vědy poznatky víry a staví-li je v protiklad, dokazuje, že nerozumí ani vědě ani víře: mysterium Boha ve třech osobách není matematickým problémem, ztělesnění Slova není jevem lékařským; Vykoupení uniká kritice

historické. Věda jest zcela neschopna rozhodnouti, co se má neb nemá v dogmatu věřiti. Věda může pouze potvrditi výsledky víry, a činí-li víra lidi zřejmě lepšími, a je-li víra, třeba by snad byla pojata jen jako fyziologická skutečnost, zjevně nutností a silou, pak musí ji věda uznati a vždy s ní rozumově počítati.

Odvažme se nyní tvrditi, že existuje nesmírná skutečnost, stejně přijatelná vírou i vědou, skutečnost, jež jakýmsi způsobem činí Boha na zemi viditelným, skutečnost nepopíratelná, skutečnost všeobecného významu. Tato skutečnost jest manifestace ducha neznámého starým, ducha božského, většího než věda ve svých dílech, nesrovnatelně ideálnějšího ve svých nadějích než nejvznešenější báseň, ducha, pro něhož bylo nutno utvořiti nové jméno, ve svatyních starověku neznámé. Toto jméno bylo stvořeno a dokážeme, že toto jméno, toto slovo jest jak pro vědu, tak i pro víru výrazem Absolutna: Jméno zní: *Láska k bližnímu*, a duch, o němž jsme mluvili, jest *Duch charity*.

Před láskou k bližnímu kloní se víra i pokořená věda. Zde se zjevuje něco vyššího než lidstvo, láska k bližnímu dokazuje svými díly, že není snem. Je silnější všech vášní, vítězí nad hofem a smrtí, působí, že všechna srdce rozumějí Bohu a naplňuje věčnost uskutečněním svých nadějí.

Co znamená proti lásce k bližnímu onen hlučný Prouhon? Co šklebící se Voltaire?

Nakupte na sebe Diderotova sofismata, Strausovy kritické argumenty a tak skvěle nadepsané Volneyovy Ruiny – vždyť skutečně jen zříceniny vyvolaly – revoluci rouhání, jejíž hlas umlká zde v krvi a tam v mlčení opovržení, a připojte k tomu ještě vše, co může přinéstí budoucnost na poli zvrhlosti a šílení – a pak přijde nejprostší a nejpokornější sestra lásky k bližnímu a svět zanechá všech svých sprostot, všech svých zločinů a nezdravého bloudění, aby se sklonil před tímto vznešeným zjevem!

Láska k bližnímu! Božské slovo! Slovo, jemuž dává porozuměti sám Bůh a jež skrývá v sobě veškeré dokonalé zjevení! Duch lásky k bližnímu! Hle slova, která jsou rozluštěním a budoucností! Jakou otázku by nedovedla tato slova zodpověděti?

Čím je nám Bůh, než Duchem charity? Co pravověrnost? Zdaž není to duch charity, jenž nevede sporů o víře, aby nerušil důvěry maličkých a mír universálního spojení? Není-li církev pouze spojením v duchu lásky k bližnímu? Jí jest církev neomylnou, a jen ona je božskou ctností kněžstva.

Povinnost lidstva, záruku jeho práv, důkaz jeho nesmrtelnosti, věčnost dobra jím na zemi započatého, slávyplný cíl jeho života, cíl a prostředek jeho snah, vyvrcholení individuální, občanské a náboženské morálky, vše uzavírá v sobě duch lásky k bližnímu, na vše se vztahuje, vše podniká a vše dokonává.

Tímto duchem veden dává Ježíš své matce za syna sv. Jana a slavil triumf nad hrůzou strašlivého

utrpení zvoláním osvobození a pozdravu: „Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého“.

Láskou k bližnímu dobylo světa dvanáct galilejských řemeslníků: milovali pravdu více než svůj život a zvěstovali ji národům a králům; mučednictvím zkoušeni byli shledáni věrnými. Svou smrtí ukázali massám živoucí nesmrtelnost a napojili zemi krví, jejíž vřelost nemohla ochabnouti, poněvadž plála žářem charity.

Charitou stanovili apoštolové svůj symbol. Učili, že je lepší společně věřiti, než odděleně pochybovati, založili hierarchii na poslušnosti tak vznešené a mohutné láskou, že služba se mění ve vládu, vyjádřili víru a naději všech a toto vyznání dali všem do ochrany. Běda ctižádostivému, který by si přivlastnil jen jediné slovo z tohoto dědictví Slova; bohovrahem jest, kdo se snaží rozdrobiti tělo Páně.

Vyznání jest svazek lásky k bližnímu a kdo se mu protiví je raněn věčnou smrtí; láska k bližnímu jej opustí. Toto jest svatě dědictví našich dětí, cena krve našich otců!

Láskou touto byli mučedníci těšeni v žalářích Césarů, a obraceli své strážce a dokonce i katy ku své víře.

V jejím jménu protestoval sv. Martin z Toursu proti mukám Priscilianistů a odloučil se od tyрана, jenž chtěl víru poučiti mečem.

Touto láskou potěšovalo tolik světců svět přes zločiny páchané ve jménu náboženství a přes hanbu znesvěcených svatých.

Láskou k bližnímu dosáhli sv. Vincenc z Pauly a Fénelon obdivu bezbožných století a dali zmlknouti smíchu voltairiánů před vážností svých ctností.

Touto láskou konečně stala se vašeň kříže moudrostí národů, poněvadž všechna ušlechtilá srdce rozuměla, že je vyšší ten, kdo věří s těmi, kteří milují a se obětují, než ten, kdo pochybuje s egoistou a otrokem vášně!

Článek I.

Řešení první otázky.

PRAVÝ BŮH.

Bůh může být vysvětlen pouze vírou; věda nemůže jeho jsoucnost ani popřít, ani dokázati –

Bůh jest absolutní předmět lidské víry. V Nekonečnu jest nejvznešenější a tvořící Intelligence, ve světě jest Duchem lásky k bližnímu. –

Jest universální bytí osudovým strojem, jenž věčně náhodně ničí intelligence, nebo jest božsky prozřetelnou bytostí, jež řídí síly k zušlechťení ducha? –

První hypotéza odporuje rozumu, je bezútěšná a nemravná. –

Víra a věda musí se tudíž skloniti před druhou hypotesou. –

Zajisté, Proudhone, Bůh jest hypotésou, avšak hypotésou tak nutnou, že bez ní všechna teoremata jsou nesmyslem a pochybností. –

Pro zasvěcence do kabbaly jest Bůh absolutní jednotou, která tvoří a oduševňuje čísla.

Jednota lidské bytosti dokazuje jednotu Boha.

Klíč k číslům jest klíč k symbolům, poněvadž znaky tvarů jim odpovídajících jsou harmonií, jež vzniká z čísel. –

Matematika nemůže prokázati slepou náhodu, poněvadž je projevem přesnosti, tohoto přívlastku nejvznešenějšího rozumu. –

Jednota dokazuje analogii protikladů, jest pramen, rovnováha a cíl čísel. Kon víry vychází od jednoty a opět se k ní vrací.

Chceme provésti vysvětlení bible čísly, poněvadž bible je knihou božích obrazů.

Otázeme se čísel na smysl dogmat věčného náboženství a čísla nám vždy odpoví, poněvadž se syntézou spojují v jednotu.

Následující stránky jsou jednoduchými, krátkými přehledy kabbalistických hypotés; vymykají se víře a pokládáme je pouze za zajímavá pozorování. Nechceme jimi zaváděti novoty v dogmatickém smyslu a tvrzení naše jako zasvěcence jsou zcela podřízena naší poslušnosti jako křesťana.

Nárys prorocké teologie čísel.

Číslo I.

Jednička je principem a syntézou čísel, idee Boha a člověka, spojení rozumu a víry.

Víra neodporuje rozumu, stává se nutností láskou, a rovná se naději. Milovati jest věřiti a doufati a tyto tři vzlety duše se nazývají ctnost, neboť jen odvahou mohou se dařiti. Leč byla-li by možná odvaha, kdyby nebylo pochybností? Moci pochybovati jest již pochybováním. Pochybnost jest vyrovnávající silou víry a získává jí všechnu zásluhu.

Příroda sama nás vede k víře, ale forma víry je sociální uskutečnění jejich snah v určité době, což dodává církvi neomylnost zdánlivou a skutečnou.

Bůh jest nejnutnější a nejneznámější ze všech bytostí, poněvadž může býti vysvětlen jen v obráceném smyslu k našim zkušenostem: jest vším tím, čím my nejsme, protikladnou hypotesou Nekonečna proti konečnému.

Víra a tím i naděje a láska jsou tak svobodny jako člověk; nemohou býti poručeny, jestliže lidé nechtějí se k nim přinutiti. Jsou to milosti a pravé náboženství. Jest možné, aby milost byla vynucována, t. j. aby lidé byli násilím vlečeni k tomu, co z nebe přichází volně a nezasloužené? Je nutno si milosti jen přát. Souditi o víře, znamená ji poutati, poněvadž předmět víry je mimo rozum. Táže-li se kdo: „Existuje Bůh?“ odpovím: „Věřím v něho.“ – „Ale jste si tím jist?“ – „Kdybych si byl jist, nevěřím, nýbrž vím.“

Opisovati víru znamená dodávati pojmy obvyklým hypotésám.

Víra počíná tam, kde věda končí. Zvětšovati vědění znamená zdánlivě něco ubrati víře a skutečné zvětšení oblasti, neboť se prodlužuje základna.

Neznámé možno předvídati pouze jeho poznávanými vztahy ke známému.

Analogie byla jediným dogmatem starých magů; bylo to dogma zprostředkující, zpola věda, zpola hypotésa, zpola rozum a zpola báseň. Toto dogma vždy vytvářelo a bude vytvářeti ostatní.

Kdo je bohočlověkem? Ten jenž v lidském životě uskutečňuje božský ideál.

Víra jest proctvím inteligence a lásky vedené přírodou a rozumem. Patří tedy k podstatě věcí víry, aby byly nepřístupné vědě, pochybné filosofii a nedefinovatelné jistotě.

Víra je tedy hypotetické uskutečnění a obecné určení posledních hranic naděje. Jest souhlasem k viditelným znakům věcí neviditelných.

Sperandarum substantia rerum

Argumentum non apparentium.

Aby bylo možno hájiti neb popírati existenci Boha bez vášně, nutno vyjít z rozumného či nerozumného vysvětlení Boha. Chce-li vysvětlení býti rozumné, musí býti hypotetické, analogické a záporné ve vztahu ke konečně známému. Možno zamítati nějakého boha, ale absolutní Bůh může býti právě tak málo popírán, jak se prokazuje rozumově; je chápán a věří se v Něho.

„*Blahoslavení čistého srdce, neboť Boha viděti budou*“, pravil Mistr. Viděti srdcem je věřiti a když tato víra souhlasí s pravým dobrem, nelze se klamati, předpokládaje, že dle smělých předpisů osobní hlouposti, nebude se chtít vysvětliti příliš mnoho. Naše úsudky týkající se víry budou obráceny na nás samé a bude se nám dít tak, jak jsme věřili. To jest, činíme samy sebe dvojníky svého ideálu.

„*Ti, kteří vytvářejí bohy, stanou se jimi*“, praví žalmista, stejně jako oni, kteří jim věnují svoji důvěru.

Božský ideál starověku vytvořil konečnou civilisaci, a nesmíme zoufati, změnil-li se bůh našich barbarických otců v ďábla našich osvícených dětí. Ďábel vznikl z přesunutých bohů a Satan jest jen proto bez logiky a bez tvaru, poněvadž byl utvořen ze všech model starých theogonií. To je sfinx beze slova, hádanka bez rozluštění, mysterium bez pravdy, absolutno bez skutečnosti a světla.

Člověk je syn boží, poněvadž Bůh ve svém projevu, skutečnosti a vtělení na zemi byl nazván synem člověka.

Když Bůh ve své moudrosti a lásce toto způsobil, porozumělo lidstvo jeho vznešeným slovům: *Budíž světlo!*

Člověk je tvorem božské myšlenky a Bůh idealisovanou syntézou myšlení lidského.

Člověk je Bohem světa a Bůh člověkem nebes.

Dříve než se řeklo: „*Bůh chce*“, projevil vůli člověk.

Člověk musí býti svobodný, aby porozuměl a ctil všemohoucího Boha.

Poslušen a zdržující se z bázně plodu vědění, byl člověk nevinný a hloupý jako ovce; zvědavý a vzpurný jako anděl světla, zničil sám pouto své povýšenosti a padaje svobodně k zemi, strhl Boha sebou ve svém pádu.

A proto pozdvihuje se z hlubin tohoto vznešeného pádu vítězně velkým odsouzcením kalvářským a vstupuje s ním do říše nebeské.

Neboť nebesa náležejí inteligenci a lásce, těmto dětem svobody!

Bůh ukázal člověku svobodu jako milenkou a dal, aby vyzkoušel jeho srdce, vstoupiti mezi ním a jí fantomu smrti.

Člověk miloval a cítil se bohem; vzal si, co mu chtěl Bůh dáti: věčnou naději.

Šel stínem smrti vstříc své nevěstě a strašidlo zmizelo.

Člověk získal svobodu a obejmul život.

Nyní odpykej svou slávu, Promethee!

Tvé rozervané srdce nemůže zemřít; kdo zemře bude tvůj sup a Jupiter. Jednoho dne probudíme se z mučivého snu mdlého života; dílo naší zkoušky bude dokonáno, a budeme dosti silni proti bolesti pro nesmrtnost.

Pak budeme žiti v Bohu přebohatý život, vystoupíme v jeho dílech světlem jeho myšlenky, a vstoupíme v Nekonečnost dechnutím jeho lásky.

Nepochybně budeme prvorozenci nové rasy, anděly příštího lidstva. Jako nebesští poslové prodjeme Nezměrnem a hvězdy budou naše bílé čluny. Přeměníme se v sladká vidění, abychom upokojili plačící zraky, na neznámých luzích budeme trhati zářící lilie a líti budeme rosu na zem.

Dotkneme se vícek spícího děcka a potěšíme srdce jeho matky při pohledu na milovaného syna.

Číslo 2.

Dvojka je především číslem ženy, choti mužovy a matky společnosti.

Muž je láskou v inteligenci, žena je inteligencí v lásce.

Žena je úsměvem tvůrce spokojeného sebou samým a on odpočinul po jejím stvoření, praví nebeské podobenství.

Žena předčí muže, poněvadž je matkou, a vše jí bude předem odpuštěno, poněvadž rodí v bolestech.

Žena je smrtí první zasvěcena do nesmrtnosti; pak viděla muže tak krásným a tak velkomyslně mu rozuměla, že ji nechtěl přežítí a miloval ji více než svůj život, více než své věčné štěstí.

Šťastný hříšniku! Neboť žena ti byla dána za družku tvého prokletí!

Ale děti Kainovi pozdvihli se proti matce Abelově a ujafmili své matky. Krása žen stala se kořistí brutality mužů bez lásky.

Tu uzavřela žena své srdce jako poznanou svatyni a řekla mužům: „*Jsem panna, ale chci být matkou a můj syn vás naučí, jak mne milovat*“.

Ó Evo! Buď pozdravena a ctěna ve svém pádu!

Ó Marie! Buď požeňána a velebena ve svých bolestech a ve své slávě!

Ukřižovaná světice, jež jsi přežila Svého Boha, abys Svého Syna pochovala, buď nám posledním slovem božského zjevení.

Mojžíš oslovoval Boha: „*Pane*“, Ježíš: „*Otče*“, a my na Tvou paměť oslovíme Prozřetelnost: „*Naše Matko!*“

Děti ženy, odpusťte padlé ženě!

Děti ženy, velebme znovuzrozenou!

Děti ženy, na jejichž ňadrech jsme spali, jejichž rukama jsme byli kolébáni, jejichž polibky jsme byli těšeni, milujme ji i sebe navzájem!

Číslo 3.

Trojice je číslem stvoření.

Bůh věčně vytváří sám sebe a Nekonečno, jež plní svými díly, jest neustálým a nekonečným stvořením.

Nejvyšší láska se pozoruje v kráse jako v zrcadle a zkouší všechny tvary, neboť je nevěstou života.

Těž člověk se potvrzuje a tvoří sám sebe: ozdobuje se svými výboji, zrcadí se ve výtvořích svých myšlenek a obléká se svými díly jako svatebním šatem.

Veliký týden stvoření byl nápodoben lidským duchem, když zbožnil přírodní tvary.

Každý den přinesl nové zjevení, každý nový, pokrokový král světa byl pro tento den obrazem a inkarnací Boha! Vznesený sen indických mysterií vysvětluje a opravňuje všechnu symboliku.

Mohutná představa boha-člověka odpovídá vytvoření Adama a křesťanství podobné prvním dnům člověka v pozemském ráji bylo jen touhou a vdovstvím.

Očekáváme kult choti a matky, toužíme po svatbě nového spojení. – Pak budou chudí, slepí, opovržení starým světem pozváni k slavnosti a obdrží svatební šat; a budou na sebe navzájem pohlížet s mírností a s nevyslovitelným úsměvem, poněvadž tak dlouho plakali.

Číslo 4.

Čtyřka je číslem síly. Jest výtvořem zdokonalující se trojice činnou jednotkou, která znovuosmiřuje nejvyšší Trojici.

Poněvadž člověk v prvním nadšení života zapomněl na svoji matku, představil si Boha pouze jako neoblomného a žárlivého otce. – Ponurý Saturn, vyzbrojený ničící představou, počal pohlcovat své děti.

Jupiter svým obočím otrásal Olympem a blesky Jehovy ohlušovaly sinajské pouště.

Ale přece jen dal mnohdy otcům lidstva, opojeným jako Noe, viděti tajemství života.

Svémi hrůzami zbožněná Psyche stává se chotí Amora; vzkříšený Adonis nalézá opět na Olympu Venuši; Job vítězící nad zlem obdrží více, než ztratil.

Zákon je zkouškou odvahy.

Zasloužit si život, znamená milovat život více, než obávati se hrozeb smrti.

Odvážní jsou jen vyvolení: běda bázlivým!

Otroci zákona, kteří se provolali tyrany svědomí, jsou sluhové bázně, zbavení a zbavující nádeje, fariseové všech synagog a církví, zavržení Otcem!

Nebyl snad Kristus vyvržen ze synagogy a ukřižován?

Nebyl snad Savanarola upálen na rozkaz papeže křesťanů?

Jsou snad farizeové dneška něčím jiným než za doby Kaifáše?

A kdyby někdo z nich k vám mluvil jménem inteligence a lásky, byli byste ho poslušni?

Poněvadž Mojžíš vytrhl děti svobody tyranii faraona, založil říši Otcovu.

Poněvadž Ježíš rozbil nesnesitelné jařmo mosaického farizejství, mohl pozvati všechny lidi k bratrství jednorozeného Syna Božího. – A až padnou poslední idoly, až se přetrhají poslední hmotná pouta svědomí, a až budou zahanbeni poslední vrazi proroků a poslední utiskovatelé Slova – pak nastane říše Sv. Ducha.

Sláva Otcí, jenž roztrhl oponu chrámovou, a jehož těžký kříž položený na diadém císařů, srazil jejich čela k zemi!

Sláva Duchu Svatému, jehož strašlivý dech vyhledá ze země všechny zloděje a katy, aby připravil místo k hostině dítek božích.

Sláva Duchu Svatému, jenž přislíbil andělu svobody dobytí nebe a země.

Anděl svobody narodil se před červánky prvního dne, před probuzením inteligence a Bůh nazval jej Světloňosem, Jitřenkou ranní.

Ó Lucifere! Dobrovolně a proklet opustil jsi nebe, kde slunce tě ozařovalo svým jasem, abys svými vlastními paprsky propátral divoké pláň noci!

Záříš, když slunce zhasíná a tvůj jasný pohled předchází východ dne.

Padl jsi, abys vystoupil; odvážil jsi se smrti, abys lépe poznal život!

Starým nádherám světa jsi hvězdou večerní, jitřenkou však vzkříšené pravdě.

Svoboda není libovůlí, neboť libovůle je tyranstvím.

Svoboda je ochráncem povinnosti, poněvadž vyžaduje práva.

Lucifer, učiněný temnou dobou geniem zla, bude skutečně andělem světla, použije-li svobody, které dosáhl za cenu věčného ztracení, aby se podrobil odvěkému řádu a nahradil-li ji nádherou dobrovolné poslušnosti.

Právo jest jen kořenem povinnosti, dlužno je míti, aby je bylo možno dáti.

A tak si vysvětluje vysoká i nízká poesie pád andělů:

Bůh dal duchům světlo a život a pravil k nim: „Milujte!“

„Co je to milovati?“ ptali se duchové.

„Milovati – jest dáti se jiným“, odvětil Bůh. „Milující budou trpěti, ale budou milováni“.

„Máme právo ničeho nedávati a nechceme trpěti“, pravili duchové nenávidějící lásku.

A Bůh odvětil: „Budiž dle vašeho a my se od-loučíme. Já a moji věrní chceme trpěti, ano i umříti, abychom milovali. Taková je naše povinnost!“

Padlý anděl není Luciferem, Světloňosem – jest to Satan, pohrdač láskou.

Býti bohatým znamená dávati; nedávati jest býti chudým.

Žítí znamená milovati, nemilovati znamená býti mrtvým; býti šťastným znamená dáti se, žítí jen pro sebe znamená zavrhnouti sama sebe a uvězniti se v pekle.

Nebe jest harmonií vysokých citů; peklo jest svárem nízkých pudů.

Člověk práva jest Kain, jenž z nenávisti usmr-cuje Abela; člověk povinnosti jest Abel, jenž z lásky pro Kaina umírá.

Toto bylo poslání Kristovo, velikého Abela lid-stva.

Ne pro právo, ale pro povinnost musíme se všeho odvážiti.

Povinnost je projevem a rozkoší svobody; osa-měle stojící právo je otcem otroctví.

Povinnost je charita, právo egoismus.

Povinnost je oběť; právo plenění a loupež.

Povinnost je láska, právo je nenávisť.

Povinnost je život věčný, právo je věčná smrt.

Bojujeme-li o právo, pak to činíme jen proto, abychom získali moc povinnosti; jen proto bud-me svobodni, abychom mohli milovati, sebe věnovati a tím stali se podobnými Bohu!

Dlužno zlomiti zákon, drží-li lásku v bázni.

„Kdo chce zachrániti svoji duši, ztratí ji“, praví svatá kniha, a kdo cítí, že ji ztrácí, ten ji zachrání.

Povinnost znamená lásku; budiž odstraněno vše, co brání lásce!

Necht' zmlknou věštby nenávisti! Zničení faleš-ným bohům sobectví a strachu! Hanba lakomým otrokům!

Bůh miluje marnotratné syny!

Číslo 5.

Patero je náboženským číslem, neboť jest čís-lem Boha spojeným s číslem ženy.

Víra není hloupou lehkověrností užaslé nevě-domosti.

Víra je vědomí a naděje lásky.

Víra je výkřikem rozumu, jenž při popírání absurdna zůstává státi před Nepoznaným.

Víra jest cit duši tak potřebný, jako dech životu: Jest důstojností srdce, skutečností úžasu.

Víra nespočívá v uznání toho kterého symbolu, ale v pravém a trvalém toužení po pravdách zastře-ných symboly.

Člověk odvrhává ideje nehodné božství, ničí při tom lživé obrazy, bouří se proti nenávisným mod-lám, a vy díte, že je neznabohem?

Pronásledovatelé upadajícího Říma také nazý-vali první křesťany ateisty, poněvadž se neklaněli idolům Caliguly neb Nerona.

Lépe popřítí celé neb všechna náboženství, než trvati na tvarech, jimiž svědomí pohrdá a takový čin je vznešený kon víry.

Každý, kdo trpí za své přesvědčení, je mučedník víry.

Možná, že se vyjadřuje špatně, ale dává před-nost pravdě a spravedlnosti; neodsuzujte ho, dokud jste ho nevyslechli.

Věřiti v nejvyšší pravdu neznamená ji hájiti a vysvětlovati; víra v ní jest jen poznáním, že není známa.

Dle sv. Pavla apoštola záleží víra v těchto dvou věcech: věřiti, že Bůh existuje a že ti, kdož Ho hledají, budou odměněni.

Víra jest více než náboženství, poněvadž méně precisuje články víry.

Libovolné dogma zřizuje pouze mínění, které patří jen skupinám; víra jest cit společný všemu lidstvu.

Čím více sporů o přesné definice, tím méně víry; o dogma více jest více o mínění, jež si při-vlastní sekta a tak se povznáší k víře všeobecné.

Ať si sektáři tvoří a mění svá dogmata, pověr-čiví rozebírají a třídí své pověry, mrtví ať mrtvé pochovávají, jak praví Mistr, my však věřme v nevyslovitelnou pravdu, v Absolutno, v to, co tušíme, aniž bychom věděli.

Věřme v nejvyšší Rozum!

Věřme v nekonečnou Lásku a slitujme se nad bludy škol a barbarstvím klamného náboženství!

Řekni mi, člověče, več doufáš a řeknu ti, jaká jest tvá hodnota.

Modlíš se, postíš se, bdíš a věříš, že ujdeš sám neb skoro sám nesmírnému trestu zuřivého boha pohlujícího lidstvo? Jsi rouhač a bezbožník!

Činíš z života orgii a doufáš v nicotu spánku? Jsi nemocen neb blázen! –

Jsi hotov trpěti pro druhé a doufáš v štěstí všech? Jsi mudrc a muž spravedlivý!

Doufati znamená nemíti bázně.

Báti se Boha! Jaké rouhání!

Kon naděje je modlitbou.

Modlitba je pohroužení duše ve věčnou moud-rost a lásku.

Jest pohledem ducha na pravdu a touhu srdce po nejvyšší kráse.

Jest úsměvem děcka na matku.

Jest šepotem milujícího, jenž se sklání k polibkům své milenky.

Jest sladkou radostí milující duše, jež se vznáší v oceánu lásky.

Jest smutkem chotě v nepřítomnosti mladé manželky.

Jest touhou poutníka, jenž vzpomíná na domov.

Jest myšlenkou chudáka, jenž pracuje, aby uživil ženu a děti.

Modleme se mlčky a upírejme v důvěře a lásce svůj zrak k našemu neznámému Otci, přijímejme oddaně a s vírou část životních utrpení, jež na nás připadá a každý úder našeho srdce stane se slovem modlitby.

Není zapotřebí poučovati Boha o předmětu naší prosby, vždyť ví, čeho potřebujeme.

Pláčeme-li, přinášíme mu naše slzy; radujeme-li se, patří mu náš úsměv; raní-li nás, skloňme čelo; laská-li nás, usněme v jeho náručí!

Naše modlitba je dokonalá, modlíme-li se aniž bychom věděli, oč prosíme.

Modlitba není řečí, jež má býti slyšena, jest mlčením, jež vniká do srdce.

A sladké slzy svaží oči a vzdech stoupá jak vonný dým.

Jsme naplněni nevyslovitelnou láskou ke všemu, co je krásné, pravdivé a spravedlivé; cítíme nový život a bázeň před smrtí mizí. Neboť modlitba jest věčný život inteligence a lásky, jest projevem Boha na zemi.

Milujte se navzájem! V této větě jest obsažen Zákon a Prorokové. Přemýšlejte a porozumíte těmto slovům!

A porozuměli-li jste, čtěte, hledejte, nezaoufejte, milujte!

Nebuďte již moudří, nebuďte učení, milujte! To jest všechna nauka pravého náboženství; náboženství jest láskou a Bůh sám jest jen láskou.

Rekl jsem: „Milovati jest dávatí“.

Bezbožník, kdo vykořisťuje jiné.

Zbožný je ten, kdo splyne s lidstvem.

Uzavře-li srdce lidské jen v sobě oheň, kterým je Bůh povolal k životu, podobá se pecku, jež vše pohlcuje a plní se jen popelem; září-li však onen plamen vně, pak mění se v sladké slunce lásky.

Člověk se odevzdává své rodině, rodina státu a stát lidstvu.

Sobectví člověka působí osamění a zoufalství, sobectví rodiny zánik a prokletí, sobectví vlasti pak válku a vpád.

Člověk, jenž se zřiká lásky k lidstvu, říká: „*Budu jen Bohu sloužiti*“, velmi se klame. Sv. apoštol Jan praví: „*Nemiluje-li kdo svého bližního, kterého vidí, jak může milovati Boha, jehož nevidí?*“

Nutno dáti Bohu, což jeho jest a nelze císaři odepřítí, co jest císařovo.

Bůh dává život a císař může dáti smrt.

Dlužno milovati Boha a nebáti se císaře, neboť jest psáno: „*Kdo mečem udeří, mečem zahyne!*“

Chcete-li býti dobrými, buďte spravedliví; chcete-li býti spravedliví, buďte svobodní!

Vášně, jež činí člověka podobného zvířeti, jsou hlavní nepřátelé jeho svobody.

Pozorujte pijana a sud'te, může-li toto nečisté zvíře býti svobodným!

Lakomství proklíná život otcův a hladoví jako krkavec po mrtvolách.

Ctižádostivost chce zříceniny, jest závistivcem vášně; zpustlík plívá po klinu své matky a plní vnitřnosti smrti potraty.

Všechna srdce neznající lásky jsou trestána nejhornější mukou – nenávistí.

Pamatujme, že pokání jest již obsaženo ve vině.

Hříšník jest jako špatně zhotovená nádoba z hlíny; láme se, neb osud tomu chce.

Ze střepin světů tvoří Bůh hvězdy, ze střepin duší anděly.

Číslo 6.

Šestka jest číslem zasvěcení zkouškou, číslem rovnováhy, hieroglyfem vědění dobra a zla.

Kdo hledá původ zla, hledá původ neexistujícího.

Zlo je zbloudilá síla dobra, neplodný pokus neschopné vůle.

Každý vlastní plod svých děl a chudoba jest jen ostnem práce.

Lidskému stádu jest utrpení pouze pastýřským psem, jenž kousá ovce do vlny, aby je přivedl na správnou cestu.

Je-li stín, můžeme vnímati světlo, je-li chladno, pociťujeme teplotu, a utrpením jsme uschopněni přijmout rozkoš.

Zlo jest pouze příležitostí a počátek dobra.

My však ve snech našeho nedokonalého rozumu žalujeme na práci Prozřetelností nám danou, poněvaž jí nerozumíme.

Podobáme se hlupákovi, jenž posuzuje obraz podle první skizy a při dohotovené hlavě praví: „*Tato postava nemá těla?*“

Příroda zůstává klidnou a vytváří své dílo.

Rádlo není hrozné, když rozrývá půdu země a velké světové revoluce jsou pluky Božími.

Vše je dobré v své době: divokým národům barbarský pán, dobytku řezník, lidem soudce a kat.

Kdyby čas mohl změnit ovce ve lvy, pohltily by řezníky a pastýře.

Ovce se nepromění, poněvaž se nemohou poučiti, národové to však dovedou.

Pastýři a kati národů, plným právem vidíte v řeznících lidu své nepřátely.

Stáda, jež znáte své pastýře a nevíte, že obchodují s řezníky, jste v právu, kamenujete-li ty, kteří vás urážejí a pobuřují, když mluví o vašich právech.

Ó Kriste! Velcí tohoto světa tě odsoudili, žáci tě zapřeli, národ tě proklel a jásal vstříc tvé smrti, matka tvá jediná tě oplakala a Bůh tě opustil!

Eli! Eli! Lamma Sabachtani!

Číslo 7.

Sedmice je velké biblické číslo. Jest klíčem k stvoření Mojžíšovu a symbolem každého náboženství. Mojžíš zanechal pět knih a zákon se dělí na dva: Starý a Nový.

Bible není dějepřpravou, jest sbírkou básní, knihou plnou alegorií a obrazů.

Adam a Eva jsou pouze pratytypy lidstva, pokušitel je zkoušející čas, strom poznání je právo, smír prací pak povinnost.

Kain a Abel symbolisují hmotu a ducha, sílu a inteligenci, násilí a harmonii.

Obrové jsou staří vládci světa, potopa byla nesmírnou revolucí.

Nimrod a Babel jsou původní alegorie jediného samovládného panovníka, snu jediné veleříše, který snili Assyřané, Medové, Peršané, Alexander, Řím, Napoleon a který se vždy stal nesplnitelným pro různost zájmů symbolisovanou zmatením jazyků.

Universální říše nebude uskutečněna silou, nýbrž inteligencí a láskou. Proto staví bible proti sobě Nimroda, člověka barbarského práva, a Abrahama, člověka povinnosti, jenž dobrovolně jde do zajetí, aby vyhledal svobodu a boj v nové zemi, které se zmocňuje myšlenkami.

Má neplodnou manželku – svoji myšlenku a plodnou otrokyni – svoji sílu. I když však síla porodí svůj plod, stane se myšlenka plodnou a syn inteligence spoutá dítě síly. Inteligentní člověk jest podroben tvrdým zkouškám; své výboje musí upevniti obětí. Bůh chce, aby obětoval svého syna, to jest pochybnost musí vyzkoušeti dogma a intelektuál musí býti hotov vše obětovati Nejvyššímu Rozumu. Pak zasáhne Bůh; universální rozum ustoupí silám práce a projeví se ve věděni; pouze hmotná stránka dogmatu je obětována. To jest beran v trní. Vyprávění o Abrahamovi je tedy antické podobenství a zasvěcuje do určení lidské duše. Chápáno slovně jest nesmyslnou a pohoršlivou povídkou. Vždyť i sv. Augustin bral doslova Apulejova zlatého osla! Ubozí velikáni!

Příběh Izákův jest jinou legendou. Rebeka jest typem orientální pracovitě, pohostinné ženy, strannické ve svých citech, lstivé a obratné v jednání. Jakub a Ezau jsou obdobou Kaina a Abela; zde se však Abel pomstí: Osvobozená inteligence vítězí lstí. Duch židovského národa je obsažen v charakteru Jakubově, trpělivého a pilného potlačovatele, jenž uhýbá hněvu Ezaua, zbohatne a kupuje si odpuštění svého bratra. Chtěli-li staří filosofovat, pak vyprávěli povídky; toho nesmíme zapomínati.

Vyprávění neb legenda o Josefovi obsahuje v jádru ducha evangelia a Kristus, nepoznaný svým lidem, jistě více než jednou plakal při čtení oné scény, kdy zástupce faraonův vrhá se na kolena před Benjaminem a volá: „*Jsem Josef!*“

Izrael stal se národem božím, to jest uchovatelem idee a slova. Jest to idea o lidské neodvislosti a

království práce, ale byla pečlivě ukrývána jako vzácné sémě. Bolestné a nevyhladitelné znamení jest vtíštěno zasvěcenci; jest zakázán každý obraz pravdy, a děti Jakubovi bdí s mečem nad jednotou svatostánku. Hemor a Sichem chtějí násilím vniknouti ve svazek posvátné rodiny a hynou se svým lidem následkem falešného zasvěcení. Svatyně musí býti obklopena obětmi a děsem, má-li vládnouti národům. –

Otroctví dětí Jakubových připravuje jejich osvobození: neboť mají ideu a ideu nelze spoutati; mají náboženství a proto jsou nezranitelní a konečně jsou národem a pravý národ nelze ztročiti. Utrpení vytváří mstitele, idea se ztělesňuje v jediném člověku, Mojžíš se pozdvihuje, farao padá a sloupy z oblaků a ohňů, jež předcházejí svobodný národ, se vítězně obracejí vstříc pouštím.

Kristus je kněz a král inteligencí a láskou.

Obdržel svatě pomazání ducha, víry, ctnosti a síly.

Přichází, když kněžství je znesvěceno, když staré symboly nemají již více síly, a když je zničena vlast inteligence.

Přichází, aby znovu povolal Izrael k životu a když Izrael usmrcený farizeji nemůže již se vzkříšiti, povolává svět, poddaný mrtvému kultu idolů.

Kristus je právo povinnosti!

Člověk má právo konati své povinnosti a více ničeho.

Člověče, máš právo k smrti odporovati tomu, kdo ti brání, abys konal svoji povinnost!

Matko! Tvoje dítě se topí, někdo ti brání, abys mu pomohla! Uhodíš ho a běžíš, abys zachránila svého syna!...

Kdo by se odvážil tě kárati!

Kristus přišel, aby postavil právo povinnosti proti povinnosti práva.

U Židů bylo právo naukou farizejů. A oni povýšili právo skoro na dogma; nebyli snad právoplatní dědici synagogy?

Měli právo odsouditi Spasitele a Vykupitel vědě, že bylo jeho povinností, aby jim odporoval.

Kristus je živoucí protest.

Ale proti čemu protestuje? Jest to protest hmoty proti duchu? Nikoliv!

Práva proti povinnosti? – Ne!

Fysického řádu proti morálnímu? – Ne!

Virtochu proti universálnímu rozumu? Vášně proti moudrosti? – Ne a tisíckrát nikoliv!

Kristus je skutečně povinnost, která věčně protestuje proti domnělému právu.

Jest osvobozením ducha, jež rozbíjí otroctví hmoty.

Jest oddanost bouřící se proti sobectví!

Jest vznešenou skromností, jež odpovídá pýše: „*Nebudu tě již více poslouchati!*“

Kristus je svobodný, osamocený a smutný; proč?

Žena se zahazuje!

Společnost jest obviněna ze zlodějství!

Sobecká radost jest rouhání!

Kristus je odsouzen, zavržen, vyvržen, ale svět se k němu modlí. –

To vše se stalo v době o nic méně vážné, než je doba naše.

Soudcové dneška, buďte opatrní a vzpomínejte toho, jenž bude souditi vaše rozsudky.

Přece však před svou smrtí dal Spasitel svým dítkám nesmrtelný znak spasení: přijímání.

Přijímání! Společné spojení! To je poslední slovo Spasitele světa.

Chléb a víno všem podávané jest moje tělo a má krev!

Své tělo dal katům, svoji krev zemi, která ji chtěla píti: a proč?

Aby všichni byli účastni chleba inteligence a vína lásky.

Ó, znaku sjednocení lidstva! Společný stole! Svátku bratrství a rovnosti, kdy ti bude lépe porozuměno?

Mučedníci lidstva, kteří se zřikáte svého života, aby všichni měli živoucí chléb a posilující víno, neříkejte, když vkládáte své ruce na tyto znaky universálního přijímání: To jest naše tělo a naše krev!

A vy, lidé všeho světa, jež Mistr nazýval svými bratry, necítíte, že všeobecný, bratrský chléb přijímání je Bohem?

Dlužníci Ukřižovaného!

Vy všichni, kteří nejste hotovi dáti své tělo, svoji krev a svůj život lidstvu, nejste hodni přijímání Syna božského! Odmítněte Jeho krev, neb by poskvrnila vaše čelo.

Nepřibližujte své rty Božímu srdci, neboť by cítilo vaše kousnutí.

Nepijte Kristovu krev, neboť by spálila vaše nitro; dosti na tom, že pro vás tekla nadarmo!

Číslo 8.

Osmero jest číslem zpětného působení a vyrovnávající spravedlnosti.

Každý tlak budí protitlak.

To jest všeobecný zákon lidstva.

Křesťanství musilo vzbuditi odpor proti křesťanství.

Antikrist je stín, protitlak a zkouška Kristova.

Byl vytvořen v církvi již za časů apoštolských. Sv. Pavel praví, že se tak stalo proto, aby ten kdo trvá, vytrval k smrti až syn zkázy se projeví.

Protestanté pravili: Antikristem je papež.

Papež odvětil: Každý odpadlík je Antikristem.

Antikristem je právě tak málo papež, jako Luther: jest to duch protikladný duchu Kristovu.

Jest vlastnickým uplatněním práva pro právo, jest pýchou násilí a despotismem myšlenky.

Jest domněle náboženským egoismem protestantů právě tak, jako lehkověrnou a neodbytnou nevědomostí špatných katolíků.

Antikristem je, kdo rozděluje lidstvo, na místo aby je spojoval, jest to duch boje, tvrdošijnost učenců a fanatiků, bezbožné přání přivlastniti si pravdu a vyloučiti z ní jiné, nutiti někoho, aby snášel omezenost našeho soudu.

Antikristem je kněz, jenž proklíná místo aby žehnal, jenž odmršťuje místo aby shromažďoval, pohoršuje místo aby stavěl, odsuzuje místo aby zachraňoval.

Jest jím nenávidějící fanatismus, jenž běře odvalu dobré vůli.

Jest jím kult smrti, smutku a ošklivosti.

„*Jakou budoucnost připravíme svému synu?*“ táží se hloupí rodiče; „*je slabý na duchu i na těle a jeho srdce neprojevuje dosud známek života: dáme ho na kněze, ať žije z oltáře*“. Zapomínají, že oltář není korytem pro línou zvěř.

Pohledte na nehodné kněze, pozorujte tyto domnělé sluhy oltáře. Co praví tito tuční neb mrtvolní lidé s tupým pohledem němým či otevřeným rtům vašeho srdce?

Poslyšte je! Co vám praví tento nepřijemný a jednotvárný hřmot? Modlí se jakoby spali, obětují jakoby jedli.

Jsou stroji složenými z chleba, masa, vína a nesmyslných slov.

A když se jako Auster radují v slunci bez myšlenek a bez lásky, pak se říká, že našli poklidu duševního.

Mají klid nevzdělance, ale pro lidi jest lepší klid v hrobě: to jsou kněží hlouposti a nevědomosti, sluhové Antikristovi.

Kristův pravý kněz jest ten kdo žije, trpí, miluje a bojuje za spravedlnost. Nehádá se, nedokazuje, rozšiřuje oddanost, inteligenci a lásku.

Pravý křesťan nezná sektářství, jest vším ve všem, vidí v každém dítě společného Otce, který všechny chce zachrániti. Pro něho jest vyznání obsaženo v mírnosti a lásce; ponechává Bohu tajemství spravedlnosti a zná jen lásku k bližnímu.

Špatní jsou mu jen nemocnými, jimž dlužno pomoci a jichž dlužno litovati; svět se svými bludy a hříchy jest mu nemocnicí boží, kde chce býti ošetřovatelem.

Nepokládá se za lepšího jiných. Praví jen: pokud mohu, pomohu jiným a kdybych měl padnouti či zemřít, nastoupí snad jiní na moje místo.

Číslo 9.

Jest to poustevník tarotu: číslo zasvěcenců a proroků.

Proroci jsou osamělí, neboť jejich sudbou je, že nemají posluchačů. Vidí vše jinak než ostatní, předvídají budoucí neštěstí. Jsou věznění, usmrcování, posmívání, vyvrhování jako malomocní neb umoření hladem.

Přikvačí-li pak následky, pak se říká, že tito lidé přinášejí neštěstí.

I nyní, jako vždy na prahu velkých zpusošení, jsou naše ulice plny proroků.

Potkával jsem je v žalářích, a viděl jsem je umíratí v podkrovních světničkách.

Celé velkoměsto vidělo jednoho z nich, jehož mlčící proroctví bylo obsaženo v tom, že chodil oblečen v hadrech v paláce přepychu a bohatství.

Viděl jsem jednoho, jehož obličej zářil jako Kristův, měl drsné ruce a šat dělníka a tvořil básně z hlíny. Spojil meč práva s žezlem povinnosti a nad těmito sloupy z ocele a zlata postavil tvořící znak lásky.

Na jednom velkém lidovém shromáždění vyšel na ulici s chlebem, který rozlomil a rozdával se slovy: „*Boží chléb staníš se chlebem všech.*“

Znal jsem jednoho, jenž volal: „*Nebudu vzývati boha d'áblova, nechci kata za boha!*“ – Myslilo se, že se rouhá, a zatím síla jeho víry propukala nepřesnými a nemoudrými slovy.

Ve vášni své poraněné lásky pravil ještě:

„*Všichni lidé jsou osamělí; pykají jeden pro druhého, čím více se jeden o druhého zaslouží.*“

Trestem hříchu je smrt.

Hřích sám však je trestem a to největším. Veliký zločin jest jen veliké neštěstí.

Nejhorší člověk je ten, jenž si myslí, že je lepší ostatních.

Vášniví lidé jsou omluvitelní, poněvadž jsou pasivní. Vášněn je utrpení a vykoupení bolestí.

Co nazýváme svobodou, jest jen všemohoucnost božské přitažlivosti. Mučedníci říkali: „*Lépe jest sloužiti Bohu než lidem.*“

Nejdokonalejší kon lásky je cennější, než nejlepší slovo zbožnosti.

Nesuďte, málo mluvejte, milujte a jednejte!

Jiný přišel a pravil: „*Odporujte špatným naukám dobrými činy, ale od nikoho se neodlučujte.*“

Vystavte znovu všechny oltáře, očist' všechny chrámy a buďte připraveni ku přijetí Ducha lásky.

Každý nechť se modlí dle svého obřadu a má společenství se svými, ostatní však nechť neodsuzuje.

Žádný projev náboženství není odsouzeníhodný, neboť jest projevem veliké a svaté myšlenky.

Společně se modliti znamená zobecňovati stejnou naději, víru a lásku.

Symbol sám o sobě není ničím, teprve víra jej posvěcuje.

Náboženství jest nejposvátnější a nejsilnější pouto lidského společenství; vykonávati čin víry jest dokonávati dílo lidství.

Až lidé porozumí, že nelze se příti o tom, čeho neznají, až pocítí, že málo lásky k bližnímu jest lepší než mnoho vlivu a vlády, až všichni si budou vážiti toho, co Bůh uznává v nejmenším ze svých tvorů: poslušnosti a svobody povinnosti, pak bude na světě jen jedno náboženství, křesťanské, univerzální, pravé a katolické, které nebude popíratí sebe samo místními a osobními výhradami.

„*Ženo,*“ – pravil Spasitel k Samaritance, – „*v pravdě ti pravím, že přijde čas, kdy lidé nebudou cítiti Boha ani v Jeruzalémě, ani na této hoře, neboť Bůh je duch a jeho pravi titelé musí mu sloužiti v duchu a v pravdě.*“

Číslo 10.

Absolutní číslo kabaly.

Klíč sefirotů (viz Dogma a rituál vysoké magie).

Číslo 11.

Jedenáctka je číslem síly, boje a mučednictví.

Každý, kdo umírá za ideu je mučedník, neboť u něho zvítězily naděje ducha nad hrůzami zvířete.

Každý, kdo umírá ve válce je mučedník, neboť zmirá za jiné.

Každý, kdo umírá bídou je mučedník, neboť je to voják padlý v bitvě života.

Ti, kdož umírají pro právo, jsou ve své oběti pro povinnost také světci a ve velkých bitvách revoluce padají mučedníci na obou stranách. Poněvadž právo je kořenem povinnosti, máme povinnost hájiti naše práva.

Co je zločin? Přepjetí práva. Vražda a krádež jsou negací společnosti, jsou osamocený despotismus jednotlivce, jež strhává na sebe vládu a vede válku na svůj účet a nebezpečí.

Zločin musí býti potlačen a společnost musí se brániti; kdo však je dosti spravedlivý, veliký a čistý, aby měl nárok na výkon trestu?

Mír budiž tedy všem, kteří padli ve válce, třeba nezákonné; hráli o svoji hlavu a ztratili ji, a zaplatili-li, čeho můžeme ještě požadovati?

Čest všem, kdož padli čestně a statečně! Hanba pak zrádcům a zbabělcům!

Kristus zemřel mezi dvěma lupiči a jednoho z nich vzal sebou do nebe.

Říše nebeská náleží bojovníkům, možno ji dosíci živou silou.

Bůh uděluje svoji všemohoucnost lásce. Miluje vítězství nad nenávisť, ale vlašnost nenávidí.

Povinnost je životem, byť by to byl jen okamžik!

Jest krásné vládnouti den, ba i hodinu, byť třeba i pod mečem Damokla neb na hranici Sardanapalově!

Krásnější však je viděti u svých nohou všechny koruny světa a říci: „*Budu králem chudých a mým trůnem bude Kalvarie.*“

Silnější než vrah je ten, jenž vraždí, aby zachránil.

Není zvláštních pokání za zvláštní hřích.

Není osobních ctností, ani ztracených obětí.

Kdo není bez poskvrny, jest účastný všeho zla a kdo není zcela zkažený, může býti účasten všeho dobra.

Proto trest smrti jest pokáním, jež směřuje k lidství a každá hlava, jež padla na popravišti,

může být pozdravena a ctěna jako hlava mučedníka.

Proto mohl i nejmzčnější a nejsvětější z mučedníků ve svém svědomí pokládati trest, který chtěl pykati, za sebe hodný a říci, když pozdravoval napražený meč: „*Budiž k spravedlnosti!*“

Čisté oběti římských katakomb, Židé a protestanté ubití špatnými křesťany, vy terorem popravení kněží a mniši, pověšení royalisté, a od nich obětovaní revolucionáři, vojáci naší velké armády, jichž údy jsou roztroušeny po zeměkouli, všichni, kteří trestem jste zemřeli, dělníci, vojáci, odvážlivci všeho druhu, udatné děti Prometheovy, jež se nebojíte supů a blesků, čest budiž vašemu rozmetanému popeli! Pokoj a čest vaší památce! Jste hrdinové pokroku, mučedníky lidstva!

Číslo 12.

Dvanáctero jest cyklické číslo universálního symbolu.

Následuje zkrácený překlad magického a katolického vyznání:

Věřím v jednoho Boha Všemohoucího, našeho Otce, věčného Stvořitele nebe a země.

Věřím v krále, Vykupitele, vůdce lidstva, v Syna, v Slovo a Paprsek božství, živoucího přijímatele věčné lásky, viditelné božstvo, činné světlo.

Vytoužený všude a všude, posvětil jsi ve Svě matce ženu.

Ó nebeský člověče, moudrý a mírný, zrozený jako my k utrpení a smrti, pohrdaný hloupostí, obžalovaný zlobou, jež jsi umřel na kříž pro naše bytí!

Za Tebou jako vůdcem, pod Tvojí ochranou a na Tvé cestě ubíráme se k božství.

Vzkříšený, Panovníče časů, znič klam nevědomosti.

Tvoje přikázání jednou poznaná a prožitá budou soudem života a smrti!

Věřím v Ducha Svatého, jehož zvěstuje duch i srdce světců a proroků.

Moje víra jest jedinou rodinou spravedlivých, věčně svatou; bázní svou nebes dostihuje!

Věřím v jednotu symbolu, místa, papeže a kultu uctívání jednoho Boha.

Věřím, že smrt nás v umírání obnoví a že v Bohu dojdeme věčného života.

Číslo 13.

Třináctka je číslem smrti a narození, vlastnictví a dědictví, společnosti a rodiny, války a smluv.

Základem společnosti je změna práva, povinnosti a víry.

Právo je vlastnictví, změna nutností a správná víra povinnost.

Kdo chce více podržeti než dává, nebo kdo chce přijímati aniž by dával, je zlodějem.

Majetek je právo darovati část společného štěstí; není právem k zničení ani k zabavování.

Ničiti neb zabavovati veřejný statek není vlastnictví, nýbrž krádež.

Pravím veřejný statek, poněvadž pravým vlastníkem všech věcí je Bůh, jenž chce, aby všichni na všem měli účast. Z toho co schráníte, nic nevezmete sebou v den smrti z tohoto světa. To, co vám jednoho dne musí být odejmuto, vám ve skutečnosti nepatří; bylo vám jen půjčeno.

Požívání statků jest výsledkem práce; ale práce sama není zajištěnou garancí majetku, může nastati válka a zničení majetek zpuštěním a ohněm.

Používejte tedy těchto pomíjejících věcí dobře, vy všichni, kterým tyto věci budou odňaty!

Pamatujte, že egoismus vyvolává egoismus a že na nemravnost bohatých je odpověděno zločiny chudých.

Co chce čestný dělník?

Chce práci! Používejte svého práva a činite svoji povinnost; povinností bohatých je rozdávatí bohatství; statek, jenž neobíhá jest mrtvý; neuskładňujte tedy smrt!

Sofista pravil: „*Majetek je krádež*“. Nepochybně mluvil o majetku nashromážděném, vzatém z oběhu a vyloučeném z obecného užitku.

Byla-li tato myšlenka taková, pak mohl pokračovati a tvrditi, že takové potlačování veřejného života rovná se úkladné vraždě.

Zločin lichvy byl pokládán veřejným míněním vždy za zločin proti lidské důstojnosti.

Rodina jest přirozeným spojením, jež vzniká z manželství.

Manželství je spojení dvou bytostí láskou, jest jejich oboustranným obětováním v zájmu budoucích dětí.

Manželé, jež mají dítě a rozcházejí se, jsou bezbožní. Chcete provésti rozsudek Šalamounův a rozdělití i dítě?

Slibovati si věčnou lásku je dětinstvím; po hlavní lásku je beze sporu božským vzruchem, ale náhodným, nedobrovolným a prchavým; příslib vzájemného sebeobětování jest však podstatou manželství a principem rodiny.

Posvěcením a zárukou tohoto slibu musí být absolutní důvěra.

Každá žárlivost je podezřením a každé podezření je urážka.

Pravé cizoložství je cizoložství důvěry; žena, která si stěžuje na svého muže muži jinému, muž, jenž svěřuje cizí ženě bolesti a naděje svého srdce, lámou manželskou důvěru.

Přehmaty smyslů jsou jen nevěrností na základě nadšení srdce, jež se více či méně oddává pokušení rozkoše. Mimo to jsou lidské chyby, nad kterými dlužno se zastydět a skrýti je; jsou to neslušnosti, jimž dlužno odpírati straněním se příležitosti, po nichž však nemá být pátráno. Mravnost jest obava před hanbou.

Každý skandál je škodlivý. Není nemravností mít orgány, jichž stud nejmenuje; ale je nemravné je veřejně ukazovat.

Manželé, skrývejte rány své domácnosti; nesvlékejte svých žen před veřejným posměchem.

Ženy, nevyprávějte bídu manželského lůžka: veřejné mínění vás prohlásí nevěstkou.

Důstojnost srdce je nutná k opatrování manželské důvěry; jest to hrdinná smlouva, jejíž celé důležitosti mohou porozumět jen vznešená srdce.

Manželství, jež je zrušeno není manželstvím, nýbrž pářením. Co může být z ženy, jež opustí svého muže? Není již více chotí, není vdovou, co tedy jest? Jest cizoložnice, jež jest nucena být neřádnou, poněvadž není pannou ani svobodnou.

Manžel, jež opouští svoji ženu, zneuctuje ji a zasluhuje si jméno, jež je dáváno milencům padlých děvčat.

Manželství jest proto svaté a nezrušitelné, poněvadž skutečně existuje. Ale může existovat jen velké inteligenci a ušlechtilému srdci. Zvířata se nežení a lidé, jež žijí jako zvířata, podléhají osudným rozmarům své povahy.

Činí nepředložené nešťastné pokusy jednati rozumně.

Jejich sliby jsou pokusy a zdání slibu, jejich manželství jsou pokusy a zdánlivá manželství, jejich láska je pokus a zdánlivá láska. Mohou vždy chtít a nechtějí ničeho, vždy počínají a nikdy nekončí. Pro tyto lidi nutno použití zákona, aby je donucoval. Takoví lidé mohou mít hnízdo k líhnutí, nikdy však rodinu; manželství a rodina jsou práva dokonalého, osvobozeného, rozumného a volného člověka. –

Ptejte se soudních annálů a čtete příběhy dochroptělých.

Sejměte černý závoj z těchto sražených hlav a ptejte se, jak smýšleli o manželství a rodině, či mléko pili a jako polibky je zušlechťovaly... Pak ustrnou všichni, kteří svým dětem nedávají chléb inteligence a lásky, a jež je neposvěcují otcovskou autoritou ctností dobrého příkladu. Oni ubozí byli sirotky ducha a srdce a pomstili se za své zrození...

Žijeme v století, ve kterém je rodina více než zneuctěna v tom, co ji činí svatou a vznešenou: hmotné zájmy zbíjejí inteligenci a lásku: poučky zkušenosti jsou zneuznány, s božskými věcmi provozuje se obchod. Hmota se vysmívá duchu, podvod se směje do očí dobromyslnosti. Více ideálu, více spravedlnosti! Lidský život stal se osiřelým na dvou stránkách. – Odvahu a trpělivost! Toto století musí jít cestou velkých hříšníků. Jak je to smutné! Dlouhá chvíle je černý závoj kolem hlavy... kára se blíží a lid ji následuje s hrůzou...

Brzy bude století souzeno dějinami a na hrob zřícenin bude napsáno: „*Zde skončilo otcovražedné století! Století katů svého Boha a svého Krista!*“ Ve válce jest právem zabít, aby nebylo nutno zemřít; v boji života jest nejvyšším právem zemřít, aby nebylo nutno usmrtit.

Inteligence a láska musí odporovati až k smrti, nikoli však až k vraždě. – Človče, mající srdce, život toho, jež ti ublížil, je v tvých rukou! Pánem života jiných je ten, jež nelpí na svém! Znič jej svou velikostí! Dej mu milost!

Ale jest snad zakázáno usmrtit tygra, jež na nás útočí?

– Je-li to tygr v lidské podobě jest krásnější nechati se roztrhati, morálka však v tomto případě ničeho nepředpisuje.

– Útočí-li však tygr na mé děti?

– Na toto odpoví sama příroda.

Harmodiovi a Aristogeitonovi ve starém Řecku zasvětili svátky a pomníky. Bible posvětila jméno Judity, Aoda a vznešenou postavu slepého a spoutaného Samsona, jež strhl sloupy chrámu volaje: „*Kéž zemru s Filištíny!*“

Myslíte, že by Kristus, kdyby před svou smrtí šel do Říma, aby zabil Tiberia, spasil svět, jak to učinil, když ve smrti odpustil svým katům a i Tiberiovi?

Zachránil Brutus římskou svobodu, když usmrtil Caesara? Chaereas učinil vraždou Caliguly jen místo pro Claudia a Nerona. Protestovat násilím proti násilí, znamená je opravňovat a podpořit jeho rozmnožení!

Avšak vítězi dobrem nad zlem, odříkáním nad sobectvím, odpuštěním nad surovostí – to jest tajemství křesťanství a věčného vítězství! – *Viděl jsem místo, kde země ještě krvácela po vraždě Abela* a na tomto místě tryskal proud slz.

A miliardy lidí tam putovaly stoletími a jejich slzy padaly v tento proud. A věčnost mlčenlivá a pochmurná, pozorovala řinoucí se slzy a počítala jednu po druhé, ale nikdy jich nebylo dosti, aby smyly jen jedinou kapku oné krve.

Ale mezi dvojím lidstvem a dvěma epochami přišel Kristus, bledý a zářící sluncem.

A země plná krve a slz vydala hrozny bratrství; slzy a krev vssáté kořeny božského stromu promění se ve vzácnou šťávu vína, jež syny budoucnosti opojí láskou.

Číslo 14.

Čtrnáctka je číslem splynutí, spojení a univerzální jednoty a my ve jméno toho, co vyjadřuje, učiníme výzvu k národům, počínající nejstarším a nejposvátnějším.

Děti Izraele, proč jste nehybnými v pohybu národů, jakoby jste hlídaly hroby svých otců?

Vaši otcové nejsou již zde, vstali z mrtvých, neboť Bůh Abrahamův, Izákův a Jakubův není bohem zemřelých!

Proč vtiskujete svému pokolení krvavé znamení dýky?

Bůh nechce již vás odlučovat od ostatních lidí, jste našimi bratry a jezte s námi hostie míru na oltářích, které neposkvrnila krev.

Zákon Mojžíšův jest naplněn: čtete své knihy a vízte, že jste byli slepý a surový národ, jak všichni vaši proroci praví.

Ale v boji byli jste národem vytrvalým a statným.

Děti Izraele, staňte se dětmi božími: poznejte a milujte!

Bůh vzal Kainovo znamení z vašich čel, a národové ubírající se mimo neřeknou již: „*Hle židé!*“ Zvolají: „*Místo našim bratrům, místo našim předchůdcům ve víře!*“

A každý rok půjdeme s vámi do Jeruzaléma slaviti velikonoce.

Odpočíneme si pod vaší révou a vašim fíkovníkem; budete stále ještě přáteli poutníků pamatujícíce na Abrahama, Tobíaše a na anděly, jež je navštívili a na toho, jenž pravil: „*Kdo přijímá nejmenšího z mých, mne přijímá*“.

Neboť neodepřete již více domu a srdce svému bratru Josefovi, jehož jste prodali mezi národy.

Poněvadž stal se mocným v zemi egyptské, kde hledáte chleba za času neúrody.

A on se rozpomene na svého otce Jakuba a Benjamina, svého nejmladšího bratra; odpustí vám vaši žárlivost a obejmě vás v slzách.

Děti věřících, budeme s vámi zpívati: „*Není boha mimi Boha a Mohamed jest jeho prorok*“.

Vždyť pravíte s dětmi Izraele: „*Není jiného boha kromě Boha a Mojžíš je jeho prorok!*“

A s křesťany: „*Není jiného boha kromě Boha a Ježíš Kristus jest jeho prorok!*“

Mohamed je stín Mojžíše a Mojžíš je předchůdce Kristův.

Co je prorok? Je to zástupce lidstva hledající Boha. Bůh jest Bůh, a člověk jest prorok Boha, poněvadž dává v Něho věřiti.

Bible, Korán a Evangelia jsou tři různé překlady téže knihy. Jest pouze jeden zákon, jako jest jen jeden Bůh.

Ó idealisovaná ženo, odměno vyvolených, jsi krásnější než Maria?

Ó Maria, dcero východu, cudná jako čistá láska, veliká jako mateřská touha, přijď a pouč děti islamu o tajemstvích nebe a o mysteriu krásy. – Pozvi je k slavnosti nového spojení, kde budou seděti tři proroci na trůnech zářících drahokamy.

Strom tuba utvoří svými skloněnými větvemi baldachýn nad nebeskou hostinou.

Nevěsta bude bílá jako měsíc a růžová jako úsměv jitra.

Všichni národové se seběhnou, aby ji viděli a nebudou se více báti překročiti Al Sahir, neboť přes tento most ostrý jako břitva položí Spasitel svůj kříž a podá kolísavým ruku, a padajícím podloží nevěsta svůj vonný závoj a přivede je k sobě.

Národové, jásejte nad konečným vítězstvím lásky! Smrt sama jediná zůstane mrtvou a pouze peklo bude hořeti...

Ó děti Evropy, jimž Východ podává ruku, spojte se, abyste zahnali medvěda severu! Aby poslední

válka dala zvítěziti inteligenci a lásce, jejichž díla zničí chudobu světa, aby nová kultura vyšla z evangelií a spojila pod berlou jednoho pastýře všechna stáda světa!

To budou výboje pokroku; to jest cíl, k němuž směřuje dějinný vývoj. –

*

Pokrok jest pohybem a pohyb jest život.

Zamítati pokrok znamená potvrzovati nicotu a zbožniti smrt.

Pokrok je jedinou odpovědí, již může rozum odmítnouti poukaz na existenci zla.

Není vše dobré, ale vše bude jednou dobré. Bůh počíná své dílo a dokončí je.

Bez pokroku bylo by zlo nezměnitelné jako Bůh!

Pokrok vysvětluje zříceniny a utěšuje pláč Jeremiášův.

Národové následují po sobě jako lidé a nic není stálé, poněvadž vše směřuje k dokonání.

Zemře-li velikán, odkazuje plod své práce vlasti; velký národ, jenž odumřel, mění se v hvězdu, aby ozářil temnoty dějin.

Co je napsáno vašimi činy, zůstane vyryto ve věčné knize; připojili jste k bibli lidstva jednu stránku.

Neříkejte, že kultura je špatná: podobá se vlhké teplotě, ve které vyžívá žeh, vyvíjí rychle principy života a smrti, usmrcuje a oživuje.

Jest jako anděl posledního soudu, jenž odděluje zlo od dobra.

Kultura proměňuje lidi dobré vůle v anděly světla a ponižuje sobce v surovosti; jest rozkladem těl a osvobozením duší.

Bezbožný svět obrů pozdvihl do nebe duši Henochovu; nad bakchanaliemi ranného Řecka vznáší se harmonický duch Orfeův.

Sokrates a Pythagoras, Platon a Aristoteles sebrali všechny naděje a všechnu slávu starého světa a vysvětlili ji; báje Homerovy zůstaly pravdivějšími než dějiny, a z velikosti Říma zachovaly se jen nesmrtelné spisy doby Augustovy.

Tak Řím svými válečnými křečmi otřásl světem jen proto, aby mu daroval Virgila.

Křesťanství je plodem meditací všech mudrců východu, kteří ožívují v Kristu.

Tak se světlo duchů pozdvihuje k slunci světa; Kristus dobyl západu a mírné paprsky asijského slunce změkčily ledová pole severu.

Nová lidstva se rozšířila po opotřebované zemi, ozařovaná tímto neznámým teplem; duše mrtvých národů svítily nad mladistvými kmeny a posilovaly ducha života.

Číslo 15.

Patnáctka je číslem antagonismu a katolické pravověrnosti.

Křesťanství dělí se nyní na dvě církve: civilisující a barbarskou, pokrokovou a ustrnulou.

Jedna je aktivní, druhá passivní, jedna vedla a vždy ovládala národy, poněvadž králové se jí báli; druhá podléhá všem násilnostem a může být jen nástrojem otroctví.

Činná církev uskutečňuje Boha lidem a věří pouze v božství božského, zvěstovaného, lidského slova.

Jest neomylnost papežská něco jiného, než autokracie inteligence potvrzená universálním hlasem víry?

Dle toho by se zdálo, že papež má být prvním geniem své doby. Proč? Je lépe, je-li obyčejný duch. Jeho svrchovanost jest tím božštější, poněvadž je zcela lidský.

Což výsledky nemluví zřetelněji, než nenávisť a náboženská hloupost? Katolíci, židé, Turci, protestanté všichni již bojují pod jejím praporem: půlměsíc připojil se opět k latinskému kříži a všichni společně bojujeme proti barbarskému vpádu a jeho ducha usmrcující orthodoxii.

To je skutečnost pro vždy dokonaná. Přípuštěním nových dogmat prohlašuje se stolice Petrova slavnostně za pokrokovou.

Vlast katolického křesťanství jest domovem věd a krásných umění a věčné, živoucí slovo evangelií vtělené ve viditelnou autoritu je dosud světlem světa.

Nechť zmlknou tedy farizeové nové synagogy! Nechť mlčí nenávisť podání škol, osobité presbyteriánství, protismyslný jansenismus a škodlivé a pověrečné líčení věčného dogmatu, proti němuž bezohledný genius Voltairův tak spravedlivě bojoval!

Voltaire a Napoleon jsou mrtví katolíci. Tušíte, čím musí být katolicismus budoucnosti?

Bude evangelickým dogmatem vyzkoušeným jako zlato leptavou kritikou Voltairovou, jehož panství nad světem skuteční genius křesťanského Napoleona.

Kdo nebude chtít jíti spolu, toho výsledky potáhnou sebou nebo půjdou přes něho.

Strašlivé vpády mohou ještě zapáliti svět. Vojška Apokalypsy mohou jednoho dne rozpoutati čtyři rány země. Svatyně bude očištěna. Svatá a přísná chudoba vyše její apoštoly, aby podepřeli váhavé, narovnali nalomené a vylili posvátný olej na všechny rány.

Despotismus a anarchie, tyto dvě strašlivé krvavé příšery, rozsápají a zničí se samy sebou, když se nějakou dobu vzájemně podporovaly bojem proti sobě.

A příští říše bude ta, jejíž předobraz nám byl ukázán v přírodě rodinou a v náboženském ideálu hierarchií pastýřů. Vyvolení budou s Ježíšem Kristem kralovati tisíc let, praví apoštolská tradice, což znamená, že v řadě staletí bude inteligence a láska obětována břemenu moci, a vybraní lidé budou spravovati zájmy a majetek universální rodiny.

A pak bude dle příslibu evangelia pouze jeden ovčinec a jeden pastýř.

Číslo 16.

Šestnáctka je číslem chrámu.

Vysvětluje budoucí chrám!

Až duch inteligence a lásky se projeví, bude se manifestovati celá Trojjednost ve své pravdě a slávě.

Lidstvo vzkříšené a královské nalezne v poesii naivitu dětství, v rozumu mladistvou sílu a ve svých dílech moudrost zralého věku.

Všechny formy, které božská myšlenka poněnáhu oblékala, stanou se nesmrtelnými a dokonale znovuzrozenými.

Veškeré rysy, jež načrtlo umění národů ve svém vývoji se spojí a utvoří dokonalý obraz Boha.

Jeruzalém znovu vystaví chrám Jehovy dle věštecké vize Ezechielovy; a Kristus, nový a věčný Šalomoun, bude opěvovati ve stínu cedrů a cypřišů svoji svatbu se svatou svobodou, nejkrásnější chotí Písne.

Jehova odloží své blesky a oběma rukama požehná ženichovi a nevěstě; s úsměvem objeví se manželům a zaraduje se nad jménem Otce.

Poesie orientu jej bude ještě ve svých magických vzpomínkách nazývati Brahmou a Jupiterem, Indie zvěstuje našim zakletým krajům podivuhodné báje o Višnovi a my vyzkoušíme na ještě krvácejícím čele našeho milovaného Krista trojnásobnou perlovou korunu mystické Trimurti. Venuše očištěná závojem Mariiným nebude již oplakávati svého Adonida.

Povstal z hrobu ženich, aby již nezemřel a pekelný kanec nalezl smrt ve svém prchavém vítězství.

Znovu povstaňte, chrámy v Delfách a Efezu! Bůh světla a umění stal se Bohem světa a Slovo boží rádo přijme jméno Apollonovo! Diana již nebude jako vdova kralovati opuštěným prostorám noci; její stříbrný půlměsíc je položen pod nohama nevěsty!

Diana nebude však pokořena Venuší; její Eudymion ji probudí a panenství je pyšné, může-li být mateřstvím.

Opusť svůj hrob, Feidio, a těš se ze zničení svého prvního Dia; nyní vytvoříš Boha!

Ó Říme! Tvoje chrámy povstanou s tvými basilikami! Buď dále královnou světa a pantheonem národů; Virgil bude korunován na kapitulu sv. Petrem a Olymp i Karmel mohou svá božstva spojit pod štětcem Rafaela! Proměňte se staré katedrály našich otců, až k mrakům napněte své jemné a živoucí věže, v oduševnělých obrazech vyprávějte kameny pochmurné báje severu, zjemněné zlatými a podivnými legendami koránu!

Východe, ve svých mešitách vzývej Ježíše Krista a na minaretech nové Hagii Sofie pozdvihni kříž uprostřed půlměsíce!

Mohamed osvobodí ženu, aby mohl dáti pravověrným tak dlouho touženou hurisku a mučedníci Spasitele naučí krásné anděly Mohameda cudným polibkům.

Celá země oděná bohatými ornamenty vytvořenými všemi uměními, stane se podivuhodným chrámem s člověkem jako věčným knězem!

Vše pravdivé, krásné a lásky hodné minulých století znovu ožije tímto přetvořením země.

A krásný tvar bude neodlučitelným od pravdivé idey jako duše od těla, neboť duše nabyvší celé své moci přetvoří tělo ku svému obrazu.

Pak nastane na zemi království nebeské a těla stanou se chrámy duše, tak jako obnovený vesmír stane se chrámem Boha. A tělo i duše, forma i idea stanou se světlem, slovem a trvalým a viditelným projevem Boha! Amen! Staň se!

Číslo 17.

Sedmnáctka je číslem souhvězdí inteligence a lásky.

Bojovná, smělá inteligence, spojenkyně božského Promethea, starší dcero Lucifera, budiž pozdravena ve své odvaze! Chtěla jsi věděti, abys měla moc, vzdorovala jsi všem hromům a nastavila jsi čelo všem propastem!

Inteligence, kterou ubozí hříšníci milovali až k šílenství, k hanbě a k prokletí! Božské právo lidí, podstata a duše svobody, budiž pozdraveno! Neboť tebe a pro tebe pošlapali nejdražší sny své fantasmie a nejmilejší fantomy svého srdce!

Pro tebe byli zavrženi a posmíváni, pro tebe trpěli žalář, nedostatek, hlad, žízeň, odloučenost od svých drahých a temná pokušení zoufalství! Tys byla jejich právem a oni tebe získali! Nyní již mohou plakati a věřiti, pokořiti se a modliti!

Kající se Kain by byl větším než Abel; zákonná a uspokojená pýcha má právo, aby se pokořila!

Věřím, poněvadž vím, kdy a jak nutno věřiti; věřím, poněvadž miluji a poněvadž se již více ničeho nebojím.

Lásko! Lásko! Vznesená spitelko a usmiřovatelko, kolik štěstí a kolik bolestí uděluješ, obětní kněžko krve a snů, ty, jež jsi ctností a zároveň i její odměnou, sílo odříkání, svobodo poslušnosti, radosti bolů, živote smrti, budiž ti čest a chvála! Je-li inteligence svítlnou, pak ty jsi plamenem, je-li právem, pak jsi povinností, je-li šlechtictvím pak ty jsi dobrotou! Lásko plná pýchy a studu ve svých mysteriích, božská, skrytá, nadsmyslná a vznesená lásko, Titanie, jež obejmáš svýma rukama nebesa a donucuješ je aby sestoupila, poslední a nevyslovitelné tajemství křesťanského vdovství, věčná, nekonečná lásko, ideále postačující ku stvoření světů. Lásko. Lásko! Budiž pozhnána a pochválena! Čest inteligencím, které se zahalují, aby neporanily choré oči! Čest právu, jež se mění v povinnost a stává se odevzdaností, čest osamělým duším, jež milují a jež hynou, nejsou-li milovány! Těm, kdož trpí a nečiní utrpení, těm, jež odpouštějí nevděčníkům a milují nepřátele! Blahoslavení, kteří upevňují mír! Blahoslavení čistého a prostého srdce, jež se nepokládají za více než druzí! Lidství, má matko, lidství, dcero a matko Boží, lidství rodící bez

poskvrny, universální církvi, Marie! Blahoslavený, jenž vše dal v sázku, aby Tě poznal a Tobě porozuměl a je odhodlán ještě vše trpěti ve tvé službě a ve Tvé lásce!

Číslo 18.

Číslo náboženského dogmatu, jež je poesíí a mysteriem.

Evangelium praví, že při smrti Vykupitele roztrhla se opona chrámová, poněvadž tato smrt byla vítězstvím oddanosti, zázrakem lásky, moci boží v lidstvu, božského člověčenství a lidské božskosti, posledního a nejvznešenějšího mysteria, kdy poslední slovo všech zasvěcení bylo vysloveno.

Spasitel však věděl, že mu nebude s počátku porozuměno a pravil: „Nyní nemůžete ještě sněsti všeho světla mé nauky; až však se projeví Duch Pravdy, naučí vás všeliké pravdě a zvěstuje vám smysl toho, co jsem pravil“.

Duch pravdy, je duch vědění a inteligence, duch síly a rady. Jest to duch, jenž se slavnostně projevil v katolické církvi, když papež prohlásil ve čtyřech člancích svého dekretu ze dne 12. prosince 1845:

1. že, když víra stojí výše než rozum, rozum se musí opřít o vnuknutí víry;
2. že víra a věda mají své oddělené obory a že jeden nesmí bráti na sebe funkci druhého;
3. že jistota a milost víry neoslabují rozum, ale naopak jej posilují a vyvíjejí
4. že pomoc rozumu, jenž zkoumá ne poznatky víry, ale přirozené a rozumové základy rozhodující autority, vůbec, vůbec víru nepoškozují, naopak je jí užitečná; jinými slovy, že víra ve svých principech dokonale rozumová nemusí se báti přísné zkoušky rozumu, nýbrž naopak může jí býti vítána.

Takový dekret je dokonalou náboženskou revolucí, jest počátkem říše Sv. Ducha na zemi.

Číslo 19.

Jest to číslo světla.

Jest to existence Boha dokázaná ideou Boha.

Bud' připustíme, že nekonečná bytost je všeobecným hrobem a že se pohybuje automaticky v mrtvolném tvaru, aneb musíme připustiti absolutní princip inteligence a života.

Jest universální světlo živoucí nebo mrtvé? Je zasvěceno osudově zničení, aneb jest vedeno Pro-zřetelností k nesmrtelnému mládí?

Není-li Boha, pak inteligence je podvodem, neboť jí chybí Absolutno, a její ideál jest lež.

Bez Boha je bytí nicotou, jež se potvrzuje a život smrti, jež se maskuje.

Světlo jest mocnost vždy klamaná vášní snů.

První a nejpodstatnější článek víry tedy zní:

Bytí je podstata bytí, pravda bytí je Bůh.

Bytí je inteligentní a živoucí inteligence absolutní podstaty je Bůh.

Světlo je skutečné a oživující; jest tedy skutečnost a život všeho světa Bůh.

Slovo universálního rozumu je klad a nikoliv zápor.

Slepci jsou ti, kteří nevidí, že fyzické světlo je nástroj myšlenky.

Myšlenka sama vidí světlo a vytváří je, když je používá.

Ateismus je dogma věčné noci; víra v Boha je dogma světla!

*

Zastavíme se u čísla 19, přesto, že svatá abeceda má 22 písmen; avšak devatenáct prvních tvoří klíč ke skryté teologii. Další písmena jsou klíčem přírody; pojednáme o nich ve třetím dílu této knihy.

Shrňme nyní vše, co jsme o Bohu řekli, citující vyzvání židovské liturgie. Následující stať je část Kether–Malchutu, kabbalistické básně rabbiho Salomona, syna Gebirolova:

„Ó, Jediný, počátku všech čísel a základe všech staveb! Jsi jediným a v tajemství Tvé jednoty matou se i lidé nejmoudřejší. Ó, Jediný ve své nezměnitelné jednotě, kterou nelze vyjádřit číslem, neboť nepřipouští počtu, proměny neb tvaru. Tvá jednota nad každou představu a nad možnost jakýchkoliv hranic povznesená, pročež se budu stříci, aby můj jazyk nechybil. Jsi jednotou, jejíž vznešenost je tak veliká, tak vítězná a věčná!

Jsi! Avšak rozum a světlo smrtelných nemůže pochopiti Tvoje Bytí, aniž pochopí v Tobě čas, prostor a příčinu. Jsi, avšak jedině sám sebou, neboť nic jiného v Tobě obsaženo býti nemůže. Jsi mimo prostor a čas. Jsi a Tvoje Bytí je tak skryté a hluboké, že nikdo nemůže v jeho tajemství vniknouti.

Jsi živoucí, avšak nikoli časem známým a určeným. Jsi živoucí, avšak nikoli duchem neb duší, neboť Jsi – Duší všech duší. Žiješ, avšak nikoliv životem smrtelníků, kteří se podobají vánku a jichž koncem je sloužití červům za pokrm. Jsi živoucím a kdo pochopí Tvoje tajemství, okusí věčné blaženosti a jeho život bude věčný.

Jsi veliký a vedle velikosti Tvé mizí vše a vše velkolepé se rozpadá. Nad veškeru představu vznešený, vznášíš se nad všemi hierarchiemi nebe. Velikost Tvá vymyká se všemu a veškeré velebení ji nepostihnou. Silný Jsi a nižádné stvoření Tvé nevykoná díla Tvému podobného a nemůže síly své změřiti s Tvými. Silný Jsi a odpouštíš velkomyslně a Tvoje síla je shovívavá k chybujícím. Silný Jsi a Tvoje milosrdenství je rozprostřeno nad veškerým tvorstvem. Jsi věčným Světlem, jehož jas vidí a budou viděti srdce čistá, jež však je skryto závojem hříchů očím hříšníků. Jsi Chlebem skrytým na této zemi, ale viditelným na světech jiných, ve kterých se projevuje sláva Páně. Nelze Tebe pochopiti a oči rozumu umdlévají nemohouce pochopiti ani část Velebnosti Tvé. Jsi Bohem bohů a svědkem Tvým jsou veškerá tvorstva Tvá, která účtě Velikého Tvého Jména musila zasvětit všechny svoje kulty. Bohem Jsi a vše je služebníkem a ctitelem Tvým;

slávy Tvé neubývá kultem bludným, neboť chybující jen k Tobě se chtějí obrátiti; jsou jako slepci, jimž určena byla cesta daleká, na které bloudí. Jeden se utopí ve studni a jiný do hrobu padá; všichni však věří, že splněny jsou jejich touhy, za kterými se marně ubírali. Avšak služebníci Tvoji jsou jako jasnovidní, po cestách jistých krácejí a neodbočujíce vstupují do nádvoří Tvého království.

Bohem Jsi, jenž vše svým Božstvím podporuje a všemu tvorstvu pomáhá Svou Jednotou. Bohem Jsi a není rozdílu mezi Tvým Božstvím, Tvoji Jednotou, Tvoji Věčností a Tvým bytváním; neboť vše jest jedno tajemství. Ať rozličná jsou jména, vše ke stejnému se obrací. Jsi Moudrým a Tvoje Moudrost jest pramenem života. Každé srovnání otupuje lidi nejmoudřejší. Moudrým Jsi a starším věčnosti a moudrost navždy je tebou posilována. Moudrým Jsi Sám Sebou a jako Tvůrce a Stavitel vyvodil Jsi Vůli z Moudrosti Své, abys z nebytí vyvolal Bytí, stejně jako oči samy sebou vnímají světlo ze stejného střediska. Tato Boží Vůle hloubila, rozprostírala, očišťovala a základy kladla, poručila nicotě, aby se otevřela, bytnosti, aby se zhloubila a světu, aby se rozvinul.

Nebesa změřila, Mocí svou zklenula stany sfér a pouty své Moci setkala závoje vesmírného tvorstva a když se lemu stvoření dotekla svou Silou, spojila hoření s dolním.“

Dali jsme této smělé kabbalistické spekulaci tvar poesie a oddanosti srdce, který jí jediné přislouží.

Věřící duše nepotřebují rozumového vysvětlení, obsaženého v biblických alegoriích, avšak ony temné duše utrápené pochybnostmi XVIII. století, porozumí, že i rozum nalézá ve svatých knihách něco mnohem vyššího, než úskalí. Vrhají-li závoje zahalující božské texty stín, pak je tento stín odrazy světla rýsován tak podivuhodně, že tvoří jediné pochopitelný obraz božského ideálu.

A tento ideál je nepochopitelný jako nekonečno a nutný jako podstata tajemství.

Článek II.

Řešení druhé otázky.

PRAVÉ NÁBOŽENSTVÍ.

Náboženství jest obsaženo v lidstvu stejně jako v lásce.

Jest jediné jako ona.

Jako ona jest v té neb oné věci, aneb není, ale ať se již potvrzuje či zamítá, jest obsaženo v lidstvu, tedy i v životě, přírodě, jest vědecky nepopíratelné a rozum je vnímá. Pravé náboženství vždy bylo, je a vždy bude.

Možno říci, že náboženství je to či ono; jest čím je. Jest náboženstvím a falešné víry jsou utvořeny

dle něho, jsou jeho odrodilcem a jeho lživým stínem.

O náboženství možno říci totéž, co o pravém umění. Barbarské pokusy malířské a sochařské jsou pokusy nevědomosti, jež se snaží dojít k pravdě. Umění se zkouší samo sebou; září vlastním leskem; jest jedno a věčné jako krása.

Pravé náboženství je krásné a tímto svým božským znakem působí, že rozum si ho váží.

Věda nemůže logicky ani potvrdit, ani zamítnouti hypotézy dogmatu, jež jsou víře pravdami. Ale na jistých znacích možno poznati jediné správné náboženství, to jest to, jež jediné zasluhuje tohoto jména, poněvadž spojuje všechny rodiny, ku kterým došlo ono veliké a všeobecné toužení lidských duší.

Jediná, zřejmě božská vlastnost se na světě projevila všem:

Je to láska k bližnímu.

Vytvořiti, zachovati a rozšiřovati lásku k bližnímu musí býti dílem pravého náboženství.

Aby došlo tohoto cíle musí míti samo všechny znaky lásky k bližnímu, aby mohlo vysvětliti dobro, při čemž se nazývá *organickou láskou k bližnímu*.

Jaké jsou znaky lásky k bližnímu?

Sv. Pavel je zjevil.

Láska je trpělivá.

Trpělivá proto, že je věčná jako Bůh.

Snáší pronásledování a nepronásleduje nikdy nikoho.

Je blahovolná a laskavá, volá k sobě malé a velkých neodmítá.

Není žárlivá. Na koho a na co by měla žárliti, což nevlastní onu lepší část, která jí nebude odňata?

Nevyvolává neklid, ani úskočnost.

Nezná pýchy, ctižádosti, sobectví a hněvu.

Netuší zlo a nevíteží nespravedlností, neboť celou radostí lne k pravdě.

Trpí vše, aniž by strpěla zla.

Věří vše, její víra je prostá, povolná, hierarchická a universální.

Snáší vše a nikdy neodkládá břemena, jež by nenesla první.

Náboženství je trpělivé; jest vírou velkých dělů myšlenek, vírou mučedníků.

Jest blahovolné jako Kristus a apoštolové, jako Vincenc z Pauly a Fénelon.

Nezávidí hodností a statků země. Jest vírou otců z pouští, sv. Františka z Assisi, sv. Brunona, milosrdných sester a bratří sv. Jana z Boha.

Není neklidným a lstivým, modlí se, činí dobro a čeká.

Je skromné, mírné a tryská jen odevzdaností a obětí. Nese všechny známky lásky k bližnímu, neboť je samo láskou.

Lidé jsou jeho opakem: netrpěliví, záškodní, ctižádostiví, suroví, žárliví, nespravedliví. Lidé umírají, avšak pravda je věčná!

Dcera a zároveň tvořitelka lásky, pravé náboženství je svou podstatou tvůrčí, věří v divy víry,

poněvadž ji denně vyplňuje láskou. Náboženství, jež vyvolává lásku může si lichotiti, že uskutečňuje všechny sny božské lásky. Také víra hierarchické církve proměňuje mysticismus ve skutečnost působením svých svátostí. Čím více znaků, tím více obrazů, jež ve své milosti mají jejich sílu a jež dávají skutečně to, co slibují. Víra vše oduševňuje, činí vše jistým způsobem viditelným a pochopitelným; i podobenství Kristova berou na se tělo a duši. V Jeruzalémě ukazují dům špatného bohatce. Roztrhané, vědou zhanobené a živoucí víry zbavené symbolismy primitivních věr podobají se bledým kostím, jež pokrývají krajinu Ezechielovu. Duch Spasitele, víry, lásky k bližnímu odvál tento prach a vše mrtvé vzalo na se tak skutečné formy života, že v živých dneška nelze pozorovati mrtvolu večřejška. Z toho možno poznati, že svět se obnovuje, poněvadž sv. Pavel spálil v Efezu knihy hierofantů. Byl tedy sv. Pavel barborem a spáchal zločin na vědě? Nikoli, on spálil příkrovy povstalců, aby jim dal zapomenouti na smrt. Proč vzpomínáme kabbalistických počátků dogmatu? Proč spojujeme obrazy bible s alegoriemi Henochovými? Abychom odsoudili sv. Pavla a vnesli zmatek do obce věřících? Jistě ne; neboť věřící naší knihy nepotřebují, nebudou ji čísti a nebudou jí chtít rozuměti. Chceme však jen ukázati nepřehlednému množství oněch pochybovačů, že víra je ve všech století v úzkém vztahu s rozumem a s věděním všech moudrých. Chceme donutiti lidskou svobodu, aby uznala božskou autoritu, rozum, aby uznal základy víry, takže víra a autorita nebudou již pohrdati svobodou a rozumem.

Článek III.

Řešení třetí otázky.

SMYSL MYSTERIÍ.

Poněvadž víra je touhou po neznámém, jest mysterium nutně a všeobecně předmětem víry.

Víra jest nucena formulovati svoje touhy ději, známými z nadějí a obrazů.

Ale v užití těchto forem se vyskytuje okolnost, že známý řád jest podáván nemožným způsobem. To jest hluboký smysl zdánlivé nesmyslnosti symbolu.

Užijeme příkladu:

Praví-li víra, že Bůh je neosobní, možno z toho usuzovati, že Bůh je slovem neb nanejvýše nějakou věcí.

Praví-li, že Bůh je osoba, pak možno si představití inteligentní nekonečnost v nutně vytyčeném tvaru individua.

Praví, že Bůh je jeden ve třech osobách, aby vyjádřila, že v Bohu možno uvažovati jednotu a počet.

Formule mysteria uzavírá v sobě nutně i samu rozumnost této formule, pokud jest slovo vypůjčeno od známé věci; kdyby bylo možno ji chápat, pak by vyjadřovala známé a nikoli neznámé.

Pak by náležela vědě a ne již více náboženství, to je víře.

Předmětem víry je matematický problém, jehož x uniká zkušenosti naší algebry.

Absolutní matematika sama zkouší nutnost a tím i existenci onoho neznámého, jež vyjadřuje nepřeložitelné ono x.

Věda má dosti práce se svým neomezeným a přece jen relativně ohraničeným pokrokem; v řeči konečného nikdy nenalezne dokonalý výraz nekonečného. Mysterium je tedy věčné.

Uvésti do logiky známého pojmy vyznání víry, znamená je vytrhnouti víře, již ne-logické; je to nemožnost vyjádřiti neznámé logicky.

Izraelité chápou Boha odděleného od lidstva; nežije mezi svými tvory a je nekonečný egoismus.

Mohamedánům je Bůh slovem, před nímž se dle víry Mohamedovy padá k zemi.

Křesťanům se projevuje v lidstvu, dokazuje se láskou k bližnímu a vládne řádem hierarchickým.

Hierarchie je ochráncem dogmatu, jehož slabiky a smysl uctivě chce věděti. Sektáři, jež útočí na dogma jménem svého rozumu, ztratili tímto činem lásku k bližnímu a exkomunikovali se sami.

Katolické, to je universální dogma zasluhuje tohoto krásného jména, poněvadž shrnuje všechny náboženské touhy světa. S Mojžíšem a Mohamedem uznává jednotu boží, uznává se Zoroastrem, Hermem a Platonem nekonečnou Trojici věčné činnosti a vyrovnává se s Pythagorem jediným slovem sv. Jana; to může věda a rozum přesně zjistiť a musí uznati, že je to dogma nejdokonalejší a nejuplněnější, jaké se kdy na světě objevilo. Poněvadž s námi věda i rozum souhlasí, nepožadujeme již od nich ničeho více.

Bůh je, a jest jen jeden Bůh, jenž trestá ty, jež páchají zlo, pravil Mojžíš.

Bůh je všude, je v nás, a co učiníme dobrého lidem, učinili jsme Bohu, řekl Ježíš.

Bojte se! Bylo výslednicí dogmatu mosaického.

Milujte! Je dogmatickou výslednicí Ježíšovou.

Typický ideál Boha živého mezi lidmi, je ztělesnění.

Ztělesnění je vykoupením a působí zpětně oboustrannou zodpovědnost; jinými slovy: universální přijímání, dogmatický základ ducha lásky k bližnímu.

Nahradiť právní moc zákona lidskou libovůlí, jinými slovy, nahraditi autoritu tyraní, jest dílo všech protestantismů a demokracií. Co tito nazývají lidskou svobodou, je sankce nezákonné autority, neb lépe přijetí mocí autoritou nesankcionovanou.

Jan Kalvín horlil proti hranicím Říma, aby si dal právo upálit Michala Serveta. Každý národ, jenž se osvobodí od svého Karla I. Neb Ludvíka XVI. Podléhá svému Robespierrovi neb Cromwelovi, a

ze všech vzpour proti právoplatnému papežství vznikne více-méně omezený vzdoropapež.

Božství Kristovo bytuje jen v katolicismu, neboť on přejímá jeho život a jeho božské síly. Toto božství je zároveň kněžské a královské, ale mimo toto obecenství jest každé vyznávání božství Kristova rouháním, poněvadž Ježíš Kristus nemůže býti jednotlivým bohem.

Počet protestantů je pro katolickou pravdu bezvýznamným.

Kdyby byli všichni lidé slepí, bylo by rozumné zamíťati existenci Slunce?

Rozum odporující dogmatům dostatečně dokazuje, že je nevynalezl, ale je nucen, aby se obdivoval mravnosti dané tímto dogmatem. Je-li morálka světlem, pak dogma musí býti sluncem; jas nevychází z temnot.

Mezi propastmi polyteismu a omezeného, protismyslného deismu, existuje prostředník jedině možný: Mysterium Nejsvětější Trojjednosti.

Mezi spekulativním ateismem a antropomorfismem existuje jedině možný prostředník: Mysterium ztělesnění.

Mezi nemorální osudovostí a drakonickou zodpovědností, jež v sobě uzavírá odsouzení všeho tvorstva, existuje prostředník: Mysterium Vykoupení.

Trojedinost je vírou.

Ztělesnění je nadějí.

Vykoupení je láskou k bližnímu.

Trojedinost je hierarchie.

Ztělesnění je božská autorita církve.

Vykoupení jest jedině, neomylné, nezničitelné a katolické kněžství.

Jedině katolická církev chová nezměnitelná dogmata a dle její ústavy je nemožné, aby zfalšovala morálku. Tak ku př. dogma o Neposkvrněném Početi není nové, je obsaženo dokonale v Theotokonu koncilu Efezského a Theotokon je neúprosným pokračováním katolického dogmatu o ztělesnění. Stejně nevykonává katolická církev exkomunikace, ona ji jen konstatuje a může ji jen konstatovati, poněvadž jest jediná ochránitelka jednoty.

Mimo loď Petrovu existuje jen propast. Protestanté se podobají lidem, jež unavení mluvením se vrhají do vody, aby ušli mořské nemoci.

O katolické pravověrnosti, jak jest uložena v římské církvi, nutno říci přesně to, co řekl Voltaire o Bohu.

Kdyby jí nebylo, bylo by nutno ji vytvořiti. Kdyby však člověk byl schopen vytvořiti ducha lásky k bližnímu, našel by i Boha. Lásky k bližnímu však nebyla nalezena, projevuje se svými díly a proto možno zvolati se Spasitelem světa: *Blahoslavení čistého srdce, neboť Boha viděti budou!*

Kdo porozuměl duchu lásky k bližnímu, ten pochopí také všechna tajemství.

Článek IV.

Řešení čtvrté otázky.

NÁBOŽENSTVÍ DOKÁZANÉ NÁMITKAMI PROTI NĚMU.

Námitky proti náboženství mohou být vzneseny jménem vědy, rozumu neb víry.

Věda nemůže zamítnouti historickou skutečnost, že náboženství existuje, že má své oprávnění a vliv.

Věda utíká se obyčejně k řadě faktů, o kterých právem rozhoduje, ale která náboženství odsuzuje ještě více než věda.

Činí-li to, pak dává za pravdu náboženství a sama činí bezpráví; chybí jí logika, nařiká si na nepořádek, jež vždy vnáší do duší lidských ohavně vášně a nároky, jež musí být napravovány a vedeny láskou.

Rozum ze své strany zkouší a dogma shledává protismyslným.

Ale kdyby nebylo tomu tak, rozum by je pochopil, a kdyby je mohl pochopiti, pak by to nebyla již formule neznáma.

Byl by to matematický důkaz nekonečnosti.

Bylo by to konečně nekonečno, známé neznámé, měřitelná nezměrnost, vyslovené nevyslovitelné!

To znamená, že by dogma pouze rozumu přestalo být protismyslným, ale víře, vědě a zdravému lidskému rozmyslu stalo by se nesmírným a nemožným nesmyslem.

Zůstává ještě námitka, že jsou víry různé.

Židé, naši otcové v náboženství, nám vytýkají, že se rouháme jedinosti Boha, čímž jsme porušili věčný a nezměnitelný zákon.

Toto obvinění vyvěrá z nesprávné představy o křesťanství.

Náš Bůh je Bůh Mojžíšův, jediný, nehmotný, nekonečný, jediné úctyhodný a nezměnitelný Bůh.

Jako Židé věříme v Jeho všudypřítomnost, ale věříme to, co by oni věřiti měli, věříme v Boha živého, moudrého a lidstvo milujícího a vzýváme Ho v Jeho dílech.

Nezměnili jsme Jeho zákona, neboť židovské desatero je i zákonem křesťanů.

Zákon je nezměnitelný, poněvadž je založen na věčných základech přírody; ale kult určený potřebám lidí může se změnit a lidmi být měněn.

To, co kult označuje, je nezměnitelné, kult se však mění, jako mluva.

Kult je nauka, řeč a musí být přeložen, když mu lidé již nerozumí.

Nezničili jsme kult Mojžíšův a proroků, pouze jsme jej přeložili.

Vzýváme-li Boha ve stvoření, nevzýváme ještě stvoření samo.

Vzýváme-li Boha v Ježíši Kristu, jest to jen Bůh, jehož vzýváme, ale Bůh spojený s lidmi.

Křesťanství zjevilo lidské božství, poněvadž činí lidstvo božským.

Bůh Židů byl nelidský, poněvadž Ho nepoznávali v Jeho dílech.

Jsme tedy židovštější než Židé sami. Co oni věří, věříme s nimi a lépe než oni.

Nařikají, že jsme se od nich odtrhli, jsou to však oni, jež chtějí zůstat odtrženi.

Očekáváme je s otevřenou náručí a s otevřeným srdcem.

Jako oni jsme žáci Mojžíšovi.

Jako oni přicházíme z Egypta a hnusíme si otroctví. Avšak my jsme vstoupili do zaslíbené země, zatím co oni se rozhodli zůstat v poušti a zemřítí.

Mohamedáni jsou zvrhlí Židé, neb lépe, jako Ezau vydědění bratři.

Jejich víra je nelogická, neboť připouštějí, že Kristus je velký prorok a křesťany nazývají nevěřícími.

Uznávají božskou inspiraci Mojžíšovu, neváží si však Židů jako svých bratrů.

Slepě věří slepému prorokovi, fatalistovi Mohamedu, nepříteli svobody a pokroku.

Nebeřme však Mohamedovi slávu, že mezi pohanskými Araby prohlásil Boha jediného.

V koranu nalezneme stránky čisté a vznešené, při jejichž čtení možno s dětmi Izraele říci: Není boha kromě Boha a Mohameda jeho proroka.

Tři trůny jsou přichystány v nebi pro tři proroky národů, na konci časů však bude Mohamed nahrazen Eliášem.

Mohamedáni křesťanům ničeho nevytýkají, ale nadávají jim, nazývají je nevěrnými a džaury, t. j. psy. Nemáme, co bychom jim odpověděli.

Turků a Arabů nelze odsuzovati, nýbrž učiti je a civilisovati.

Zůstávají jinověrní křesťané, ti, kteří se po rozbití pouta jednoty, odcizili církvi, jako lásce k bližnímu.

Řecké pravoslavlí, tento bliženec římské církve, po svém odtrhnutí již nerostlo, nepočítá již náboženský kalendář svátků, od doby Fotiovy nenadchlo jediného velikého řečníka; jest to církev zcela dobová, jejíž kněžstvo nebylo ničím více než strojem řízeným politikou ruského cara, jest to vzácná, všemi legendami a rity, jimž popové již více nerozumějí, pozlacená mumie původní církve, stín církve živé, který ustrnul, zatím co ona kráčela vpřed, ale stín ztemnělý a bezhlavý.

Pak následují protestanté, tito věční usměrňovači anarchie, jež zlomila dogma, které se snaží neustále naplniti protimluvy jako Danaidky sud, tito náboženští fantasté, jejichž všechny novoty jsou negativní, kteří chtějí ku své potřebě formulovati lépe poznané nepoznatelné, lépe vysvětlené mystérie, určitější nekonečno, omezenější nesmírnost, pochybnostiplnější víru, vymudrovati absurdno, rozpoltiti charitu a uznati kony anarchie za principy neuskutečnitelné hierarchie. Jsou to lidé, kteří blaho chtějí uskutečniti pouhou vírou, poněvadž jim uniká

láska, a kteří na zemi nemohou ničeho uskutečnit, neboť jejich domnělé svátosti nejsou ničím než alegorickými mumraji; neudělují již milostí a nedávají pohleděti na Boha a dotýkati se Ho, jedním slovem, nejsou již znaky všemohoucnosti víry, nýbrž vynucené důkazy pro věčnou bezmocnost pochybnosti.

Čím reformace protestovala, to jest proti samé víře. Protestanté měli pravdu jen proti nesmyslnému a pronásledování dychtivému fanatismu víry, jenž chtěl poutati svědomí. Požadovali právo k pochybování, právo míti méně neb vůbec žádné náboženství; prolili pro tuto smutnou přednost svoji krev, došli svého cíle a vlastní svůj výboj, nemohou však nám zakázati, abychom jich nelitovali a nemilovali je. Až opět je nadchne touha věřiti, až budou nasyceni chladných abstrakcí svého libovolného dogmatu, prázdných forem svého bezmocného kultu, až pojme hrůza jejich chrámy bez Boha, přijímání bez skutečné přítomnosti, morálku bez oddanosti, až onemocní steskem po Bohu, nebudou se zdráhati jako ztracený syn vrhnouti se k nohám nástupce Petrova a zvolati: „Otče zhřešili jsme proti nebi a proti tobě, a nejsme hodni býti tvými dětmi, počítej nás tedy aspoň za své nejnižší služebníky.“

Nebudeme mluvit o kritice Voltairově. Tento genius byl naplněn žhoucí láskou k pravdě a spravedlnosti, chyběla mu však ona přímota srdce, kterou dává inteligence víry. Voltaire nemohl souhlasiti s vírou, poněvadž neznal lásky. Láska k bližnímu nezjevila se této jemné duši a hořce kritisoval krb, jehož tepla necítil a svítlnu, jejíhož světla neviděl. Kdyby bylo náboženství takové, za jaké je pokládal, byly by tisíce jeho útoků oprávněny a bylo by nutno pokloniti se heroismu jeho odvahy. Voltaire stal by se Mesiášem zdravého lidského rozumu, herkulovským ničitelem fanatismu... Ale tento muž se příliš smál, než aby porozuměl větě: Blahoslavení plačící a tudíž filosofie smíchu nikdy nebude míti něčeho společného s náboženstvím slz.

Voltaire parodoval bibli, dogma a kult; pak svoji parodii potupil, učinil směšnou a neoprávněnou.

Jen těm možno to míti za zlé, kteří vidí náboženství ve Voltairových parodiích. Voltairiáni podobají se žabám v bájce, jež vyskočí na malý trám a vysmívají se pak královské důstojnosti. Mohou směle pokládati malou veličinu za krále a kresliti ještě jednou onu římskou karikaturu, které se posmíval Tertullian a jež zobrazovala Boha křesťanů v podobě člověka s oslí hlavou. Křesťané pokrčí rameny nad touto necudností a budou se modliti k Bohu za ubohé nevědomce, kteří je chtějí sesměšňovati.

Když hrabě Josef de Maistre v jednom ze svých četných paradoxů vyličil kata jako posvátnou bytost a trvalé vtělení božské spravedlnosti na zemi, chtěl, aby se zhotovil starci Ferneyskému pomník rukou katovou. V této myšlence je hluboký smysl.

Voltaire byl na světě skutečně bytostí, prozřetelností určenou a neblahou, nadanou bezcitností k vyplňování svého hrozného údělu. V říši inteligence byl katem, andělem zmaru ozbrojeným od boží spravedlnosti.

Bůh postavil Voltaira mezi století Bossuetovo a Napoleonovo, aby vyhladil vše, co tyto velké duchy rozdělovalo a aby splynuli v jedno.

Byl Samsonem ducha, připraveným stále strhovati sloupy chrámu: ale aby mohl točiti žernovem náboženského pokroku, božská prozřetelnost učinila jeho srdce slepým. –

Článek V.

Řešení poslední otázky.

ODLOUČENÍ NÁBOŽENSTVÍ OD POVĚRY A FANATISMU.

Přežitá pověra je znakem, jež přežívá ideu, jest tvar, z něhož byla vyňata věc, jest to život bez rozumu, víra, která se stala nesmyslnou, poněvadž se stala osamocenou. Jest to mrtvola náboženství, smrt života, hloupost dosazená na místo inteligence.

Fanatismus je nejhroznější pověra; jeho jméno pochází od slova *fanus*, chrám, dosazený na místo chrámu Božího. Jest časným a lidským zájmem kněžstva, jež vstoupilo na místo kněžské cti, jest politováníhodnou vášní lidskou, jež využívá víry věřících.

La Fontaine vypravuje v bájce o oslu nesoucím ostatky svatých, že zvíře se domnívalo, že ono samo je ctěno; nedodává však, že určití lidé skutečně také takové zvíře by mohli zbožňovati. Tito lidé by byli pověrčiví.

Kdyby se někdo vysmíval jejich hlouposti, byli by ho možná zabili, neboť od pověry k fanatismu jest jen krok.

Pověra je náboženství hlásané hlouposti; fanatismus je šílenství, jemuž za záminku slouží náboženství.

Ti, kteří vědomě a úmyslně zaměňují náboženství s pověrou a fanatismem, užívají předsudků z hlouposti a možná, že byli sami zachyceni fanatismem své nespravedlnosti a vzteku.

Inkvizitoři a mužové zářijoví (revoluce 1792), na jméno konečně nezáleží! Náboženství Ježíše Krista vždy odsuzovalo a odsuzovati bude vrahy!

Závěr prvního dílu.

Souhrn ve formě rozmluvy.

VÍRA. VĚDA. ROZUM.

Věda: Nikdy mi nikdo nedonutí v Boha věřiti.

Víra: Nemáš také právo věřit, přece jsi mi však nedokázala, že Bůh není.

Věda: Abych to mohla dokázat, musím nejdříve vědět, co Bůh je.

Víra: To nikdy vědět nebudeš. Kdybys to věděla, mohla bys mne poučít; a kdybys to já věděla, nepotřebovala bych věřit.

Věda: Ty věříš tedy, aniž bys věděla, v co věříš?

Víra: Nehádejme se o slova! Ty neznáš, v co věřím a já v to věřím proto, poněvadž ty to nevíš. Činíš si nárok na nekonečnost? Nejsi v každém okamžiku tísňena mysteriem? Mysterium bylo by pro tebe nekonečné neznámo, jež hranice tvého poznání snižuje v nicotu, kdybys je nejasnila svojí žhoucí touhou a kdybys nevolala, když tvrdíš, že nic nevím: Počínám věřit.

Věda: Ale tvá touha a její předmět mohou pro mne být jen hypothesami.

Víra: Samozřejmě, pro mne jsou však jistotou, poněvadž bych bez těchto hypothes byla nucena pochybovat o těchto jistotách.

Věda: Když počínáš, kde já končím, budeš se vyvíjet vždy přiměřeně ke mně.

Víra: Co znamenají tvoje pokroky, když vždy kráčím před tebou?

Věda: Ty a pokračovati? Věčné sny! Opovrhla jsi zemí a tvoje nohy jsou ztrnulé.

Víra: Dám se nést svými dětmi.

Věda: To jsou jistě oni, jež se vyhýbají propastem, když jiného nesou.

Víra: Ne, moje děti nejsou slepé, mají dokonce zdvojený zrak; hledí tvými zraky na to, co jim ukazuje na zemi, a mými na to, co jim ukazují na nebi.

Věda: Co tomu říká rozum?

Rozum: Myslím, moje milé učitelky, že byste mohly uskutečnit onu dojemnou bajku o chromém a slepém. Věda vyčítá víře, že neumí chodit po zemi, a víra vysvětluje, že věda nevidí ničeho v nebi tuh a věčnosti. Místo, aby se hádaly, měly by se věda a víra spojit; věda nechť nese víru a víra nechť utěšuje vědu a učí ji naději a lásce.

Věda: Tato idea je krásná, ale utopická. Víra mi bude povídat nesmysly a já budu nucena pokračovat bez ní?

Víra: Co nazýváš nesmysly?

Věda: Nesmyslem nazývám tvrzení, jež odporují mým důkazům, ku příkladu, že tři jsou jeden, že Bůh stal se člověkem, to jest, že nekonečno stalo se konečným. Že věčný umřel, že Bůh za hříchy lidí potrestal svého nevinného syna...

Víra: Přestaň, neboť tato tvrzení tebou tlumočená jsou skutečnými nesmysly. Víš, co jest to počet v Bohu, ty, která Boha neznáš? Můžeš soudit o činnosti neznámého a rozumět tajemstvím lásky k bližnímu? Vždyť musím se ti zdát absurdní; neboť kdybys rozuměla, má tvrzení by se změnila ve tvoje poučky, já stala bych se tebou, a ty mnou, neb lépe řečeno, neexistovala bych již a rozum by byl pro vždy v přítomnosti nekonečna oslepen tvým pochybováním, nekonečným jako prostor.

Věda: Tedy si aspoň neosobuj moji autoritu, a v mém oboru mne nenuť ke lži.

Víra: To jsem nikdy nečinila a také nemohu činit.

Věda: Tedy jsi nikdy nevěřila, ku příkladu, že panna se může stát matkou, aniž by přestala být pannou, proti všem zákonům přírodním v řádu fyzickém, přirozeném a pozitivním? Nikdy jsi netvrdila, že kousek chleba je nejen Bohem, ale i skutečným lidským tělem s kostmi, žilami, orgány a krví, takže své děti, které jí tento chléb, činíš národem lidojedů.

Víra: Není křesťana, jemuž by to, co pravíš bylo nesmyslným. To jasně dokazuje, že nechápu moje nauky tímto hrubým způsobem. Nadpřirozené, o němž učím, jest mimo přírodu a proto nelze je s ní srovnávat; slovům víry porozumí zase jen víra; jakmile jich používá věda, dopouští se krádeže. Posluhuji si tvými pojmy, poněvadž nemám jiných; poněvadž však má řeč zdá se ti nesmyslnou, musíš z toho vyvozovat, že tímž slovům dávám význam, jenž ti uchází. Když Spasitel zjevil dogma o skutečné přítomnosti, zdaž neřekl: „Maso zde není ničím, moje slova jsou duch a život.“ Nepředkládám ti mysterium inkarnace jako jev anatomický, ani mysterium transsubstance jako zkušenost chemickou. Jakým právem mluvíš tedy o nesmyslu? Neposuzuji ničeho, co znáš: jakým právem můžeš říci, že třeštím?

Věda: Počínám ti již rozumět, ba lépe, vidím, že ti nikdy neporozumím. V tomto případě zůstaňme odloučené; nikdy tě nebudu potřebovat.

Víra: Jsem skromnější a uznávám, že ty mi můžeš být užitečnou. Možná, že budeš beze mne smutnou a zoufalou a odloučím se od tebe, jen bude-li souhlasit rozum.

Rozum: Střeďte se toho! Vás obou potřebuji. A co bych si počal bez vás? Musím vědět i věřit, abych mohl být spravedlivým. Nikdy však nesmím to co vím, srovnávat s tím, co věřím. Vědět znamená již více nevěřit, a věřit znamená ještě nevědět. Předmětem vědy je poznání, víra nečiní si na toto nároky a ponechává tento obor zcela vědě. Předmětem víry je neznámé, věda může je hledat, ale nikdy vysvětlit, jest tedy při nejmenším nucena, přijmouti vysvětlení víry, avšak nemůže je sama kritizovat. Když věda se odloučí od víry, odřekne se také naděje a lásky, jichž důležitost pro vědu i víru je zřejmá! Víra náleží jakožto psychologická skutečnost do oboru vědy, a věda zase je zjevením božího světla v lidské inteligenci z oboru víry. Věda a víra musí se tedy vzájemně uznávat, sebe si vážit, ba i sebe navzájem podporovat a prokazovat si vzájemnou pomoc, aniž by však jedna pohltila druhou. Prostředek, jak je spojit, jest dbát, aby se nesmísily. Nutno, aby si vzájemně odpouštěly, poněvadž používají stejných slov, aniž by mluvily stejnou řečí.

Víra: Co na to odpovíš, vědo, má sestro?

Věda: Pravím, že jsme byly odloučeny trapným neporozuměním, a že nyní půjdeme společně. Avšak jakým vyznáním se se mnou spojíš? Budu židovskou, katolickou, islámskou nebo protestantskou?

Víra: Zůstaneš vědou universální.

Věda: To jest katolickou, rozumím-li dobře. Co si mám však mysliti o různosti náboženství?

Víra: Posuzuj je podle jejich děl. Hledej pravou lásku k bližnímu a nalezněš-li ji, pak se ptej, kterému kultu náleží.

Věda: Jistě nikoliv onomu inkvizitorů a katům noci bartolomějské.

Víra: Patří kultu sv. Jana Almužníka, sv. Františka Saleského, sv. Vincence z Pauly, Fenelona a mnoha jiných.

Věda: Uznávám, že náboženství vykonalo mnoho dobra, způsobilo však i mnohé zlo.

Víra: Zabíjí-li se jménem Boha, jenž pravil: Nezabiješ, pronásledují-li se lidé ve jménu Toho, jenž miloval své nepřátele, rozšiřuje-li se temno ve jménu Onoho, jenž chce, aby světlo nestálo pod kbelcem, jest spravedlivé zločin připisovati zákonu, který jej odsuzuje? Chceš-li býti spravedlivou, pak řekni, že přes to, že náboženství existuje, se napáchalo na zemi mnoho zla. Ale jakým ctnostem dalo

zároveň vypučeti, kolika oddanostem a neznámým obětím! Počítalas ona vznešená srdce obého pohlaví, jež vzdala se všech radostí, aby se stala služebníky všech bolestí? Duše oddané práci a modlitbě, jež zemřely, poněvadž konaly dobro? Kdo založil asyly sirotků a starců, nemocnice pro nemocné, útočiště pro nešťastné? Tato díla stejně slavná jako skromná jsou skutečnými výtvy; jimi jsou naplněny anály církve; náboženské války a popraviště sektářů patří politice barbarských století. Sektáři byli přesto sebevrahy. Zapomněl jsi hranice Michala Serveta a na revoluci našich otců, jež odsuzovala inkvisici a bartolomějskou noc, ale páchali stejně ohavností a k tomu ještě ve jménu lidství a rozumu? Vždy jsou lidé suroví, zvláště tehdy, zapomenou-li na žehnající a odpouštějící náboženství.

Věda: Ó víro, odpusť mi, nemohu-li věřiti, ale již vím, proč věříš. Vážím si tvých nadějí a sdílím tvoje přání. Ale poněvadž badám, nalézám, a musím pochybovati, abych mohla badati.

Rozum: Pracuj a zkoumej, vědo, však měj v účtě věštby víry. Ponechává-li tvoje pochybnost mezeru v universální nauce, dovol víře, aby ji vyplnila. Kráčejte odděleně, ale pomáhajte si navzájem a nikdy nezloudíte.

DÍL II.

FILOSOFICKÁ MYSTERIA

ÚVODNÍ ÚVAHA.

Říká se, že krása je odlesk pravdy.

Mravní krása je dobrem. Jest krásné býti dobrým.

Má-li inteligence býti dobrem, musí býti spravedlivá!

Býti spravedlivým jest jednati rozumově.

Jednati rozumově je možno, zná-li se skutečnost. Vědění o skutečnosti předchází vědomí pravdy.

Vědomí pravdy předchází přesná znalost bytostí.

Bytost, pravda, rozum a spravedlnost jsou předměty zkoumání vědy a toužení víry.

Skutečná neb hypotetická představa o nejvyšší moci mění spravedlnost v božskou prozřetelnost, a božské vědění je s tohoto hlediska dosažitelné i vědě.

Věda zkoumá bytosti v jejich částečných projevech, víra sama je předpokládá neb přidává ve své povšechnosti více soudů apriorních. Věda hledá pravdu ve všech věcech, víra vztahuje všechny věci na universální a absolutní pravdu. Věda buduje skutečnost v jednotlivostech, víra je vysvětluje společnou skutečností, kterou věda nemůže zjistiti, při čemž však existence jednotlivin ji nutí, aby ji uznala a poznala.

Věda podrobuje smysl osob a věcí universálnímu rozumu matematickému; víra hledá a často i nahrazuje samu matematiku, a podřizuje ji inteligentnímu absolutnímu rozumu.

Věda dokazuje spravedlnost přesností; víra dává správnosti absolutní přesnost, podřizuje ji zároveň božské prozřetelnosti.

Vidíme zde, co si vypůjčuje víra od vědy, a co věda musí ze své strany věřiti. Bez víry je věda obklopena absolutní pochybností a obtížena ničivým panstvím kritického skepticismu; víra vyvíjí své hypotese bez vědy jen náhodně a může jen slepě tušiti příčiny jí neznámých působností.

Veliké pouto, jež spojuje vědu a víru, je analogie.

Věda je nucena ctíti víru, jejíž hypotese odpovídají dokázaným pravdám.

Víra, jež vše připisuje Bohu, jest nucena uznati vědu jako přirozený zjev, který částečným zjištěním zákonů věčného rozumu všem touhám a všemu vzletu duše dává úměrné měřítko do říše neznáma.

Jedině víra může tedy rozluštití mysteria vědy a věda jediné dokazuje podstatný smysl mysterií víry. Bez spojení a přispění těchto živoucích sil inteligence zvrhne se věda v skepsi a zoufalství, víra pak v opovážlivost a fanatismus.

Spílá-li víra vědě, rouhá se; popírá-li věda víru, ničí sama sebe.

Poslyšme, jak souhlasně mluví!

Bytí je všude, praví věda, je mnohostranné a rozmanité ve svých tvarech, jediné ve své podstatě a neproměnné ve svých zákonech. Relativní dokazuje jsoucnost absolutna. Inteligence bytuje v bytí. Oduševňuje a utváří látku. – Inteligence je všude, praví víra, život není náhodný, poněvadž je usměrněn pravidelně. Pravidlo je projevem vyšší moudrosti. Absolutno inteligence, nejvyšší pořadatel formy, živoucí ideál duchů, je Bůh.

– Bytí pravdy je v její identitě s ideou, praví věda.

– V její identitě s ideálem je pravda Bohem, odpoví víra.

– V její identitě s mým vědomím je bytí skutečností, praví věda.

– V její identitě s mým pravým toužením je skutečnost mým dogmatem, praví víra.

– Bytí rozumu je v identitě se slovem, praví vědění.

– Ve své identitě s duchem lásky k bližnímu jest rozum mojí autoritou, praví víra.

– Bytí spravedlnosti jest v identitě s pohnutkou rozumných jednání, praví vědění.

– Ve své identitě s principem lásky k bližnímu jest spravedlnost božskou Prozřetelností, praví víra.

Jest to vznešený souhlas všech jistot se všemi nadějemi, Absolutna inteligence s Absolutnem lásky. Duch Svátý, duch lásky k bližnímu musí tudíž vše smířiti a přeměnití ve své vlastní světlo. Není-li pak duchem inteligence, vědění, rady a síly? On přijde, praví katolická liturgie a bude nové tvorstvo a tvář země bude změněna.

„*Posmívati se filosofii, jest již filosofie*“, pravil Pascal, když narážel na skeptickou a pochybnou filosofii, jež neuznává víry. I kdyby existovala víra, jež by pohrdala vědou, nepovažovali bychom za projev pravého náboženství, takovéto víře se posmívati, neboť náboženství, jež jest láskou k bližnímu, nesnáší posměchu, ale bylo by rozumnější, tuto lásku k hlouposti pokárati a takové opovážlivé víře praviti:

Poněvadž pohrdáš svojí sestrou, nejsi dítětem Božím.

Pravda, skutečnost, Rozum, Zákonitost, Pro-
zřetelnost jest patero paprsků planoucí hvězdy, do
jejíhož středu vpisuje věda slovo BYTÍ, a ku kte-
rému víra přidá nevyslovitelné Jméno Boží.

ŘEŠENÍ FILOSOFICKÝCH PROBLÉMŮ

První řada.

Co je pravda?

Pravda je idea shodná s bytím.

Co je skutečnost?

Skutečnost je vědění shodné s bytím.

Co je rozum?

Slovo identické s bytím.

Co je spravedlnost?

Pohnutka jednání identická s bytím.

Co je absolutno?

Bytí.

Jest ještě něco bytí nadřazeno?

Nikoliv, ale přičítá se bytí samému ještě něco
neobyčejného a transcendentálního.

Co je to?

Nejvyšší smysl bytí.

Umiš to neb můžeš to vysvětliti?

Víra jedině to potvrzuje a nazývá to Bohem.

Jest něco nadřazeno pravdě?

Nad poznanou pravdou vznáší se pravda nepo-
znaná.

Možno tuto pravdu rozumově pochopiti?

Jedině analogií a poropcemi.

Jak lze ji vysvětliti?

Symboly víry.

Možno o skutečnosti mluvit jako o pravdě?

Jako o přesně stejné věci.

Existuje něco nad rozumem?

Nad konečným rozumem existuje rozum neko-
nečný.

Co je nekonečný rozum?

Jest to nejvyšší smysl bytí, jež víra nazývá
Bohem.

Existuje něco nad spravedlností?

Ano, dle víry: u Boha Prozřetelnost, u lidí obět!

Co jest obět?

Jest dobrovolným a blahovolným zřeknutím se
práva.

Jest obět rozumnou?

Nikoliv, jest to druh šílenství vyššího než
rozum, neboť rozum je nucen se jí obdivovati.

*Jak nazýváme člověka, jenž jedná dle pravdy,
skutečnosti, rozumu a spravedlnosti?*

Člověkem mravním.

*A když pro spravedlnost obětuje svoji náklon-
nost?*

Člověkem čestným.

*A když, aby následoval velikost a dobrotu Pro-
zřetelnosti, činí více než jeho povinnost a svoje
právo obětuje blahu jiných?*

Heroem.

Co jest princip pravého heroismu?

Víra.

Co ho v ní podporuje?

Naděje.

A jeho pravidlo?

Láska k bližnímu.

Co jest dobro?

Pořádek.

Co jest zlo?

Nepořádek.

Jaká rozkoš je dovolena?

Rozkoš z řádu.

A jaká zakázána?

Rozkoš z nepořádku.

Jaké jsou následky jedné a druhé?

Život a smrt v mravním řádu.

*Peklo se všemi hrůzami má tedy v náboženském
dogmatu své oprávnění?*

Ano, jest přísným důsledkem principu.

Jaký jest ten princip?

Svoboda.

Co jest svoboda?

Právo konati své povinnosti, a možnost je neko-
nati.

Co jest následkem zanedbání povinnosti?

Ztráta práva. Poněvadž právo je věčné, ztráta
jeho se rovná věčné záhubě.

Nelze chybu napravit?

Lze a to pokáním.

Co jest pokání?

Přemíra práce. Poněvadž jsem byl včera líným,
vykonám dnes dvojnásobnou práci.

*Co jest si mysliti o těch, kteří se dobrovolně
vydávají útrapám?*

Činí-li to, aby vyléčili surové sklony k rozkoši,
jsou to mudrci, činí-li to, aby trpěli místo jiných,
jsou to lidé ušlechtilí, činí-li to bez rady a míry, pak
jsou to hlupáci.

*Jest tedy náboženství ve všem co poroučí,
moudrým jako pravá filosofie?*

Vidíš to sám.

*Ale když na konci našich věčných nadějí se přec
zklameme?*

Víra tuto pochybnost nedovoluje. Ale filosofie
sama musí odpověděti, že všechny radosti světa
nevyváží jediný den naplněný moudrostí, a že
všechny triumfy ctižádosti nevyváží jediný oka-
mžik heroismu a lásky k bližnímu.

Druhá řada.

Co je člověk?

Člověk je duchovně i tělesně dle obrazu Boha a
světa utvořená bytost, jediná v bytnosti, trojnásobná
v podstatě, nesmrtelná a smrtelná.

Praviš trojnásobná v podstatě. Má tedy člověk dvě těla neb dvě duše?

Nikoli, má duchovou duši, hmotné tělo a plastického prostředníka.

Jaká je podstata tohoto prostředníka?

Je to dílem plynulé, dílem pevné světlo.

Co jest plynulá část tohoto světla?

Magnetické fluidum.

A pevná část?

Fluidické neb aromatické tělo.

Jest existence tohoto těla dokázána?

Ano, případnými a vzácnými zkušenostmi, o nichž promluvíme ve třetím díle tohoto spisu.

Jsou tyto zkušenosti článkem víry?

Nikoliv, patří do oboru vědy.

Zaměstnává se jimi věda?

Zaměstnává se již jimi, poněvadž tato kniha byla napsána a ty ji čteš.

Podej některé vysvětlivky o tomto plastickém prostředníku!

Jest utvořen z astrálního neboli pozemského světla a tím dodává lidskému tělu dvojité zmagnetisování. Působí-li duše vůlí na toto světlo, může je rozpustiti nebo zhustiti, vyzářovati nebo přitahovati. Jest to zrcadlo obraznosti a snů. Reaguje na nervový systém a vyvolává pohyby těla. Toto světlo může se neomezeně rozpínati a své obrazy na jakoukoliv dálku přenášeti, magnetisuje tělesa podřízená činnosti člověka a může je, zhustí-li se, k sobě přitahovati. Může přijmouti všechny formy, jež vyvolá myšlenka, které mohou býti zrakem viditelné plynou koagulací své fosforeskující části a dotykům klásti i jistý odpor. Poněvadž však tyto manifestace a výkony plastického prostředníka jsou

abnormální, zapřičiňují buď obyčejné halucinace nebo šílenství.

Co jest zvířecí magnetismus?

Působení jednoho plastického prostředníka na jiného k poutání neb uvolnění. Zvýší-li se pružnost životního světla a jeho vyzářovací síla, pak možno ji libovolně vysílati a přijímati ji zpět naplněnou obrazy, ale tato operace musí se dít ve spánku subjektu, vyvolaného u vhodné osoby, při čemž se poutá pevná část prostředníka.

Odporuje magnetismus mravnosti a náboženství?

Ano, je-li ho zneužito.

Co jest ono zneužití?

Pomáhati si jím nesprávným způsobem neb k špatnému cíli.

Co je zbloudilý magnetismus?

Je to vyzářování vyvolané nezdravým neb špatným úmyslem, aby se vyzvěděla tajemství jiných neb došlo k nespravedlivým cílům.

Jaký to má následek?

U magnetiséra i magnetisovaného ničí se přesnost fluidického nástroje; z toho důvodu nutno připsati na účet magnetismu velký počet nemravných a šílených činů lidí, jež se ho zmocnili.

Jaké jsou požadavky rozumného magnetisování?

Zdraví tělesné a duševní, čistý úmysl, a mlčení o použití.

Jakých příznivých výsledků možno získati magnetismem?

Léčení nervových chorob, určení předtuch, znovuzřízení fluidické harmonie a objevení jistých tajemství přírody.

DÍL III.

MYSTERIA PŘÍRODY

Velký magický činitel.

Mluvili jsme o podstatě rozpiaté v nekonečnu. Běží o jedinou podstatu nebe a země, která jest dle stupně polarisace jemná neb pevná.

Tato podstata je veliké telesma Herma Trismegista. Vyvolává-li lesk, pak nazývá se světlo.

Tuto podstatu stvořil Bůh přede všemi věcmi, když řekl: „*Budiž světlo*“.

Jest zároveň podstatou i pohybem.

Jest fluidem a neustálým chvěním.

Síla, jež jím pohybuje a od které jest neoddělitelné, nazývá se *magnetismem*.

V Nekonečnu jest tato jediná podstata eterem neb eterickým světlem.

Na hvězdách jí magnetisovaných je světlem astrálním.

V organických tělech je světlem neboli fluidem magnetickým.

V člověku tvoří *astrální tělo* neb *plastického prostředníka*.

Vůle inteligentní bytosti působí přímo na toto světlo a jeho prostřednictvím na celou přírodu, závislou na úmyslech inteligence.

Toto světlo je společné zrcadlo všech myšlenek a tvarů, uchovává obrazy přítomného, zrcadlové odlesky bývalého a v analogii i nárysy budoucího světa! Jest nástrojem divotvorství a věštění, jak vysvětlíme ve třetím dílu této knihy.

KNIHA PRVNÍ.

MAGNETICKÁ MYSTERIA.

Kapitola I.

Klíč k mesmerismu.

Skryté vědění o přírodě Mesmer pouze našel, neobjevil je.

První, jediná a základní podstata byla známa Hermovi a Pythagorovi, jež její jousnost zvěstoval ve svých aforismech.

Synesios, jež ji ve svých hymnech opěvuje, našel potvrzení toho v platonských vzpomínkách Alexandrinské školy.

„*Jediný pramen, jediná kořen vyvěrá a štěpí se ve tři skvělá ramena. Dech obklopuje svět a oživuje nesčetnými tvary všechny části magnetické podstaty.*“

(Hymny Synesiovy, Hymnus II.)

Mesmer se domníval, že základní hmota je podstatou chovající se indiferentně jak vůči pohybu, tak i klidu. Působil-li na ni pohyb stávala se plynulou, v klidu pak byla pevnou. Neporozuměl, že pohyb je neoddělitelně spjat s první podstatou, jež netkví v klidu, a že nutně pochází ze spojitosti vyrovnaného klidu a pohybu, že neustále žijící hmota nezná absolutního klidu, nýbrž, že pevné přitahuje plynulé, aby je učinilo pevným, stejně jako plynulé rozkládá pevné, aby je učinilo plynulým a že zdánlivý klid zdánlivě pevných částic jest jen prudký boj a velké napjetí fluidických sil, jichž vzájemná neutralisace působí jejich nehybnost. Tak dle Herma to, co jest nahoře i to, co jest dole, jest tatáž síla, která páru rozpíná a led spojuje a činí tvrdým, a které je vše podřízeno, neboť jest to zákon života, nerozlučně spojený s první podstatou. Tato podstata přitahuje a odpuzuje, spojuje a dělí se v neustálé harmonii, jest dvojitá, androgynem, zapaluje a oplodňuje se, bojuje, vítězí, ničí, obnovuje, nikdy však není klidná; neboť klid by byl její smrtí.

Tuto první podstatu míní hieratické vyprávění Genese, když praví, že slovo Elohimů stvořilo světlo a rozkázalo mu, aby bytovalo.

Elohim pravil: „*Budiž světlo!*“ a ono bylo.

Toto světlo, jehož hebrejský název je *Aur*, jest plynulé a živoucí zlato hermetické filosofie. Jeho kladný princip je síra, záporný pak rtuť, a vyrovnávací princip tvoří tak zvaná sůl.

Dlužno tudíž nahraditi šestý aforismus Mesmerův, jenž zní:

„*Hmota je indiferentní vůči pohybu neb klidu*“ aforismem následujícím:

„*Universální hmota jest svým dvojnásobným zmagnetisováním uzpůsobena k pohybu a nutně hledá rovnováhu.*“

a vyvoditi z něho následující poučky:

Pravidelnost a různost pohybu vzniká z různých spojů rovnováhy.

Na všechny strany vyrovnaný bod jest pak nehybný, je-li nadán pohybem.

Plynulé je hmota značného pohybu a je hnána rozličností rovnováh.

Pevné je tatóž hmota skrovného pohybu neb zdánlivě klidná, poněvadž je více méně pevně vyrovnována.

Není pevného tělesa, jež by nemohlo býti bezprostředně pulverisováno, učiněno plynem a neviditelným, rozruší-li se náhle rovnováha jeho molekul.

Není fluidického těla, jež by okamžitě se nemohlo státi diamantem, kdyby bylo možno náhle vyrovnati jeho podstatné molekuly.

Říditi tyto magnety znamená ničiti neb tvořiti tvary, zdánlivě hotoviti neb rušiti tělesa a vykonávati všemohoucnost přírody.

Náš plastický prostředník je magnetem, jenž astrální světlo tlakem vůle přitahuje neb odvrhuje. Jest to světlé tělo, jež tvoří velmi snadno tvary odpovídající ideám.

Je to zrcadlo imaginace. Toto astrální tělo je živeno astrálním světlem stejně jako organické tělo se živí plody země. Ve spánku ssaje je vnořením se do něho, v bdění dýcháje astrální světlo méně či více pomalým dýcháním. Jsou-li vyvolány jevy přirozeného somnambulismu, jest plastický prostředník přeplněn potravou, již špatně ztravuje. Vůle spoutaná pak bezcitností spánku nutí instinktivně prostředníka působiti proti údům, aby se osvobodil, čímž vzniká určitý druh mechanické reakce, jež pohyby těla vyrovnává světlo v prostředníku. Proto jest tak nebezpečné probuditi náhle somnambula, neboť přeplněný prostředník může se náhle stáhnouti zpět do společného reservoiru a opustiti orgány, jež pak jsou zcela od duše odloučeny, což vyvolává smrt.

Přirozený stejně jako umělý stav somnambulismu je tedy mimořádně nebezpečný, poněvadž vyvolává značnou mezeru mezi dvěma světy ve splynutí mezi jevy spánku a bdění. Duše, pohybující se v říši jednotlivého jen života, pociťuje, že se celá noří v universální život, prožívá nevypsitelnou rozkoš a opouští velmi ráda nervové paže, jež ji udržují na povrchu proudu. V extasích všeho druhu je situace stejná. Zničí-li se vůle při tom vášnivou silou neb jí zcela podlehne, může subjekt zblbnouti, ztrnouti navždy neb i zemřít.

Halucinace a vidění vznikají z poranění plastického prostředníka, neb z jeho místního ochromení.

Jakmile přestane zářiti a rozeznává nějakým způsobem světelné skutečnosti, jakmile plane přílišnou silou a zhustuje se kolem náhodného ohniska jako krev do masitých výrůstků, pak klamně obrazy našeho mozku berou na sebe tělo a zdají se býti oduševněny, a my sami se zdáme sobě buď zářící neb netvorní, zcela dle ideálu našich přání neb našich obav.

Halucinace předpokládají jako sny osob ve bdění vždy jim odpovídající stav v somnambulismu. Ale v opačném smyslu jest somnambulismus spánkem, od něhož si v bdění vypůjčuje jeho jevy: halucinace jest pouze částečné bdění podrobené astrálnímu opojení spánku.

Naše fluidická těla se vzájemně přitahují a odpuzují dle zákonů zcela obdobných zákonům elektřiny, čímž se vyvolávají instinktivní sympatie a antipatie. Poněvadž se vzájemně vyrovnávají, jsou halucinace často nakažlivé. Nenormální vyzařování mění světelné proudy. Rozrušení nemocného zmocňuje se sensitivních povah, tvoří se okruh iluse, takže i množství lidí se jí dá lehce ztrhnouti. To jest vysvětlení podivuhodných zjevů a lidových zázraků. Tak dlužno si vysvětliti divy amerických *medií* a záchvaty stolečkářů, kteří dnes vyvolávají ekstase tančících dervišů. Laponští čarodějníci se svými magickými bubny a medicinmani divochů dosahují takto stejných výsledků; jejich bozi neb ďáblové nedělají při nich naprosto ničeho.

Šílenci a blbci jsou pro magnetismus vnímavější než lidé duševně zdraví; snadno se způsobí, aby se opilému točila hlava a velmi snadno se dostaví nemoc, jsou-li všechny orgány předem disponovány, a mohou-li pojmouti všechny vlivy a vyvolati poruchy.

Fluidické nemoce mají své osudné krize. Každé abnormální napětí nervového stroje vede dle zákona rovnováhy k napětí protivnému. Přemrštěná láska mění se v odpor a od silné nenávisti jest pouhý krok k lásce: reakce se dostavuje nečekaně a v jednom okamžiku. Nevědomci se pak trápí a jsou pohoršeni; vědoucí se podrobuje a mlčí.

Jsou dva druhy lásky, láska srdce a hlavy. Láska srdce nikdy se nestane přepjatou, sbírá se a roste pomalu zkouškami a obětí; čistě nervová a vášnivá láska hlavy žije jen nadšením, zdráhá se všech obětí, jedná s milovaným objektem jako s dobytou věcí, je sobecká, plna nároků, neklidná, tyranická a osudově vede k sebevraždě jako k závěru neb k cizoložství jako k léku. Tyto jevy jsou stále jako příroda, a neúprosné jako osud.

Nadaná mladá umělkyně velké budoucnosti měla pořádného muže, hledajícího poznání, básníka, jemuž se mohlo vytykati jedině, že ji měl přepjatě rád; opustila ho, čímž ho potupila, a od té doby ho nenáviděla. Ona sama je spořádaná paní, ale nemilosrdný svět ji odsuzuje. Přesto je však nevinná. Její chyba – je-li ovšem dovoleno jí nějakou vytykati – byla v tom, že svého muže nejdříve šíleně a vášnivě milovala.

Lidská duše není tedy svobodná? Možno se ptáti. Nikoliv, není již svobodná, jakmile se jí zmocní opojení a vášně. Pouze moudrost je svobodná, nepořádné vášně jsou projevy šílenství a šílenství je zmar.

Totéž, co jsme řekli o lásce, může být řečeno o náboženství, jež je nejmocnější, ale také nejopojnější láskou. Také náboženská vášně má své překážky a své osudné reakce. Jest možno mít extázi a stigmata jako sv. František z Assisi a při tom padat do propasti výstřednosti a bezbožnosti.

Vášnivě povahy jsou přepjaté magnety, jež mocně přitahují a stejně i odpuzují.

Magnetisovati možno dvěma způsoby: jedním, když se vůli působí na plastického prostředníka jiné osoby, jejíž vůle a jednání se tomuto vlivu podřizují, druhým, když se působí buď zastrašením neb přemluvením na vůli jiné osoby, takže dle naší libosti vzrušená vůle určuje stav plastického prostředníka a jednání oné osoby. –

Magnetisuje se vyzářováním, dotykem, pohledem a řečí.

Chvění hlasu mění pohyb astrálního světla a je mocný prostředek k vyvolání magnetismu.

Teplý dech magnetisuje kladně, studený záporně. Teplé a dlouhé dechnutí na páteř těsně u malého mozku způsobuje jevy erotické. Položí-li se pravá ruka na hlavu a levá pod nohy osoby oděné ve vlně neb hedvábí, možno vésti magnetickou jiskru tělem a v organismu rychlostí blesku vyvolati nervovou revoluci.

Magnetické tahy slouží jen k tomu, aby vedly magnetisérovu vůli, při čemž ji tímto jednáním posilují. Jsou pouze značkami a více ničím. Akt vůle je těmito znaky vyjádřen, nikoliv prováděn. Uhelny prach ssaje astrální světlo, a zadržuje je. To jest vysvětlení magického zrcadla Dupotetova.

Tvary nakreslené v uhlí magnetické osobě svítí a berou na sebe dle vedení magnetisérovy vůle formy krásné či odporné! Astrální neb často vitální uhlím ssané světlo plastického prostředníka stává se záporným: proto je mají ráda zvířata trápená elektricitou, ku př. kočky, a válejí se v něm. Jednoho dne použije lékařství tohoto faktu a nervosním osobám se velmi uleví.

Kapitola II.

ŽIVOT A SMRT.

Bdění a spánek.

Spánek je nedokonalá smrt, smrt nedokonalým spánkem.

Příroda nás nutí k spánku, abychom si zvykli na představu smrti a dává nám pomocí snů zprávy o jiném životě.

Astrální světlo, do něhož se ve spánku noříme, jest oceán, ve kterém plavou nespočetné obrazy,

trosky ztroskotaných existencí, zrcadlové odlesky minulého a předtuchy těch, jež se chtějí naroditi. Naše nervové schopnosti přitahují tyto obrazy tak, jak odpovídají našemu neklidu neb únavě, stejně jako magnet vybere si mezi kovovými pilinami vždy železné, které přitahuje. Sny nám zjevují nemoc neb zdraví, klid neb pohyb našeho plastického prostředníka a tím také i našeho nervového stroje.

Touto shodností s obrazy se tvoří naše předtuchy.

Neboť veškeré idee mají pro nás dvojitý význam, vzhledem k našim dvěma tělům.

Existuje mluva spánku, jejíž slova je ve bdění nemožno pochopiti a srovnati. Mluva spánku je řečí přírody, hieroglyfická ve znacích a rytmická jen v jejích tónech.

Spánek může býti mámivý nebo osvěcující!

Silné úděsy mohou bláhově stejně probuditi jako usmrtiti.

Poutají-li halucinace souhlas inteligence, pak jsou to přechodné záchvaty šílenství.

Každá únava ducha vyvolává spánek, leč je-li únava provázená nervovou dráždivostí, pak může býti spánek nedokonalý a přijmouti charakter somnambulismu. Mnohdy usínáme uprostřed dne zcela nevědomky a sníme pak, místo abychom myslili.

Proč máme vzpomínky představ věcí, jichž jsme nikdy nepotkali? Poněvadž jsme je snili ve bdění.

Tyto jevy nedobrovolného a nepociťovaného spánku náhle přerušujícího skutečný život jsou navozeny často u těch, kteří svůj nervový organismus přepjali výstřelky, ať již prací, bděním, pitím neb jiným.

Monomanové usínají, jakmile se oddají nerozumnému počínání a při probuzení nevědí o ničem.

Když Papavoine byl zatčen policií, vyslovil klidně pozoruhodná slova:

„Zatýkáte jiného místo mne“. To řekl ještě somnambul.

Edgar Poe, tento nešťastný genius, jenž se opíjel, popsal somnambulismus monomanů strašlivým způsobem. Brzy je to vrah, jenž slyší skrz hrobové desky srdce své oběti naříkati a věří, že to slyší celý svět, brzy končí travič tím, že si namlouvá: jsem v bezpečí, neprozradím-li se sám, a sní nahlas, čímž se prozradí. Edgar Poe ani osob ani dějů svých novel nevymyslel, snil je ve bdění a proto jim dává tak jasné barvy hrůzné skutečnosti.

Lékař Briere de Boismont vypravuje ve svém hlavním díle „*O halucinacích*“ historku jinak velmi rozvážného Angličana, jenž se domníval, že potkal nějakého muže, s kterým se seznámil a jenž jej pozval na snídani a pak jej požádal, aby vystoupili na věž chrámu sv. Petra a tam se pokusil svrhnouti ho dolů.

Od této chvíle byl Angličan tímto neznámým posedlý, stále jej vyhledával, potkával jej byl-li sám a chodil k němu dobře jísti.

Propasti přitahují, opojení budí opojení, vášně neodolatelně přitahuje vášně. Upadne-li člověk do

spánku, děsí ho vše, co by ho mohlo probuditi. Totéž se děje s halucinovanými somnambuly, šílenci, epileptiky a všemi, jež se oddali zuřivosti vášně. Naslouchali osudné hudbě, vskočili do smrtelného tance a cítí, že byli zachvázeni vířivou smrští. Mluví-li se k nim – neslyší, varují-li se – neporozumí, a hlas je jim protivný; jsou ospalí spánkem smrti.

Smrt je vše ztrhávající proud, pohlcující propast, od jejichž břehů může však zachrániti nepatrný pohyb. Poněvadž zpětná síla přitažlivosti je stejná, často se opět probudí v okamžiku zmaru silná vůle k životu, často však také dle téhož zákona možno upadnouti z příjemného zalíbení ve spánku do smrti.

Člun se houpá při břehu jezera; dítě do něho vskočí, voda tisíci záblesky zářící tančí okolo dítěte a láká je, řetěz, kterým je člun poután se napíná jakoby chtěl se přetrhnouti, podivuhodný pták letí se břehu a ve zpěvu vznáší se nad veselými vlnami, dítě ho chce následovati, sáhne po řetězu a odváže jej.

Starověk uhodl tajemství lákajícího ptáka a ztělesnil je v báji o Hylovi. Unaven dlouhou cestou lodí přistane Hylas u kvetoucího ostrova, jde ke studánce, aby načerpal vody, a milý obraz na hladině se mu usmívá vsříc. Vidí, jak nymfa mu otevírá svoji náruč, jeho ramena slábnou, takže nemohou vzhůru vytáhnouti těžký džbán. Svěžest pramene ho uspává, vůně břehů ho omamují a jako narcis, jemuž hravé dítě ulomilo lodyhu, tkví nad vodou: plný džbán padá do hlubin a Hylas jej následuje touze po svůdné nymfě, umírá a neslyší již Herakleův hlas, jenž ho volá k pracem života a naplňuje břeh svým hlaholem.

Jiná neméně dojemná je báje, pramenící ze stínu orfického zasvěcení, o Eurydiké, přivolané do života zázrakem harmonie a lásky oné citlivé bytosti, jež se zlomila v svatební den a třesouc se studem utekla se k hrobu! Brzy slyší lyru Orfeovu a vrací se pomalu zpět ku světlu; strašlivá božstva Erebu neodvažují se zastoupiti jí cestu. Následuje básníka, neb lépe jeho poesii. Avšak běda milujícímu, mění-li magnetický proud, pronásleduje-li třeba jediným pohledem tu, kterou sám musí přitahovati! Svatá, cudná, hrobu silnější láska touží jen po oddanosti a s hrůzou prchá před egoismem žádostí. Orfeus to ví, zapomene však toho na jeden okamžik. Eurydiké spí ve svém bílém svatebním šatu na svatebním lůžku mezi jeho rouchem velkého zasvěcence; stojí vzpřímen, v ruce lyru, s hlavou ověncenou posvátným vavřínem, s očima obrácenými k východu a pěje. Opěvuje světlé šípy lásky, jež pronikly stínem starého chaosu, světy sladkého jasu, jež vzešly z černých prsou matky bohů, k nimž se tulí dvě její děti, Eros a Anteros. Opěvuje Adonida, jenž vrací se k životu, aby naslouchal pláči Venuše a obživil zářící rosou jejich slz jako květ, opěvuje Kastora a Polluxe, které nerozloučila ani smrt a kteří se vzájemně milují jak

na zemi tak i v podsvětí... Pak sladce volá Eurydiku, svoji drahou Eurydiku, svoji nade vše milovanou Eurydiku.

Ah! Miseram Euridicem anima fugiente vocabat, Eurydicem! Toto referabant flumine ripae.

Zatím co pěje, vnikají první barevné stony života do této chladné sochy utvořené smrtí, její bílé rty počínají se červenati jako jitřní svítání. Orfeus to zří, chvěje se, žvatlá, hymna zmírá na jeho rtech, a socha znovu bledne. Tu pěje velký zasvěcenec srdce rvoucí a vznešené zpěvy, pohlédne již nyní jen k nebi, modlí se a Eurydike otevírá oči... Nešťastníku! Nedívej se na ni, pěj dále, neodháněj motýla duše, jenž se chce usaditi na tuto květinu... Avšak smyslů zbavený uviděl pohled vzkříšené; opojení milujícího přemáhá velkého zasvěcence, lyra mu padá z rukou, pohlíží na Eurydiku, vrhá se k ní... a ve svých rukou tiskne ji ztrnulou, její oči jsou zavřeny, její rty jsou bledší a chladnější než dříve a jemné pouto duše je znovu a navždy přerváno... Eurydika je mrtva a již nikdy ji hymny Orfeovi neprobudí k životu.

Ve svém „*Dogmatu a rituálu vysoké magie*“ jsme se odvážili říci, že probuzení mrtvého není v řádu přírody ničím nemožným, při čemž jsme nezamítali a neodporovali osudnému zákonu smrti.

Smrt, jež může ustati, je pouhou letargií a spánkem; avšak tímto počíná smrt vždy. Stav hlubokého klidu, jenž následuje po pohybu života, odnáší zlomenou a unavenou duši; jest možno, aby se vrátila, je možno ji donutiti, aby se znovu vnořila do těla, když mohutně podráždíme všechny pohyby a přání. Když Ježíš, Spasitel světa, putoval po zemi, byla země krásnější a žádoucnější než nebe, a přece musil Ježíš použití výkřiku a ořesu, aby probudil Jairovu dceru. Síla hrůzy a slz vyvolala jeho přítele Lazara z hrobu; tak nesnadné jest probuditi duši z jejího prvního spánku, je-li životem unavena.

Přesto však tvář smrti nemá pro všechny duše, jež do ní pohlížejí, stejný klid, chybily-li v účelu svého života neb berou-li sebou bezuzdné neřesti a neukojenou zlobu; takové nevědomé a vinou stížené duši, jeví se věčnost v tak hrozném obraze muk, že se často pokusí vrhnouti se znovu v život smrtelný. Kolik duší, vzrušených hrozným obrazem pekla navrátilo se do ztrnulých svých těl již pokrytých mramorem hrobu! Byly nalezeny kostry obrácené v různých polohách a řeklo se:

„*Tito lidé byli pohřbeni za živa*“. Byl to často omyl, mohlo se jednati i o zbloudilce smrti, kteří znovu se vzkřísili v hrobě, kde po druhé zemřeli, chtíce uniknouti hrůzám bran věčnosti.

Slavný magnetisér baron Du Potet učí ve své tajné knize magii, že možno magnetismem zabíjeti stejně jako elektřinou. Tento objev není ničím zvláštním pro toho, kdo zná dobře analogie přírody. Jest jisté, že, když se plastický prostředník jisté osoby nadmíru rozepne neb náhle srazí, může se duše odloučiti od těla. Stejně však stačí ke smrti

člověka, vyvolá-li se u něho prudký hněv neb veliké uleknutí.

Užívání magnetismu, stalo-li se zvykem, vydává subjekta, jenž se mu oddává, libovůli magnetiséra. Je-li spojení dobře zapojeno, vyvolává-li magnetiséra dle libosti spánek, necitelnost, katalepsii, nestojí již více síly přivoditi i smrt.

Byla nám líčena příhoda prý skutečná, jíž však je možno zcela uvěřiti.

Budeme ji vyprávěti, poněvadž může býti pravdivá.

Lidé, kteří pochybovali i o náboženství i o magnetismu a byli hotovi přijmouti každou pověru se vším fanatismem, rozhodli se podrobiti svým pokusům ubohé děvče, získané nějakým penízem. Byla to povaha dráždivá a nervosní, unavená výstřednostmi života více než nepravidelného a omrzelá životem. Byla uspána a poručeno jí, aby šla. Plakala a naříkala. Mluvili k ní o Bohu... třásla se na celém těle.

„Ne,“ pravila, „bojím se; nechci ho viděti.“

„Dívej se, chci tomu.“

Otevřela oči, její zřítelnice se rozšířily, vypadala hrozně.

„Co vidíš?“

„Nemohu to říci... smilování, vzbud'te mne!“

„Nikoliv, viz a řekni, co vidíš!“

„Vidím temnou noc, ve které jiskry všech barev kolotají kolem dvou očí. Z těchto očí vycházejí paprsky, jež se točí ve spirálách a naplňují prostor... Je mi špatně, vzbud'te mne!“

„Kam se mám dívat?“

„Do ráje.“

„Nemohu vystoupiti, veliká moc mne sráží a stále padám.“

„Nuže dobrá, pak dívej se do pekla.“

Jasnovídka ztrnula v křeči.

„Ne, ne,“ volala přerývaně, „nechci. Jímá mne závrat, padám. Ó zadržte mne!“

„Nikoliv, sestupuj!“

„Kam až mám sestoupiti?“

„Do pekla!“

„Ach, to je hrozné. Nechci tam jíti, ne, ne!“

„Jdi!“

„Smilování!“

„Jdi dolů! Chci tomu!“

Tahy somnambuly staly se hroznými, vlasy jí vlály, její rozšířené oči ukazovaly jen bělmo, prsa se dmula a vydávala chroptění.

„Jdi dolů, chci tomu!“ opakuje magnetiséra.

„Jsem tam,“ vypustila nešťastnice mezi zuby, mezitím co klesla vyčerpána. Pak již neodpovídala. Hlava jí klesla bezvládně na ramena, ruce jí visely daleko od těla. Přiblížili se k ní, dotýkali se jí; chtěli ji probuditi, bylo však již pozdě, zločin byl dokonán; paní byla mrtva a původci tohoto ohavného pokusu děkují jen obecné nevěře v magnetismus, že vyšli beztravně. Autorita lékařská konstatovala pouhou smrt, patrně srdeční mrtvici. Tělo neneslo známek násilí; bylo pohřbeno a vše přešlo hladce.

Jiný příběh vypravoval mi jistý dělník.

Dva tovaryši spali v hostinci ve stejné světnici. Jeden z nich měl zvyk, že mluvil ze spaní a odpovídal při tom na otázky svého kamaráda. Jednou v noci vyrážel temné vzdechy, druhý se vzbudil a ptal se, co mu je.

„Nevidíš,“ pravil spáček, „ten ohromný kámen... trhá se ze skály... padá na mne, rozdrť mne!“

„Tak se zachraň!“

„Nemožno! Moje nohy vězí v křoví, jež se stále více stahuje... Pomoc!... Balvan na mne padá!“

„Nu, dej pozor, tu je!“ zvolal druhý se smíchem a hodil mu na hlavu polštář, aby ho probudil.

Strašlivý výkřik, chroptění v hrdle, trhnutí, vzdech a pak již nic. Šprýmař vstal, chopil kamaráda za rameno, volal jej, ulekaně křičel, až přišli se světlem... ubohý somnambul byl mrtev.

Kapitola III.

MYSTERIA HALUCINACÍ A PŘIVOLÁVÁNÍ DUCHŮ.

Halucinace jest iluze vyvolaná nepravidelným pohybem astrálního světla.

Jest to, jak již bylo řečeno, směs jevů spánku a bdění.

Náš plastický prostředník dýchá jako naše tělo pozemskou atmosféru, astrální neb životní světlo země, kterou vdechuje a vydechuje. Tak jako na určitých místech je vzduch nečistý a nedýchatelný, mohou určité okolnosti učiniti astrální světlo nezdravým a nepoužitelným.

Vzduch může se některým lidem zdáti ostrým a jiným plně vyhovovati, a stejně je tomu tak i s magnetickým světlem.

Plastický prostředník podobá se kovové soše nacházející se vždy ve stavu tavení. Je-li forma poškozena, vytvoří se nedokonale; rozbije-li se, vytéká ven.

Formou plastického prostředníka je vyrovnaná a polarisovaná životní síla. Naše tělo přitahuje tuto fluidickou formu světla a podržuje ji v nervovém systému; místní únava neb částečné předráždění aparátu může způsobiti znetvoření fluida.

Tato znetvoření falšují částečně zrcadlo vjemů a jsou nápomocna halucinacím jasnovídců.

Plastický prostředník vytvořený dle obrazu a představy našeho těla, jehož orgány napodobuje ve světle, má stejné smysly a to svůj vlastní zrak, cit, sluch, čich a hmat. Je-li podrážděn, tu může své chvění sděliti nervovému stroji tak, že halucinace je dokonalá. Představa zdánlivě triumfuje nad přírodou a vyvolává často podivuhodné jevy. Hmotné tělo prosycené fluidem účastní se zdánlivě fluidických schopností, uniká zákonům tíže, jest přechodně nezranitelné, ba dokonce v kruhu přiměřeně halucinovaných osob i neviditelné. Jest známo, že posedlé od sv. Medarda daly se štipati žhavými

kleštěmi, bití, trápení a lámání, aniž by prozradily sebe nepatrnější bolest, že se vznášely ve vzduchu, chodily po hlavě, jedly ohnuté hřebíky a ztrávily je.

Zdá se nám potřebné uvést zde naše zprávy o divech amerického media Home-a uveřejněné v časopise „Estafette“ a vypravovati o jiných jevech tohoto druhu.

Nebyli jsme nikdy svědky divů Homeových, ale naše zkušenosti pocházejí z nejlepších pramenů. Nasbírali jsme je v domě, ve kterém americké medium bylo blahovlnně přijato, když je potkalo neštěstí, že pohlíželo na svou nemoc jako na zvláštní štěstí. Stalo se to u jedné dámy rodilé z Polska.

Pařížské fantomy.

Odjížděje z Paříže, rozloučil se Home smutně a zklamán s onou ušlechtilou dámou, jejíž blahovlnné přijetí bylo jedním z prvních šťastných zážitků, které ho potkaly ve Francii. Mad. De B... (míněna jest paní de Balzac) byla k němu onoho dne stejně milá a chtěla ho zdržeti k obědu. Tajemná osobnost již chtěla pozvání přijmouti, když někdo prohodil, že jest očekáván ještě jeden kabbalista, známý ve světě okultních věd uveřejněním knihy mající titul: „*Dogma a rituál vysoké magie*“. Home změnil náhle své vzezření a pravil, že děle nezůstane, poněvadž blízkost tohoto profesora magie mu působí nepřemožitelný strach. Vše co bylo řečeno k jeho uklidnění, zůstalo bez užitku. „Neodsuzuji tohoto člověka,“ pravil, „ani netvrdím, že je dobrý či špatný, nebím o něm ničeho, ale jeho přítomnost na mne působí chorobně a v jeho blízkosti bych byl oslaben a cítil bych se jako bez života.“ – Po tomto vysvětlení se Home odporoučel a spěšně odešel.

Podobná bázeň divotvorce před znalcem věděni není v dějinách okultismu ničím novým. Možná čísti u Filostrata o stryze, která se třásla, když slyšela kroky blížícího se Apollonia z Tyany. Náš slavný autor Alexandre Dumas zdramatisoval tuto magickou anekdotu v souhrnu všech legend, které sloužily základu jeho románové básně: „*Věčný žid*“. Scéna se odehrává v Korintu: koná se antická svatba s krásnými, květinami ověšenými dětmi nesoucimi hořící svatební pochodně a zpívajícími okouzující svatební písně, oplývající radostnými obrazy jako básně Catullovy. Nevěsta ve svých cudných šatech připomíná antickou Polymnií: miluje a vyjadřuje vzácný stud jako Correggiova Venuše neb Canovova Gracie. Vdává se za Klimniu, žáka slavného Apollonia z Tyany. Mistr slíbil, že přijde na svatbu svého žáka, ale nepřichází a krásná nevěsta dýše volněji, neboť se velmi Apollonia obává. Ale den ještě neskončil. Když nastává hodina svatební noci, náhle se Meroe třese, zbledne, dívá se ztrnule ke dveřím a volá kleslým hlasem: „Tam, viz, tam přichází!“ Je to skutečně Apollonios, mag a mistr. Hodina okouzlení minula, kouzla mizí před pravým věděním. Hledají krásnou choť, bílou Meroe a vidí jen stařenu, čarodějnici

Canivii, rdousící malé děti. Klimiovi jsou otevřeny oči, děkuje svému mistru a je zachráněn.

Veřejnost se ve svém soudu o magii vždy klamala, zaměňujíc adepty s čaroději. Pravá magie, to jest tradiční věděni magů, je smrtelným nepřítelem čarodějství. Zabraňuje neb ničí falešné divy, nebezpečné světlu a okouzující malý počet přízpusobných a lehkověrných svědků. Zdánlivý nelad v zákonech přírody jest lži a nikoliv zázrakem. Pravý div zjasňující oči všech jest vždy trvalou harmonií mezi následkem a příčinou: je světlem věčného řádu!

Nelze říci, zda Cagliostro byl překonán divy Swedenborgovými, ale jistě by se byl v přítomnosti Paracelsově neb Jindřicha Kunratha třásl, kdyby tito velikáni byli bývali jeho současníky.

Myšlenka vpáliti Homeovi znamení pochybného čaroděje, to jest šarlatána, jest nás vzdálena. Slavné americké medium je něžné a naivní jako dítě. Jest to ubohá, zcela sensitivní bytost, neschopná šalby a obrany; jest hračkou strašlivé jemu neznámé síly; a prvním oklamaným byl zcela jistě on sám.

Studium neobyčejných jevů, jichž byl tento mladý muž středem, je velmi důležité. Jedná se při něm o překonání povrchního posměchu XVIII. století a otevření nových obzorů vědě a rozumu a učiniti přítrž oné maloměšťácké kritice, která zamítá vše, co ještě nelze dostatečně vysvětliti.

Skutečná fakta jsou nepopíratelná a skutečně pravá víra se nemusí obávati zkoušky.

Vysvětlení těchto faktů, kterých nepopírají tradice a jež před námi byly provozovány s urážlivou otevřeností, toto vysvětlení, staré jako jevy samy, exaktní jako matematika, vyneseme poprvé z temnot, do kterých je skryli hierofanti všech dob a učiníme z něho vědecký objev, budeme-li k tomu míti dostatek prostoru a světla. Možná, že pouze připravíme půdu tomuto výsledku, neboť nám nebude odepřena smělá naděje vyplnění.

Nejdříve uvedeme jevy v celé jejich spojitosti. Zjistili jsme je a podáváme je s největší přesností, zdržující se pro počátek všeho vysvětlení a výkladu.

Home jest podroben extasím, které ho podle jeho udání spojují s duší jeho matky a prostřednictvím jejím s celým světem duchů. Tak jako somnambuly Cahagnetovy popisuje osoby, které nikdy neviděl a které znali jen ti, kteří ho pozvali. Udá dokonce jejich jména a odpoví na otázky, kterým může porozuměti pouze přivolaná duše a tazatel.

Dlí-li v nějakém bytě, jsou slyšány nevysvětlitelné zvuky. Mocné rány duní v nábytku a ve stěnách, mnohdy otevrou se okna i dveře jako by se do nich opřela vichřice; zdá se, že venku prší a je větrno a vyjdete-li ven, jest nebe bezmračné a nikde ani vánku.

Nábytek jest zdvižen do výše a přestavován, aniž by se ho někdo dotekl.

Pera psala sama od sebe. To co píše je totéž, co psal Home i se stejnými chybami.

Přítomní pociťují doteky a hmaty neviditelných rukou. Doteky, jimiž jsou jmenovitě dámy poctívány, pohřešují vážnosti i vhodnosti. Doufáme, že je nám dostatečně rozuměno.

Viditelné a hmatatelné ruce vystupují nebo zdají se vystupovati ze stolu, při čemž však stoly musí býti zahaleny. Neviditelný činitel potřebuje velikých příprav jako zruční kejklíři. Ruce se ukazují ponejvíce ve tmě, jsou teplé a světélkují, nebo jsou studené a černé. Píše nesmysly neb se dotýkají klavíru a po takovém dotknutí musí přijíti ladič, neboť je nástroj osudné.

Jedna z nejváženějších osobností Anglie, Sir Edward Bulwer-Lytton, viděl a dotýkal se těchto rukou: četli jsme o tom ověření jím psané a podepsané. Právě doslovně, že uchopují a táhnou k sobě, jako by byly ve spojení s neviditelnou paží, která byla silnější než anglický romanopisec.

Jeden ruský šlechtic, příznivec Homeův, o jehož charakteru a poctivosti nemůže býti pochyby, hrabě A. B..., viděl je také a silně potřásl tajemnými rukama. Byly to, praví, dokonalé lidské ruce, teplé a živoucí, pouze *nebylo v nich cítit kostí*. Uzavřeny silným stiskem, nebojovaly tyto ruce o své osvobození, nýbrž se stále zmenšovaly, rozplývaly a na konec hrabě neměl v rukou svých ničeho.

Jiní lidé, kteří tyto ruce viděli a jich se dotýkali, ujišťují, že prsty jsou naběhlé a neohebné a že se podobají gumovým rukavicím, naplněným světélkujícím a teplým vzduchem. Někdy se objevovaly místo rukou také nohy, avšak nikdy nepokryté. Duch, jemuž patrně chyběly boty, měl ohled aspoň na dámy a ukazoval svoji nohu vždy pod šátkem neb plátnem.

Zjevení těchto noh unavilo a ulekalo Homea velice. Ihned snažil se, aby se přiblížil zdravé osobě, kterou obejmul, jako by se bál závratě a osoba takto mediem obejmutá náhle pociťovala určitý stav vyčerpanosti a únavy.

Jistý polský šlechtic, jenž byl přítomen sedánkám Homeovým, položil mezi jeho nohy na podlahu tužku a kus papíru a poprosil o znamení duchovy přítomnosti. Avšak náhle byla tužka odmrštěna do druhého kouta pokoje. Šlechtic se sklónil, pohlédl na papír a viděl na něm tři kabbalistické značky, jimž nikdo nerozuměl. Home sám při pohledu na ně se otrásl a projevil určitý strach, ale odmítl vyjádřiti se o povaze o významu těchto charakterů. Papír byl uschován a odevzdán jednomu profesoru vysoké magie, jehož přítomnosti se medium obávala. Viděli jsme značky a podáváme tu jejich přesný popis.

Byly psány silnými tahy a tužka téměř protrhla papír.

Byly vrženy na list bez ladu a skladu.

[První byl symbol, jež Egyptští zasvěcenci obvykle umísťovali do rukou Tyfona. Tau s dvojitou svislou čarou, ankh (egyptský kříž) mající na

vrcholu kruhový prsteneček, pod ním dvojitou horizontální linku a dole pod ní dvě šikmé čáry ve tvaru V vzhůru nohama.*]

První [Druhý] charakter představoval kříž velkého hierofanta s třemi hierarchickými příčnými čarami. Tento symbol, známý již dávnému starověku, dosud je atributem našeho papežského vládce a korunuje nejvyšší část pastýřské hole. Ale charakter tužkou nakreslený měl vrchol kříže dvojitý a tvořil ještě strašlivé tyfonské V, znamení odporu a odloučení, symbol nenávisti a věčného boje.

Třetí charakter byl kříž nazvaný zednáři filosofickým, kříž se čtyřmi stejnými příčkami a bodem v každém úhlu. Avšak místo čtyř bodů měl pouze dva a to v úhlech ležících na pravé straně; další znamení odloučení, boje a záporu.

Profesor, tady Elifas Lévi, podal v saloně paní de B... shromážděným osobám vědecké vysvětlení těchto tří charakterů následujícími slovy:

„Tyto tři charaktery patří do řady svatých a původně jen zasvěcencům nejvyššího stupně známým hieroglyfům. První jest znakem Tyfona. Znamená spor, onoho zlého ducha, kterého uznává dualismus v principu tvůrčím. Neboť kříž Osiridův je obráceným lingamem a přestavuje otcovskou a činnou (svislé čáry vystupující z kruhu) sílu boží oplodňující trpnou přírodu (horizontála). Zdvojená svislá čára znamená potvrzovati dva otce přírody, staví na místo božského mateřství cizoložství, potvrzuje místo nejvyššího inteligentního principu slepý osud, jehož výslednicí jest věčný spor jevů v ničem, jest tedy nejstarším, nejjistějším a nejstrašlivějším stigmatem pekel. Označuje bezbožného boha, jest signaturou Satana.

Toto první znamení jest hieratické a blíží se okultním charakterům božského světa.

Druhé náleží k hieroglyfům filosofickým, poukazuje na vystupující množství idejí a pokrokové rozpětí formy.

Jest obráceným trojnásobným Tau, jest to Absolutno potvrzené ve třech světech lidskou myšlenkou, a toto Absolutno končí zde vidlicí, to jest znakem zoufalství a sporu. Tedy, poněvadž první charakter praví: *Není Boha*, pokračuje druhý neúprosně: *Není hierarchické pravdy*.

Třetí charakter, filosofický kříž, jest ve všech zasvěceních symbolem přírody a jejích čtyř základních forem; čtyři body znamenají čtyři nevyslovitelná písmena okultního tetragramatonu, oné odvěké formule velikého tajemství.

Dva body vpravo znamenají sílu, dva body vlevo lásku a čtyři písmena musí býti čtena z prava do leva tak, že se počne pravým nahoře směrem k levému dolejšímu a stejně tak u ostatních, čímž se vytvoří kříž sv. Ondřeje.

*) Text v [závorkách] nebyl součástí českého vydání Klíče k velkým tajemstvím. Byl doplněn podle anglického překladu A. Crowleyho. Toto závorekování i napříště dodržujeme, již bez poznámek – zariatnatmik

Odstranění obou bodů v levo znamená tedy popírání kříže, popírání milosrdenství a lásky, a potvrzování absolutní říše síly a jejího věčného sporu, hořejšího proti dolnímu a dolního proti hořejšímu, velebení tyranství a vzpoury. Jest to znamení nečisté neřesti, která se přičítala ať již spravedlivě či hloupě templářům, jest to znamení věčného nepořádku a zoufalství.“

Takové jest první zhodnocení oněch neobyčejných manifestací, s hlediska skrytého vědění magů. Budiž nám nyní dovoleno, abychom tyto neobyčejné značky srovnali s jinými současnými jevy fenomenního písma; neboť jest to skutečný proces, o kterém se věda musí poučiti dříve než jej předloží soudu veřejného mínění. Není tedy možno opominouti žádného pátrání neb známky.

V okolí Caenu v Tilly-sur-Seulles udála se před několika lety celá řada nevysvětlitelných jevů pod vlivem jednoho media neb ekstatika, jménem Eugène Vintras.

Jisté směšné okolnosti a proces krádeže vrhly tohoto divotvorce brzy v zapomenutí, ba i do opovržení, a mimo to v hanopisech, jichž autoři byli dříve jeho přívrženci, bylo na něho útočeno; medium také velmi dogmatizovalo. Důležitou a pozoruhodnou okolností těchto hanopisů jest, že jeho odpůrci při vši snaze ho snížit, doznávají skutečnost jeho divů a spokojují se tím, že je připisují ďáblu.

Jakého druhu jsou však tyto věrohodné divy Vintrasovy? Jsme o nich lépe zpraveni, než kdo jiný. Byly nám předány protokoly podepsané věrohodnými svědky, umělci, lékaři a osobami, jež na věci neměly zájmu; tázali jsme se očitých svědků a co více, sami jsme viděli. Věci zasluhují, aby s některými okolnostmi byly vypravovány.

V Paříži žije Madrolle, spisovatel co nejméně excentrický. Je to stařec, jehož rodina i styky jsou co nejváženější. Nejdříve psal ve smyslu přepjatého katolicismu, obdržel ta nejlichotivější uznání od církevní vrchnosti, ba dokonce vlastnoruční dopis papeže, pak setkal se s Vintrasem, byl uchvácen kouzlem jeho divů a stal se vášnivým sektářem a nesmiřitelným nepřitelem církve a kleru.

Když Elifas Lévi vydal „*Dogma a rituál vysoké magie*“, obdržel od Madrolle brožuru, která ho velmi podivila. Autor obhajoval v ní neslýchaná paradoxa nepořádným slohem ekstatiků. Život mu stačil k usmíření nejtěžších zločinů, poněvadž měl za následek trest smrti. Poněvadž nejhorší lidé jsou nejnešťastnější ze všech, zdá se, že Bůh jim poskytuje nejvznešenější pokání. Horlil proti každému potlačování a prokletí. „Náboženství, které proklíná,“ píše, „jest náboženství prokleté!“ Pak káže pod záminkou lásky k bližnímu absolutní svobodu a zapomíná se natolik, že tvrdí, že *nejnedokonalejší a nejtrestuhodnější čin lásky jest cennější než nejlepší modlitba*. Jest to markýz de Sade, jenž se stal kazatelem! Pak zamítá kypící výmluvností ďábla. „Pochopíš,“ praví, „ďábla, kterého Bůh trpí, kte-

rého Bůh autorisuje? Nikoliv, porozumíš více Bohu, jenž stvořil ďábla a dává mu přikvačiti na stvoření tak slabá a tak nakloněná k sebeklamu! Konečně Ďábla favorisovaného Ďáblem božím, jenž svými mstivými city předčí Boha ďábla!...“ Ostatek brožury byl stejně silný. Profesor magie byl zděšen a dal si udati adresu Madrollovu. Jen s velikou námahou dostal se k originálnímu pamfletistovi. Zde jest něco z jejich zábavy.

Eliphaz Lévi: Obdržel jsem od vás brožuru, pane, a přišel jsem poděkovati vám za ni a vyjádřiti vám zároveň svůj úžas a svou obavu.

Madrolle: Obavu, pane? Nechtěl byste mi to vysvětliti, nerozumím vám.

— Živě lituji, že jste učinil tutéž chybu, do jaké jsem kdysi sám upadl. Avšak já jsem tehdy měl omluvu aspoň v nezkušenosti a v mládí. Vaší brožure schází uměřenost a proto je nesnesitelná. Váš úmysl byl přece nepochybný: protestovati proti zbloudění víry a proti zneužití morálky; při tom však útočíte na samu víru a mravnost. Přepjatost, která čiší z vašeho spisu, připraví vám samotnému značné škody a někteří z vašich nejlepších přátel musí se obávati o vaše zdraví...

— Přirozeně! Říká se o mně, že jsem šílený. Ale nejenom dnes musí věřící trpěti šílenstvím kříže. Jsem nesvůj, jako by i vy byste byl na mém místě, poněvadž není možno zůstat chladným před zázraky...

— Mluvíte o zázracích, to mne zajímá. Mezi námi, o jaké zázraky se jedná?

— Ach! O jaké zázraky by se mělo jednati, než o zázraky proroka Eliáše, jenž přišel znovu na zem pod jménem Pierre Michel.

— Mínilte Eugena Vintrase. Slyšel jsem o jeho pracích. Avšak činí skutečné divy?

(Madrolle nyní vyskočil se židle, pozdvihl oči a ruce k nebi a skončil se shovívavým úsměvem.)

— Zda koná zázraky, pane!

Ty nejvyšší!...

Ty nejpodivuhodnější!...

Ty nejpopiratelnější!...

Nejpravější zázraky, které od Ježíše Krista na zemi byly vykonány!... A jak! Tisíce hostií objevují se na oltářích, na nichž ničeho nebylo, víno stoupá v prázdných kalichách, a není to iluze, je to víno, vzácné víno... nebeská hudba je slyšena, vůně z jiného světa se linou... a konečně krev... pravá, lidská krev (lékaři to prozkoumali!), skutečná krev, pravím vám, řine se a pramení z hostií a zanechává na nich tajemné charaktery! Pravím vám, je to, co jsem viděl, slyšel, čeho jsem se dotýkal, co jsem ochutnal! A vy chcete, abych zůstal chladným vůči církevní autoritě, která pohodlně vše popírá, než aby nejnepatrnější věc zkoumala!...

— Dovolte, v náboženském ohledu nemůže autorita nikdy míti nepravdu... V náboženství jest dobrem hierarchie, zlem anarchie; o jaký důvod by se pak měl opřítí vliv kněžstva, když byste hlásal zásadu, že nutno více věřiti svědectví svých smyslů,

než rozhodnutím církve? Není snad církev viditelnější než všechny vaše zázraky? Ti, kdož vidí divy a církve nevidí, jsou ubožejší než slepci; neboť jim nezůstane ani útěcha, že se mohou dáti vésti...

— Milý pane, znám ony věci jako vy. Bůh se však nemůže protiviti sám sobě. Nemůže dopustiti, aby dobrá víra byla klamána, a církev sama nemůže rozhodnouti, jsem-li slepý, když mám oči... Hled'te, tak píše Jan Hus na konci svého 43. Listu:

„Jeden doktor mi pravil: Mám prý se ve všem podrobiti koncilu, pak bude pro mne vše dobré a v pořádku. Dodal k tomu: Kdyby koncil řekl, že máš pouze jedno oko, přesto že máš dvě, i pak musilo by se říci, že koncil není v bezpráví. Kdyby celý svět, odpověděl jsem, něco takového a třeba provždy tvrdil, pak přece budu míti svůj rozum a nebudu moci s nimi souhlasiti, aniž bych zranit svoje svědomí.“ A jako Jan Hus vám pravím: dříve než byla církev a koncily, byla pravda a rozum.

— Zadržte, milý pane! Byl jste kdysi katolíkem. Nyní jím již nejste; svědomí jsou svobodná. Pravím vám jen, že požadavek hierarchické neomylnosti vzhledem k dogmatu jest mnohem rozumnější a mnohem nezvratnější a pravdivější než všechny divy světa. Co vše jest nutno vykonati, aby se udržel mír! Nemyslíte, že Jan Hus by byl vznešenějším člověkem, kdyby jedno své oko obětoval univerzální svornosti, než aby zaplavil Evropu krví! Ó, jen ať církev, je-li libo, rozhodne, že jsem jednookým: budu prositi jen o milost, aby mi řekla, které oko mi chybí, abych je zavřel a hleděl pouze jedním s bezvadnou pravověrností!

— Doznávám, že nejsem dle vašeho názoru pravověrným.

— To dobře pozoruji. Avšak přejděme k zázrakům! Vy jste tedy viděl, dotýkal se, cítil, chutnal; avšak nevypravoval byste mi o tom něco podstatnějšího a výstižnějšího o okolnostech takového zázraku. Není tato moje prosba poněkud neskromná?

— Ani v nejmenším; avšak který z tolika mám vybrati?

— Počkejte, pravil Madrolle po chvilkovém přemýšlení s lehkým chvěním v hlase, prorok je v Londýně a my jsme zde. Dobře! Když pouhými myšlenkami prosíte proroka, aby vám ihned poslal přijímání; a když pak na nějakém jím určeném místě u vás, v šátku, v knize naleznete po svém návratu hostii, co tomu budete říkati?

— Vysvětlil bych to si tuto nevysvětlitelnou skutečnost obvyklými prostředky kritiky.

— Nuže dobrá! Zvolal vítězně Madrolle, ale to se mně stává často; když chci, to jest, jsem-li připraven, myslím-li, že jsem toho hodným! Ano, pane, nalézám hostii, prosím-li o ni, nalézám ji skutečně, hmatatelně, často však ozdobenou malými, nádhernými srdéčky, o kterých byste myslil, že je maloval Rafael.

Elifas Lévi, jenž nepovažoval za vhodné diskutovati o věcech, do kterých se mísil určitý druh

prznění nejsvětějších věcí, rozloučil se se starým katolickým spisovatelem a odešel, přemýšleje o podivuhodném vlivu tohoto Vintrase, který popletl tohoto starého věřícího a učence.

Jednoho dne později byl kabbalista Elifas Lévi časně zrána probuzen neznámým návštěvníkem. Byl to muž bělovlasý, celý černě oděný, s fysiognomií nanejvýše bohobojného kněze; celkový dojem byl ctihodný.

Klerik se vykázal doporučujícím listem tohoto znění:

„Drahý mistře!

Posílám Vám starého učence, jenž s Vámi chce mluvit o hebrejštině v čarodějství. Přijměte ho, jako mně samotného (chci říci, tak, jako já jsem přijal jeho), nejlepším způsobem.

Zcela Váš v nejsvětější kabbale

Ad. Desbarolles.“

— Pane faráři, pravil s úsměvem Elifas Lévi po přečtení lístku, jsem zcela k vašim službám a nemohu příteli, který mi píše, ničeho odepřiti. Vy jste tedy mluvil s mým znamenitým žákem Desbarollem?

— Ano, pane, a shledal jsem ho velmi roztomilým a učeným mužem, Jeho a vás považuji za hodné, abych vám zjevil pravdu, potvrzenou nejnovějšími divy a pozitivním zjevením sv. archanděla Michaela.

— Velmi nás poctíváte, pane. Dobrý Desbarolles vás tedy udivil svým věděním.

— Ano, zná tajemství rukoznalectví přímo úžasně; po prvním pohledu na mou ruku vypravoval mi celou historii mého života.

— To umí dobře. Šířil se i do jednotlivých podrobností?

— Dostatečně, aby mně přesvědčil o svých neobyčejných znalostech.

— Rekl vám také, že jste starý farář z Mont-Louis v diecési Tourské? Že jste nejhodnější učedníkem ekstatika Eugena Vintrase? A že se jmenujete Charvoz?

Byla to překvapující podívaná: při každé z těchto tří vět vyskočil starý kněz ze židle, a když slyšel svoje jméno, vymrštil se jako pero.

— Jste tedy skutečně magik? zvolal. Ovšem, jmenuji se Charvoz, avšak nepoužívám toho jména, dávám se nazývati La-Paraz...

— Vím, La-Paraz je jméno vaší matky. Vzdal jste se velmi záviděníhodného místa, pane, místa děkana a zcela rozkošné fary, abyste sdílel rozčilující přítomnost sektáře...

— Řekněte velikého proroka.

— Jsem o vaší dobré vůli zcela přesvědčen. Avšak dovolte mi, abych poněkud vyzkoušel poslání a charakter vašeho proroka.

— Ale o tuto zkoušku, veliký den a světlo vědy, přece prosíme. Přijďte do Londýna a užijte! Zázraky dějí se stále.

Náboženské věci jsou trpné a přechodné.

Odvaha si jimi slouží, válka je využívá a souboj jimi stále jest veden.

3. Konečně kabbalistický monogram Jehovův, *Jod a He*, ale obrácený, což dle nauk skrytých věd představuje nejstrašlivější ze všech rouhání a dle toho, jak se čte, znamená: „*Jedině osud existuje; není boha a ducha. Hmota jest vším a duch je pouze bláznivý výplod hmoty. Forma jest více než idea, žena je více než muž, rozkoš je více než myšlenka, zločin je více než ctnost, dav více než jeho vládci, děti více než jejich otcové, šílenství více než rozum!*“

To vše bylo napsáno krvavými charaktery na domněle zázračných hostiích Vintrase!

Svou ctí ujistujeme, že vše, co jsme nahoře vypsalí, odpovídá pravdě, že jsme charaktery sami viděli a vysvětlili podle pravého magického vědění a pravých klíčů kabbalistických.

Žák Vintrasův udal nám popis i nákres kněžského roucha, který prý byl dán proroku v noční ekstasi Ježíšem Kristem. Vintras dal toto roucho zhotoviti a oblékal je, když měl konati své divy. Roucho je červené. Na čele musí nositel nésti kříž v podobě lingamu a v jedné ruce, jejíž všechny prsty mimo palec a malíček musí býti zaťaty, drží pastýřskou hůl.

To vše je v nejvyšší míře d'ábelské a není-li skutečně podivuhodné, že tato znamení náležejí ztracenému vědění? Neboť vysoká magie rozdělila metafysický svět na dvě duchová pásma, poněvadž postavila vesmír na dva sloupy Herma a Šalamouna, jedno pásmo bílé a svítící, obsahující kladné ideje, druhé černé a temné, obsahující ideje záporné, a syntetické představě pásma prvního dala jméno Bůh, syntéze pásma druhého jméno d'ábel neb satan.

Znamení lingamu nošené na čele, jest v Indii jistým poznávacím znamením uctívaců ničícího Šivy; ve vysoké magii jest to znak velikého magického arkana vztahujícího se na tajemství universálního tvoření; nositi tento znak na čele znamená zavrhovati vyznání dogmatickou necudností. Orientálci praví, že v den, kdy nebude studu již na světě, svět propadnutý výstřednosti stane se neplodným a ustane plození. Neboť stud jest předpokladem mateřství.

Ruka se zaťatými prsty vyjadřuje popírání trojice a potvrzování jedině, přírodní síly.

Starí hierofanti, jak vysvětlí náš učený a duchaplný přítel Desbarolles v krásném, právě v tisku se nacházejícím díle, učinili z lidské ruky souhrn magického vědění. Ukazováček položili za Jupitera, prostřední veliký prst za Saturna, prsteník za Apolla neb Slunce. U Egyptanů byl střední prst Opsem, ukazováček Osiridem, prsteník Horem, palec představoval tvůrčí sílu, malíček lichotnou obratnost.

Ruka, jež ukazuje pouze palec a malíček, má ve svatých hieroglyfických řeči stejný význam a výslovně potvrzuje vášně a obratnosti. Jest hmotným překla-

dem a zneužitím velikých slov sv. Augustina: „*Miluj a číň, co chceš!*“ Porovnejte s těmito slovy princip Madrollovy nauky: „*Nejnedokonalejší a nejtrestuhodnější čin lásky jest cennější než nejlepší modlitba.*“ A pak se tažte, komu náleží tato síla, neodvislá od vůle a více méně i od rozumu lidského (neboť Vintras jest muž nevědomý, beze všech škol), tvořící svá dogmata znaky pocházejícími z trosek starých věků, znovunalézající mysteria Theb a Eleusiny a píšící nám nejučenější sny Indie tajnými písmenami Herma?

Čí jest tato síla? – Řeknu vám to. Musím však ještě vypravovati o jiných divech, neboť to jest jakési první poučení, jež musíme dříve pochopiti.^{*)}

Již velmi dlouho zpracovává tato věda či pověra svět, aby jej zřítíla do universální anarchie. Ale zákon rovnováhy nás zachrání a veliký protiproud již započal.

Pokračujme ve svých zprávách o fenomenech.

Jednoho dne navštívil jakýsi dělník Elifase Léviho. Byl to muž asi padesátník, vysokého vzrůstu, upřímného pohledu a velmi rozumné řeči. Otázan po důvodu své návštěvy odpověděl: „Musíte to přece věděti, přicházím, abych vás poprosil o navrácení toho, co jsem ztratil.“

---

^{*)} Zde se v Crowleyho vydání nalézá rozsáhlý odstavec, který v české versi chybí. Nejsme si jisti, zda není dodatkem anglického překladatele, proto jej podáváme v poznámce a původním jazyce:

However, we may be permitted, before proceeding to other accounts to transcribe here a page from a German "illumine," of the work of Ludwig Tieck:

"If, for example, as an ancient tradition informs us, some of the angels whom God had created fell all too soon, and if these, as they also say, were precisely the most brilliant of the angels, one may very well understand by this 'fall' that they sought a new road, a new form of activity, other occupations, and another life than those orthodox or more passive spirits who remained in the realm assigned to them, and made no use of liberty, the appanage of all of them. Their 'fall' was that weight of form which we now-a-days call reality, and which is a protest on the part of individual existence against its reabsorption into the abysses of universal spirit. It is thus that death preserves and reproduces life, it is thus that life is betrothed to death. ... Do you understand now what Lucifer is? "Is it not the very genius of ancient Prometheus," that force which sets in motion the world, life, even movement, and which regulates the course of successive forms? This force, by its resistance, equilibrated the creative principle. It is thus that the Elohim gave birth to the earth. When, subsequently, men were placed upon the earth by the Lord, as intermediate spirits, in their enthusiasm, which led them to search Nature in its depths, they gave themselves over to the influence of that proud and powerful genius, and when they were softly ravished away over the precipice of death to find life, there it was that they began to exist in a real and natural manner, as is fit for all creatures."

This page needs no commentary, and explains sufficiently the tendencies of what one calls spiritualism, or "spiritism."

Elifas Lévi nevěděl ničeho ani o návštěvníku, ani o jeho ztrátě. tudíž mu odpověděl: „Zdá se, že mne pokládáte za velikého čaroděje, většího než jsem ve skutečnosti; nevím ani kdo jste, ani co hledáte. Domníváte-li se, že vám mohu nějak pomoci, pak musíte mi svoji žádost vysvětliti a blíže popsati.“

— Nuže dobře, poněvadž mi nechcete rozuměti, budete aspoň jistě znáti toto, pravil neznámý a vytáhl z kapsy malou, černou, opotřebovanou knížku.

Byla to čarodějná kniha papeže Honoria.

Promluvíme několik slov o této malé, tak vykřičené knížce.

Čarodějná knížka Honoriova přimyká se k falešně Honoriovi II. připisované bulle o vyvolávání a ovládnání duchů a dále je složena z několika pověřených předpisů... byla příručkou špatných kněží, kteří provozovali černou magii ve smutných dobách středověku. Nalezeme tam krvavé rity, rozmnožené o znesvěcení mše a posvěcených nástrojů, formule k okouzlení a očarování, dále praktiky, jež může připustiti pouze hloupost a k nimž může raditi pouze darebáctví. Konečně je to kniha velmi vzácná a milovníci knih ženou její cenu ve veřejném obchodě velmi do výše.

— Drahý pane, pravil smutně dělník, po deset let jsem jednou nevynechal své služby. Tato knížka mne neopouštěla, řídil jsem se přesně dle jejích předpisů. Proč opustili mne pak všichni ti, kdož mne navštěvovali? Eli, Eli, Lama...

— Zadržte, pravil Elifas, nezneužívejte lehkomyslně nejstrašlivějších slov, jaké kdy vydalo na světě smrtelné utrpení! Jaké bytosti vás navštěvovali pomocí této knížky? Znáte je? Slíbil jste jim kdy něco, podepsal jste s nimi pakt?

— Nikoliv, odvětil vlastník čarodějné knihy, neznám je a nevešel jsem s nimi ve smlouvu. Víím jenom, že jejich vůdcové jsou dobří, střední členové měniví, dobří i špatní, nejnižší pak zlí, avšak nikoliv slepí, aniž by se nemohli polepšiti. Ten, jehož jsem volal a jenž se mi častěji zjevoval, náleží k nejvyšším hierarchiím, neboť byl dobrý, krásný, skvěle oblečený a velmi dobře mi odpovídal. Avšak ztratil jsem jednu stránku ze své knihy, první, nejdůležitější, onu, která nesla vlastnoruční podpis ducha, a od té doby se mi již neobjevuje, když ho volám.

Jsem zničený člověk. Nahý jsem jako Job, nemám již sil ani odvahy. Mistře, zapřísahám vás, vás, jenž potřebuje pouze říci slovo, neb učiniti znamení a duchové poslouchají, smilujte se nade mnou a vraťte mi opět ztracené!

— Podejte mi svoji čarodějnou knihu, pravil Elifas. Jaké jméno dáváte duchu, jenž se vám zjevoval?

— Nazýval jsem ho Adonai.

— A ve které řeči byla jeho signatura?

— Nevím, ale myslím, že byla hebrejská.

— Zde máte, pravil profesor vysoké magie, když byl napsal na začátek a konec knihy dvě hebrejská slova, tyto tahy nemohou duchové temnoty nikdy napodobiti. Jděte v míru, spěte dobře a již nikdy nezaklínejte fantomy.

Dělník odešel.

Osm dní později přišel opět, aby promluvil s vědoucím.

— Vrátil jste mi naději a život, moje síla se vrátila, mohu vašimi signaturami pomáhati trpícím a osvobozovati posedlé, ale nemohu opět spatřiti jeho. Dokud ho opět nevidím, budu smuten až do smrti. Jindy byl mi vždy na blízku, častokráte se mne dotýkal a budil mne ze spánku, aby mi vše řekl, co jsem měl věděti. Mistře, prosím vás, učinite, abych ho opět viděl.

— Koho pak?

— Adonaie.

— Víte vůbec, kdo Adonai jest?

— Nikoliv, avšak chci ho opět viděti.

— Adonai je neviditelný.

— Viděl jsem ho.

— Jest bez tvaru.

— Dotýkal jsem se ho.

— Jest nekonečný.

— Jest asi tak veliký jako já.

— Proroci praví o něm, že lem jeho roucha žene hvězdy jitřní od východu k západu před sebou.

— Má velmi čistý plášť a velmi bílé prádlo.

— Svaté Písmo o něm dí, že nelze ho spatřiti, aniž by kdo zemřel.

— Má velmi dobré a příjemné vzezření.

— Co jste dělal, abyste měl toto vidění?

— Učinil jsem vše, co jest udáno pro veliké kouzlo.

— Jakže! I krvavou obětí?

— Zajisté!

— Nešťastníče, co bylo však obětí?

Při této otázce trhl sebou dělník poněkud, zbledl a jeho pohled se zasmušil.

— Mistře, víte to lépe než já, co to bylo, pravil pokorně hlubokým hlasem. O, stálo mne to velmi mnoho; hlavně poprvé, proříznouti hrdlo nevinné bytosti magickým nožem! Jedné noci přikročil jsem k vykonávání obřadů smrti, byl jsem v kruhu u vnitřního práhu mých dveří a obětí byla zrávena na velkém ohni z olšového a cypřišového dřeva... náhle něco hustého kol mne... viděl jsem neb cítil jsem, jak kráčí mimo... slyšel jsem strašlivý výkřik u mého ucha... zdálo se, že někdo zaplakal a od té doby se mi zdá, že to slyším stále.

Elifas se zdvihl a podíval se pevně na mluvčího. Má před sebou nebezpečného šílence, jenž byl schopen obnoviti odporností pana de Retz? Avšak obličej mužův byl mírný a počestný. Ne., to nebylo možné.

— Nuže, co bylo obětí... řekněte mi čestně, co to bylo. Domníváte se, že to již vím, a snad to vím, avšak mám důvod, abych to slyšel od vás.

— Bylo to dle magických rituálů mladé, jedno-
roční, panenské a neporušené jehňátko.

— Skutečné jehňátko?

— Myslíte, že to snad byla hračka nebo vycpané
zvíře?

Elifas vydechl.

Nechme toho, myslil si, tento muž není čaroděj
hodný hranice. Neví, že politováníhodní skladatelé
čarodějních knih, když mluví o panenském jehněti,
míní malé dítě.

— Nuže dobře, pravil k němu, udejte mi ještě
jednotlivosti svých vidění. Co mi vypravujete, mne
velmi zajímá.

Čaroděj vyprávěl pak řadu zajímavých sku-
tečností, jichž byly svědky dvě rodiny a tyto
skutečnosti zcela souhlasí s Homeovými. Ze zdí
vylézaly ruce, nábytek se pohyboval, různá zjevení
fosforeskovala. Jednoho dne odvážil se zbloudilý
začátečník v magii vyvolávat Astaroth a viděl zjev
obrovské obludy s tělem vepře a s ohromnou
kostrou býčí hlavy. To vše bylo vypravováno s tak
pravdivým tonem, s takovou přesností prožitého, že
každá pochybnost o čestnosti a pevném přesvědčení
vypravěče byla vyloučena. Elifas, jenž rozumí
magii, byl nanejvýš podiven tímto nálezem.
V XIX. století skutečný čaroděj středověký, a
k tomu naivní a přesvědčený! Čaroděj, jenž viděl
Satana pode jménem Adonaje v obleku šosáka a
Astaroth v její pravé ďábelské podobě! Jaký to
objekt! Jaký to archeologický poklad!

— Milý příteli, pravil ke svému novému žáku,
pomohu vám naléztí to, co, jak pravíte, jste ztratil.
Vezměte moji knihu, přesně prostudujte předpisy
rituálu a přijďte po osmi dnech opět.

Po osmi dnech nastala nová zábava, ve které
dělník se zmínil, že vynalezl záchranný stroj velmi
důležitý pro námořnictví. Stroj jest již hotov, chybí
mu pouze... že nefunguje; chybu v mechanismu
nelze naléztí. Jaká je to chyba? Pouze zlý duch by
to mohl říci! Jest absolutně nutno ho vyvolati!...

— Chraňte se toho, pravil Elifas; říkejte raději
během devíti dnů toto kabbalistické vzývání (a
podal mu list rukopisu). Počněte dnes večer a zítra
mi řeknete, co jste viděl, neboť dnes v noci budete
míti manifestaci.

Příštího dne přišel.

— Okolo jedné hodiny jsem se náhle probudil.
Před mým ložem viděl jsem veliké světlo a v něm
stín ruky, která se vztahovala a vzdalovala ode mne,
jakoby mne chtěla magnetisovati. Pak jsem znovu
usnul a po několika okamžicích jsem se opět pro-
budil a tu jsem viděl totéž světlo; avšak změnilo
svou polohu. Přešlo z leva do prava a na osvětlené
podlaze rozeznal jsem siluetu člověka, jenž se skří-
ženými rukama na mne hleděl.

— Jak vypadal tento muž?

— Byl asi stejně veliký jako vy, i obrysy měl
podobné.

— Dobře. Jděte a pokračujte ve cvičení, které
jsem vám dal.

Devět dní uběhlo; pak přišel znovu, nyní však
jako zářící a činorodý adept. Když spatřil Elifase,
volal z daleka:

— Díky, mistře, stroj funguje, lidé, jež jsem
neznal, dali mi kapitál k dokončení mého podniku,
dobře opět spím a za vše děkuji vaší moci.

— Poděkujte raději své víře a poslušnosti. Žijte
blaze, mám nějakou práci... Nuže! Co na mne hle-
díte tak prosebně, co si přejete ještě ode mne?

— O, kdybyste chtěl!...

— Nuže copak? Neobdržel jste vše a více, než o
co jste prosil, neboť o penězích jste mi ničeho
neřekl!

— Přece, pravil lítostivě, ale chtěl jsem ho
znovu spatřiti!

— Nepolepšitelný! pravil Elifas.

O několik týdnů později byl profesor magie
probuzen kolem druhé hodiny noční pronikavou
bolestí v hlavě. Několik okamžiků obával se návalu
krve do mozku, vstal, rozsvítil lampu, otevřel okno
a přecházel svojí pracovnou, pak opět občerstven
svěžím ranním vzduchem ulehl, usnul hluboce a
měl hrůzný sen. Viděl s děsivou zřetelností nestvů-
ru s kostrou býčí lebky, o které hovořil dělník. Tato
nestvůra ho pronásledovala. Když se probudil, bylo
časně z rána a někdo klepal na dveře. Elifas vstal,
oblékl se a otevřel; byl to onen dělník.

— Mistře, pravil vstupuje starostlivě, jak se vám
daří?

— Velmi dobře, odvětil Elifas.

— Nebyl jste však okolo dvou hodin v noci
v nebezpečí?

Elifas tomu nerozuměl, neboť se již nepamato-
val na svou nevolnost v noci.

— V nebezpečí? pravil. Pokud vím v žádném.

— Neútočil na vás nějaký obrovský fantom,
jenž vás chtěl zničiti? Neměl jste bolesti?

Elifas se upamatoval.

— Zajisté, pravil, měl jsem lehký záchvat mrt-
vice a strašlivý sen. Avšak, jak o tom víte?

— V tutéž hodinu dotkla se neviditelná ruka
silně mého ramene a náhle mne probudila. Snil
jsem pak, že bojujete s Astaroth. Soustředil jsem se
na to a nějaký hlas mi zašeptal do ucha: Vstaň a
pomoz svému mistru, jest v nebezpečí. Okamžitě
jsem vstal. Co jsem však měl počíti? Jaké nebez-
pečí vám hrozilo? Bylo to zde u vás, neb někde
jinde? Hlas ničeho neřekl. Přemýšlel jsem o tom až
do východu slunce a za rozbřesku dne jsem k vám
pospíšil a zde jsem.

— Děkuji, milý příteli, pravil magik a podal mu
ruku, Astaroth je špatný šprýmař. tuto noc mi
vstoupilo jen něco málo krve do hlavy. Nyní jest mi
již zcela dobře. Buďte o tom ujištěn a jděte po své
práci.

I když by snad byly příběhy zde vyprávěné
zajímavé, jest nám ještě mluvití o neobyčejném,
příšerném dramatu.

Jedná se o krvavou událost, která počátkem
roku vzrušila a uvedla ve zmatek Paříž i celý křes-

řanský svět a o které by nikdo netušil, že při ní hrála úlohu černá magie.

Zde vysvětlení:

V zimě počátkem minulého roku sdělil jistý knihkupec autoru „*Dogmatu a rituálu vysoké magie*“, že nějaký kněz naléhavě by si přál mluvit s ním. Elifas Lévi neměl z počátku důvěry k tomuto neznámému a nechtěl příliš vyjíti vstříc svému návštěvníku. Udal tudíž zpřátelený dům, kde se chtěl setkat se svým věrným žákem Desbarollem. Dle úmluvy odebrali se pak k paní A... a našli u ní kněze, jenž je již několik okamžiků očekával.

Byl to mladý, hubený člověk se špičatým, ohnutým nosem a modrýma očima bez lesku. Jeho kostnaté a vypouklé čelo bylo více široké než vysoké; jeho hlava prodlužovala se do zadu, jeho krátké vlasy stranou zčesané byly šedě rusé až světle hnědé, avšak barvy svérázně nepřijemné. Ústa jeho byla smyslná a štířivá, hlas jemný a mluva často velmi rozmyslná. Po důvodu své návštěvy tážán, odpověděl Lévimu, že hledá čarodějnou knihu Honoriovu a že přišel k profesoru okultní vědy, aby se dozvěděl o možnosti opatření si tuto černou knihu, která je nedosažitelnou.

— Velmi rád dám sto franků za exemplář této čarodějné knihy, pravil.

— Spis je bezcenný, odvětil Elifas. Jest to domnělá bulla Honorie II., kterou by snad bylo možno náhodou nalézt u nějakého učeného sběratele apokryfních spisů; můžete též ji vyhledat v knihovnách.

— To učiním; neboť trávím téměř všechn svůj čas ve veřejných knihovnách.

— Nejste zaměstnán chrámovou službou v Paříži?

— Nyní již nikoliv. Byl jsem nějaký čas přidělen farnosti Saint-Germain-l'Auxerrois.

— A věnujete se nyní, jak vidím, badáním v okultních vědách.

— Ne docela; sleduji uskutečnění jedné myšlenky... mám nějakou práci.

— Doufáme, že neběží o nějakou černomagicou operaci, neboť víte stejně dobře jako já, pane abbé, že církev vše, co souvisí s těmito zakázanými praktikami, zakazovala a dosud přísně zakazuje.

Plavný úsměv, projev sarkastické ironie určitého druhu byl odpovědí kněze a zábava uvázla.

Mezitím pozoroval Desbarolles pozorně ruku knězovu. Tento si toho povšimnul a po zcela přirozeném vysvětlení podal ruku pozorovateli. Desbarolles svažtil čelo a přemýšlel. Ruka byla vlhká a chladná, prsty ploché a uzlovité. Hora Venušina aneb část náležející palci byla zvláště dobře vyvinuta, životní linie byla krátká a přerušovaná, ve středu ruky byly křížovatký a na hoře Měsíční hvězdička.

— Pane faráři, pravil Desbarolles, kdybyste neměl důkladného náboženského vzdělání, snadno mohl byste se státi nebezpečným kacířem, neboť s jedné strany jste nakloněn k přehnanému mysticismu a s druhé k uzavřenosti a co nejméně sdílné

svéhlavosti, jaká na světě existuje. Mnoho hledáte, ještě více si představujete, a poněvadž nemůžete svoje představy s nikým sdělit, mohou se vám za určitých okolností státi skutečnými nepřáteli. Vaše zvyky jsou rozjímavé a mdlé, ale jest to jen ospalost, kterou probuditi by bylo strašlivé. Máte sklon k vášni, která váš stav... Ale odpusťte, pane faráři, překročil-li jsem hranice diskretnosti.

— Jen povězte vše, pane, mohu vše slyšeti a přeji si vše věděti.

— Nuže dobře, když všechnu svou neklidnou pohyblivost, jež dává vášni vašeho srdce, věnujete křesťanské lásce – o čemž nepochybuji – bude vám velmi často žehnáno pro vaše dobré skutky.

Abbé se usmál ještě jednou podivným a pochybným úsměvem, jenž dodával jeho bledému obličejí velmi svérázný výraz.

Povstal a rozloučil se, aniž by udal své jméno a aniž by někomu napadlo se ho na ně otázati.

Elifas a Desbarolles doprovodili ho z úcty k jeho kněžské hodnosti až ke schodišti.

Na schodech se ještě jednou obrátil a pravil zvolna:

V krátké době o mně něco uslyšíte... Uslyšíte ještě o mně, dodal, zdůrazňuje každé slovo. Pak pozdravil hlavou a rukou, otočil se a beze slova sešel se schodů.

Oba přátelé se vrátili k paní A...

— Zvláštní osobnost, pravil Elifas. Vypadá jako pierot v úloze intrikána. Co řekl nakonec, bylo velmi blízko výhrůzce.

— Vy jste ho polekali, pravila paní A..., před vašim příchodem počal mluvit o celém svém smýšlení, vy však jste mu mluvili o svědomí a příkazech církve, a tu pak se již neodvážil vám říci, co by si přál.

— Bah! A co si přál.

— Viděti d'ábla.

— Myslil si snad, že ho nosím v kapse?

— To nikoliv, ale ví, že učíte magii a kabbale, a že mu pomůžete v jeho předsevzetí. Vyprávěl nám, mně a mé dceři, že ve své venkovské faře jednoho večera počal již zaklínání z obyčejné čarodějné knihy. Při tom, povídal, vichřice zdála se otřásati farou, krovy praskaly, dřevěné tabulování skřípělo, dveře se pohybovaly, okna se hřmotně otevřela a ze všech koutů bylo slyšeti sykot. Očekával pak strašlivé zjevení, avšak ničeho neviděl, žádná obluda se neukázala, krátce, d'ábel se neobjevil. Proto hledal čarodějnou knihu Honoriovu, neboť doufal, že v ní nalezne silnější zaklínání a působivější rity.

— Skutečně! Pak jest tento člověk buď obluda... nebo blázen.

— Bude asi jenom zamilován, pravil Desbarolles. Jest drážděn nějakou nesmyslnou vášní a plamenně doufá, že by se d'ábel mohl do toho zamíchat.

— Ale jak o něm pak uslyšíme mluvit?

— Kdo ví? Možná, že počítá s tím, že svede anglickou královnu nebo sultánku Validu.

Zde se zábava zastavila, a celý rok přešel, aniž by paní A..., Desbarolles neb Elifas Lévi slyšeli mluvit o mladém, neznámém knězi.

V noci z prvního na druhý leden roku 1857 byl Elifas Lévi náhle probuzen podivným a temným snem. Zdálo se mu, že dlí v místnosti podobné ztroskotané, gotické, opuštěné kapli starého zámku. Dveře zahalené černou oponou vedly do tohoto pokoje, za oponou se kmitalo rudé světlo svíci, a Elifasovi se zdálo, že je puzen ponurou zvědavostí k oponě. Tu se opona otevřela poněkud, nějaká ruka se vynořila a uchopila ho za rameno. Neviděl nikoho, avšak u svého ucha slyšel hluboký hlas:

— Přijď ku svému umírajícímu otci!

Magik se probudil s tlukoucím srdcem a čelem potem zroseným. Co je to za sen? přemýšlel. Můj otec jest již dávno mrtvý; proč se mi říká, že zemře a proč tato zpráva tak vzrušila mé srdce?

Následující noci sen se opakoval za stejných okolností a Elifas Lévi se znovu probudil, když u svého lože zaslechl opakovati:

— Přijď ku svému umírajícímu otci!

Opakování tohoto ponurého snu dotklo se Elifase převelice: přijal na třetí leden pozvání k obědu od jedné veselé společnosti, a aby se omluvil napsal, že se necítí způsobným býti přítomen na veselé večeri umělců. Zůstal ve své pracovně, počasí nebylo pěkné: v poledne přijal návštěvu jednoho svého žáka v magii, vicomta de M... Pak přšlo tak silně, že Elifas nabídl vicomtu svůj deštník, avšak ten nechtěl přijmouti. Zdvořilůstky, které pak následovaly měly výsledek, že Elifas vyšel, aby vicomta doprovodil. Zatím co byli venku přestalo pršet, vicomt nalezl vůz a Elifas šel místo domů mechanicky Luxemburgen, opustil ho branou, jež vede na Rue d'Enfer a ocitl se naproti Pantheonu.

Dvojitá řada obrazů zřízených k nověné sv. Jenovéfy ukázala poutníku cestu k Saint-Etienne-du-Mont. Elifas, jehož srdce bylo smutné a proto náchylné k modlitbě, šel touto cestou a vstoupil do kostela. Mohlo býti čtyři hodiny odpoledne.

Kostel byl plný věřících a služby boží konaly se s velikou vážností a mimořádně slavnostně. Vlajky kostelů z města a okolí klonily se k uctění panny, která zachránila Paříž od hladu a přepadení. V pozadí chrámu zářil osvětlený hrob sv. Jenovéfy. Zpívaly se litanie a procesí opustilo chor.

Po kříži obklopeném akolyty a za sborem choristů následovala vlajka sv. Jenovéfy; pak kráčely dámy sv. Jenovéfy černě oděné s bílým závojem, na hlavě mající modrou řádovou stužku a legendární medaili okolo krku, držíce v ruce gotickou lampu se svíci, tak jak to tradice ukazuje na obrazech svěťice. Neboť dle starých legend nosila sv. Jenováfa okolo krku vždy medaili, kterou jí dal sv. Germain d'Auxierre, a svíci v ruce, kterou démon se marně snažil uhasiti, neboť byla chráněna před jeho dechem malým podivuhodným svatostánkem.

Po dámách sv. Jenovéfy následoval klerus, pak konečně úctyhodný arcibiskup Pařížský s bílou mitrou a pláštěm, který oba velkovikáři na straně drželi otevřený; prelát opřený o berlu šel pomalu žehnaje vpravo i vlevo davu, jenž poklekal. Elifas viděl arcibiskupa poprvé a pozoroval jeho obličej. Tahy jeho vyjadřovaly dobrotu a mírnost; ale v jejich výrazu bylo možno spatřiti velikou únavu, ano i nervosní utrpení namáhavě potlačované.

Když arcibiskup se vracel do presbytáře chorovou mříží, ocitl se pro malou šíři vchodu na okamžik zcela sám. Ti, kteří kráčeli za ním, viděli jak najednou poklesl a zároveň bylo slyšeti křik. Co znamenal? Zdálo se, že: „*Pryč s bohyněmi!*“ Přes to však se mysli, že je špatně rozuměno, neboť tato věta se zdála tak nepřipadná a nesmyslná. Zatím co výkřik byl dvakrát či třikrát opakován, křičeli jedni: Zachraňte arcibiskupa; druzí odpovídali: Do zbraně! Množství převrhlo lavice a mříže a tlačilo se s křikem ke dveřím. Elifas byl davem takřka z chrámu vynesena; avšak poslední pohled, jenž mohl vrhnouti k choru, ukázal mu strašlivý nezapomenutelný obraz.

Den zhasínal a chrám se počínal tmíti. Arcibiskup vystupoval z temného pozadí s rukama k nebi zdviženými ozářen posledním paprskem slunce vnikajícím do chrámové loď, takže nebylo lze ho rozeznati od sochy, na jejímž podstavci byla napsána slova Kristova utrpení: ECCE HOMO.

Před arcibiskupem se třásla zdvižená ruka s dýkou, která se vynořovala ze stínu jako ďábelská silueta.

Elifas Lévi byl davem vynesena z chrámu pravou branou. Ve stejném okamžiku byla levá brána mocně vyražena a šílený dav se řítit z chrámu.

Tato skupina vířila okolo muže, jehož drželo snad padesát rukou a kterého bilo sto zdvižených paží.

Tento muž si později stěžoval, že s ním bylo městskou policií špatně nakládáno; avšak pokud se dalo v shluku pozorovati, chránila ho tato před davovým rozhořčením.

Ženy utíkaly za ním a volaly Zabte ho!

— Co udělal? volaly jiné hlasy.

— Bídník. Uhodil arcibiskupa, pravily ženy.

Pak přišly jiné z chrámu a hluk vzrostl.

— Arcibiskup se ulekl a je mu špatně, pravili jedni.

— Jest mrtev, odpovídali druzí.

— Viděli jste dýku? volal nový příchozí. Jest dlouhá jako šavle a z ostří kape krev.

— Ubohý pán ztratil botu, poznamenala stará paní a sepnula ruce.

— Nic se nestalo! Nic se nestalo! volala jedna z majitelek lavice. Můžete se vrátiti do kostela. Monsignore není poraněn, právě to povídali v choru.

Dav chtěl se vrátiti do kostela.

— Ven! Ven! volal v tom okamžiku vážný a smutný hlas jednoho kněze, služby boží nemohou pokračovati. Kostel nutno uzavřít, je znesvěcen.

— Jak se daří arcibiskupovi? otázal se jeden muž.

— Arcibiskup umírá, odvětil kněz, a v tuto chvíli jest snad již mrtev!

Dav se zdrcen rozptýlil, aby tuto smutnou zprávu rozšířil po Paříži. Elifas Lévi zažil ve svém smutku něco podivného.

Ve shluku chopila se nějaká stará a dle vzhledu velmi úctyhodná dáma jeho paže a prosila o ochranu.

Když byli již z davu venku, pravila k němu:

— Jak jsem šťastna, že jsem se setkala s mužem, jehož tento veliký zločin zarmucuje, zatím co v této chvíli tolik ničemníků se raduje!

— Co pravíte, paní, kde by se našlo tak zkažené stvoření, které by se radovalo z tak velikého neštěstí?

— Tiše, pravila stará dáma, mohli by nás slyšet... Ano, pokračovala tiše, jsou lidé, kteří jsou u vytržení nad tím, co se stalo, a právě nyní řekl temně vyhlížející muž, otázan po tom, co se stalo, k neklidnému davu: Nic se nestalo, zašlápli pavouka!

— Nikoliv, paní, špatně jste asi slyšela. Dav by nesnesl toto ohyzdné vyjádření a muž by byl ihned zatčen.

— Bůh dej, aby všichni mysleli stejně, jako vy, pravila dáma. Pak dodala: Poručím se do vašich modliteb, neboť vidím, že jste muž boží.

— To není možná všeobecný náhled, odpověděl Elifas.

— Co znamená svět? odvětila dáma živě, jest to lhář, bezbožný rouhač! Možná, že o vás mluví špatně. Nedivím se tomu, a kdybyste věděl, co se říká o mně, pochopil byste, proč jeho mínění pohrdám.

— Svět mluví o vás špatně, paní?

— Zajisté, to nejhorší, co se může říci.

— Jak to?

— Viní mne z prznění.

— Lekáte mne. A z jakého, smím-li se ptáti?

— Z nemravné hry, kterou jsem měla provozovati na hoře Salette.

— Jak! Vy byste byla...

— Jsem Mademoiselle de la Merlière.

— Slyšel jsem o vašem procesu, slečno, a také o skandálu, který ho zapříčinil, myslím však, že vaše stáří a vaše vědomí zodpovědnosti by vás mělo chránit před takovýmto obviněním.

— Navštivte mne, prosím vás, pane, představím vás svému právnímu zástupci; jest to nadaný muž, kterého chci získati pro Boha.

Za této rozmluvy došli oba k Rue du Vieux-Columbier. Dáma se poděkovala a opakovala své pozvání.

— Osmělím se, pravil Elifas. Avšak mám se až přijdu ptáti domovníka na slečnu de la Merlière?

— Proboha! Neznají mne pod tímto jménem, ptejte se po paní Dutruck.

— Dobře, paní, poručím se co nejoddaněji.

Rozloučili se.

Proces s vrahem nastal a Elifas si vzpomněl, když četl v novinách, že tento muž byl knězem, že náležel ke kleru od Saint-Germain-l'Auxerrois, že byl farářem na venkově a exaltovaný až k šílenství, na bledého kněze, jenž před rokem hledal čarodějnou knihu Honoriovu. Ale popis osoby vraha, jež udávaly listy, zmátly vzpomínky profesora magie.

Většina časopisů psala, že má černé vlasy... Pak to není on, myslil si Elifas. Přece však slyším dodnes a pamatuji se na ona slova, která mi tímto velikým zločincem byla osvětlena: — Uslyšíte o mně něco. Brzy o mně uslyšíte mluvit.

Proces počal se všemi odpornými okolnostmi, jež jsou obecně známy, a obžalovaný byl odsouzen k smrti.

Jednoho dne četl Elifas v jednom soudním listu líčení této scény v dějinách soudnictví neslychané, a spadl mu závoj s očí, když v popisu osoby obžalovaného četl: „Jest rusý“.

— To jest on, pravil profesor magie.

O několik dní později ukazoval někdo Elifasu skizy obžalovaného, učiněnou při soudním zasedání.

— Dejte mně kresbu okopírovati, pravil, chvěje se hrůzou.

Učiniv kopii, přinesl ji svému příteli Desbarolovi, jenž bez vysvětlení byl otázan:

— Znáte tuto hlavu?

— Ano, pravil živě Desbarolles, počkejte, jest to onen pozoruhodný kněz, kterého jsme viděli u paní A... a jenž chtěl provozovati magická zaklínání.

— Dobře, příteli! Potvrzujete mi mé smutné přesvědčení. Muže, kterého jsme viděli, již nespátříme, ruka, kterou jste prohlížel, je krvavá. Slyšeli jsme o něm mluvit, tak jak nám pravil. Víte jak se jmenoval onen bledý kněz?

— Bože! pravil Desbarolles měně barvu, obávám se, že ho znám.

— Ovšem! Znáte ho, byl to nešťastný Louis Verger!

O několik týdnů později mluvil Elifas Lévi s jedním knihkupcem, jenž především sbírá knihy okultní.

Řeč přišla na grimoár Honorioův.

— Dnes je to nenalezitelný exemplář, pravil knihkupec. Poslední, který jsem měl v rukách, prodal jsem jednomu knězi, jenž nabídl sto franků.

— Mladý kněz! Pamatuji se ještě na jeho vzhled?

— Ale dokonale! Musíte ho i vy znáti, neboť řekl, že byl u vás. Poslal jsem ho přece k vám!

Tedy, nebylo pochyby, nešťastný kněz našel osudnou čarodějnou knihu, konal zaklínání a připravil se řadou svatokrádeží až k vraždě; d'ábelské

zaklínání záleží dle grimoáru Honoriova v následujícím:

„Pojmenovati černého kohouta jménem démona, který má býti zaklínán.

Kohouta usmrtiti a jazyk, srdce a první péro levého křídla vytrhnouti.

Jazyk a srdce usušiti a upráškovati.

V tento den nejísti masa a nepíti vína.

V úterý při slunce východu sloužiti mši andělům.

Perem namočeným do posvěceného vína nakresliti na oltáři dábelské znaky. (Tužkové kresby Homeovy a ony na krvavých hostiích Vintrasových.)

Ve středu poříditi si žlutou voskovou svíci, a o půlnoci čísti v prázdňém kostele mši za zemřelé.

S tímto oficiem spojití dábelské zaklínání.

Oficium dokončiti při světle jedné svíčky, kterou ihned po skončení zhasnouti a do slunce východu strávití noc v kostele beze světla.

Ve čtvrtek smíchati prášek ze srdce a jazyka černého kohouta se svěcenou vodou a dáti jej jísti ovci devět dní staré...“

Ruka se děsí popisovati další. Jest to směs rozum ubíjejících praktik a ohavných zvráceností, které jsou vhodné k tomu, aby na vždy zničily soud a svědomí.

Neboť k tomu, aby bylo možno stýkati se s fantomem absolutního zla, uskutečniti ho, viděti a jeho se dotýkati, jest nutno nemíti svědomí a býti zbaven rozumu.

A zde právě spočívá tajemství této neuvěřitelné bezbožnosti, této vražedné vášně, tohoto chorobného vzteku proti každému řádu, právu, každé hierarchii, této nenávisti proti dogmatu vůbec, které posvěcuje mír, poslušnost, něhu a čistotu v tak dojmavé alegorii Matky.

Tento ubožák se domníval, že je nesmrtelným. Myslí si, že císař bude donucen ho omilostniti, že ho očekává čestné zajetí, že mu jeho zločin zajistí nesmírnou slávu, že jeho snění budou nakladateli zlatem kupována. Že se stane nesmírně bohatým, že vzbudí pozornost veliké dámy a že se za mořem ožení. Takovými sliby hnal fantom ďábla také kdysi Gillesa de Lavalu, pána de Retz od zločinu ke zločinu. Člověk, jenž jest schopný zaklínati ďábla dle obřadů grimoáru Honoriova, dostane se na cestu zla, a jest schopný bráti vážně všechny halucinace a lži. Tak usnul také Verger v krvi, aby snil – nevím jaký – nebeský sen a probudil se na popravišti.

Zbloudění perversity přece jen nepodmiňují šílenství; to prokázal výkon trestu na tomto ubožákově.

Jest známo, jaký zoufalý odpor kladl katům. To jest velezrada, volal, nemohu takto zemřít! Jen hodinu, hodinu, abych mohl psáti císaři! Císař mne musí zachrániti!

Kdo ho zradil?

Kdo mu sliboval život?

Kdo mu předem zajišťoval nemožnou mírnost?

Ptejte se na to grimoáru Honoriova!

Dvě věci v této tak tragické historii jsou zcela podobné fenoménům Homeovým: nárazy bouře, které slyšel onen špatný kněz v době svých prvních zaklínání a zmatek, jenž mu zabráňoval vyložit své myšlenky v přítomnosti Elifase Léviho.

Velmi zajímavé jest také vystoupení onoho neblahého muže, jenž se radoval nad obecným smutkem a uprostřed zdrceného davu pronesl skutečně dábelskou větu, a tohoto muže zpozorovala pouze proslavená slečna de la Merière, pod vlivem určitého druhu asketického somnambulismu.

Slovo somnambulismu přivádí nás opět zpět k Homeovi a naše vyprávění nesmí zapomenouti na sliby učiněné v titulu knihy.

Řekneme, co jest Home.

Splníme, co jsme slíbili.

Home jest nemocný, postižený nakažlivým somnambulismem.

To jest tvrzení. Musíme je vysvětliti a dokázati.

Toto vysvětlení, tento důkaz by vyžadoval, aby byl dokonalý, vypracování samostatné knihy.

Knihy jest napsána a tímto uveřejněna.

Zprvu měla titul:

Smysl divů neboli ďábel ve světle vědy.

Proč ďábel?

– Poněvadž jsme fakty prokázali, co de Mirville před námi nedokonale tušil.

Pravíme *nedokonale*, poněvadž ďábel je Mirvillovi fantastickou postavou, zatím co nám znamená zneužití přírodní síly.

Medium pravilo: Peklo není místo, jest to stav.

Můžeme pokračovati: Ďábel není ani osobou, ani silou; jest to neřest a následkem toho slabost.

Vraťme se na okamžik k bytostem nemocným a omezeným.

Před klidnými a vědoucími lidmi nemohou nic podivného vykonati.

Jest nutno zvyknouti si na styk s nimi, aby bylo lze něco viděti a něco cítiti.

Jevy nejsou pro všechny přítomné tytéž. Tam kde jeden vidí ruku, druhý vidí bělavou páru.

Osoby, které jsou náchylné přijati od Homea magnetismus, prožívají určitý druh nevolnosti; zdá se jim, že pokoj se točí a teplota že klesá.

Divy a kouzla jsou prováděna snadněji v uzavřené společnosti mediem samým vybrané.

Ve společnosti, která kouzla vidí, může býti osoba, která nevidí ničeho.

Z vidoucích nevidí všichni totéž.

Ku příkladu:

Jednoho večera dalo medium u paní de B... zjevíti se dítěti, jež tato dáma ztratila. Paní de B... viděla je sama, hrabě de M... viděl malý, bělavý výpar ve formě pyramidy, ostatní přítomní neviděli vůbec ničeho.

Jest známo, že některé látky, jako ku příkladu hašiš, opojují, aniž by však rušily funkci rozumu a že umožňují viděti s úžasnou pravdivostí věci, které neexistují.

Veliká část fenomenů Homeových náleží do řady přirozených působností podobných oněm, jež působí hašiš.

Proto chce medium pracovat pouze před malým počtem vybraných osob.

Zbytek oněch jevů dlužno připsati síle magnetické.

Viděti něco s Homeem není blahodárné pro zdraví vidoucích.

Je-li zdraví dobré, pak vidění je známkou přechodného otřesení nervového aparátu v jeho vztazích k představivosti a světlu.

Opakují-li se tyto poruchy častěji, pak jest to svědectvím vážné choroby.

Netuší nikdo, kolik katalepsií, ztrnutí, šilenství, násilných smrtí již vyvolala manie se stolečky.

Tyto fenomény stávají se někdy hrůznými, když se jich zmocní odvaha.

Pak jest možno mluvit o zakročení a přítomnosti zlého ducha. Domnělé divy podléhají jedné z těchto dvou sil: bezbožnosti a osudu.

Tvrdíme, že kabbalistické spisy a tajemné značky byly vytvořeny magnetickou intuicí zázraků myšlenky v universálním životním světě.

Tato pudová zrcadlení mohou býti vyvolána, když magické slovo nemá v sobě ničeho libovolného a když znaky skryté svatyně jsou přirozenými projevy absolutních ideí.

To zde nyní prokážeme.

Abychom však našeho čtenáře neodkazovali na neznámou budoucnost, uveřejníme zde předběžně dvě kapitoly tohoto ještě neuveřejněného díla, z nichž jedna pojednává o kabbalistickém slovu, druhá pak o tajemství kabbaly a vyvodíme z nich závěry, které nám umožní vše vysvětliti dostatečně, jak jsme to slíbili, když jsme pojednávali o fenoménech Homeových.

Existuje tvůrčí síla forem, a tato síla jest světlo.

Světlo vytváří tvary dle zákonů odvěké matematiky universální rovnováhou dne a noci, světla a stínu.

Původní znaky myšlenky rýsují se samy sebou ve světle, jako ve hmotném nástroji myšlenky.

Bůh jest duše světla. Universální a nekonečné světlo jest nám jakýmsi tělem božím.

Kabbala neboli vysoká magie jest věděním o světle.

Světlo odpovídá životu.

Říše temnoty jest smrt.

Veškerá dogmata pravého náboženství jsou v kabbale světelnými znaky rýsovanými na stěně stínu.

Stěna stínu jest slepá víra.

Světlo jest veliký plastický prostředník.

Spojení duše s tělem jest manželstvím světla a stínu.

Světlo je nástrojem slova, jest bílým písmem božím nad velikou knihou noci.

Světlo jest pramen myšlének, a v něm dlužno hledati původ všech náboženských dogmat! Exis-

tuje pouze jediné čisté dogma, tak jako existuje pouze jediné čisté světlo; pouze stín se liší od Nekonečného.

Světlo, stín a jejich soulad, jehož podstatou jest vidění, jest princip analogický dogmatům o Trojedinosti, ztělesnění Slova a Vykoupení.

Jest také mysteriem Kříže.

To vše můžeme velmi snadno prokázati náboženskými pomníky, knihami zasvěcenců do kabbaly a konečně i rozumovým vysvětlením všech tajemství pomocí klíče kabbalistické magie.

Ve všech symbolech nalézáme skutečně ideu antagonismu a harmonie, vyvolávající pojem trojedinosti v božském duchovém tvoření, a ten vytváří mytologickou personifikaci čtyř hlavních nebeských bodů posvátnou sedmicí, základ všech dogmat a obřadů.

Abychom se o tom přesvědčili, stačí otevřítí učené dílo Dupuisova a promyslití je; Dupuis by byl velikým kabbalistou, kdyby byl našel harmonii pravd tam, kde jeho negativní předsudky chtějí vnímati pouze seskupení omylů.

Nemusíme vykonati znovu jeho všeobecně známou práci; jest však nutno prokázati, že náboženská forma Mojžíšova byla zcela kabbalistickou, že křesťanství ve svém budování nového dogmatu se zcela prostě přiblížilo původním pramenům mosaismu, že evangelium jest pouze průhledným závojem universálních a přirozených tajemství východního zasvěcení.

Veliký, bohužel však málo známý učenec P. Lacour, vrhl ve své knize o Elohimích neboli o bozích Mojžíšových jasné světlo na tuto otázku, neboť znovu našel v symbolech Egypta veškeré alegorické obrazy Genese. Nedávno uveřejnil badatel všestranně učený, Vincent (de L'Yonne), pojednání o modloslužebnictví u starých i moderních národů, ve kterém strhl závoj z universální mytologie.

Žádáme všechny svědomitě studující lidi, aby tato díla přečetli, poněvadž my se omezíme na zvláštní studium kabbaly u Židů.

Poněvadž *slovo* aneb řeč dle zasvěcenců znalých tohoto vědění jest dokonalým zjevením, musíme naléztí spojení principů vysoké kabbaly se značkami, které tvořily původní abecedu.

Ve všech hebrejských mluvnicích nalezneme:

Základní pro všechny ostatní tvůrčí písmeno jest JOD. Dvě ostatní, sobě protikladná a sobě si odpovídající mateřská písmena jsou ALEF a MEM, za nimiž přede všemi následuje ŠIN.

Sedm dvojitých písmen: BETH, GHIMEL, DALETH, PHE, KAF, REŠ a TAU. Konečně následuje zbývajících 12 jednoduchých písmen, dohromady tudíž 22 písmen.

Jednota jest nutně vyjádřena Alefem, trojice pak Jodem, Memem, Šinem, také ovšem Alefem, Memem, Šinem.

Sedmicí pak vyjadřuje písmeno Beth, Ghimel, Daleth, Kaf, Phe, Reš a Tau.

Dvanáctero ostatní písmena.

Dvanáctka jest trojka znásobená čtverkou, vrací se tudíž znovu k symbolismu sedmice.

Každé písmeno představuje číslo.

Každé sestavení písmen pak číselnou řadu.

Čísla představují absolutní, filosofické idee.

Písmena jsou hieroglyfickými zkratkami.

Pozorujme nyní hieroglyfický a filosofický význam každého z dvaceti dvou písmen (viz co o tom praví Bellarmin, Reuchlin, Saint-Jerome, Kabbala denudata, Sefer Jecira, Technica curiosa, páter Schotta, Pico de la Mirandola a jiní autoři, především však sbírka Pistoriova).

Písmena mateřská.

JOD. – Absolutní princip, tvůrčí bytost.

MEM. – Duch neboli Jakin Salomonův.

ŠIN. – Látka neboli sloup Bohas.

Písmena dvojité.

BETH: Zrcadlení, myšlenka, měsíc, anděl Gabriel, pán tajemství.

GHIMEL: Láska, vůle, Venuše, anděl Anael, pán života a smrti.

DALETH: Síla, moc, Jupiter, Sach el Melech, král králů.

KAF: Násilí, boj, práce, Mars, Samael, Zebaoth, pán zástupů.

PHE: Výmluvnost, inteligence, Merkur, Rafael, pán věd.

REŠ: Zničení a obnovení, čas, Saturn, Cassiel, pán hrobů a pouští.

TAU: Pravda, světlo, Slunce, Michael, pán Elohimů.

Písmena jednoduchá.

Jednoduchá písmena dělí se ve čtyři trojice, jichž počáteční písmena jsou písmenami božského Tetragramu JOD-HE-VAU-HE. V božském Tetragramu představuje Jod, jak již bylo řečeno, aktivní, tvůrčí, He pak pasivní princip, kteis. – Vau tvoří spojení obou, lingam, konečné He jest obraz druhotného tvůrčího principu, to je trpného přetvoření ve světě jevů a tvarů. Ve tři skupiny rozdělených dvanáct jednoduchých písmen tvoří pojem božského trojúhelníka, který možno vyložit dle vlivu každého z písmen Tetragramatonu.

Jak viděti, filosofie a náboženské dogma kabaly projevuje se v nich způsobem dokonalým, avšak skrytým.

Ohledejme nyní alegorie Genese.

„Na počátku (Jod, jednota bytí) vytvořili Elohimové, vyrovnané síly (Jakin a Bohas), nebe (ducha) a zemi (látku), jinými slovy dobro a zlo, klad a zápor.“ Tak počíná líčení Mojžíšovo.

Když pak člověk měl býti spojen s božstvím první svatyně, mluví Mojžíš o zahradě, v jejímž středu jediný pramen se dělí ve čtyři proudy, a o dvou stromech rostoucích na břehu řeky, stromu života a stromu smrti. Do této zahrady byli postaveni muž a žena, aktivní a pasivní. Žena sympatizuje se smrtí a strhává Adama sebou do své zkázy;

oba jsou pak zahrání ze svatyně pravdy a u brány pravdy jest postaven *Cherub*, (sfinx s býčí hlavou, viz hieroglyfy Assyrie, Indie a Egypta), aby zabránil znesvětitelům svatyně zničení stromu života. Tak sleduje tajuplné dogma se všemi svými alegoriemi a hrůzami prostou pravdu. Idol nahradil Boha, a padlé lidstvo nebude se zdráhati, aby se oddalo kultu zlatého telete.

Tajemství nutného a navzájem působícího zpětného působení obou principů jest vyjádřeno alegorií Kaina a Abela. Síla se mstí potlačením svodů slabosti; trpící slabost pyká a mění se v zoufalství a výčitky svědomí, kterým síla podléhá zločinem. Tím zjevuje se rovnováha mravního světa, tím jest stanoven podklad všech mravotvů a opěrný bod každé inteligentní politiky. Přenechati sílu jejím vlastním výstřednostem, znamená odsouditi ji k sebevraždě.

Dupuisovi chyběla k porozumění náboženského, universálního dogmatu kabbaly znalost této krásné, zčásti dokázané a badáním vědeckým denně více a více uskutečňované, hypotézy universální analogie.

Bez znalosti tohoto klíče transcendentálního dogmatu, mohl ve všech bozích viděti pouze sedm planet, Slunce a dvanáct znamení zvířetníku, nemohl však poznati v Slunci Platonův *Logos*, v sedmi planetách sedm tonů nebeské škály a v zodiaku trojnásobnou kvadraturu kruhu všech zasvěcení.

Císař Julian, tento spiritualista a nepochopený zasvěcenec, jehož pohanství bylo méně modlářské než víra jistých křesťanů, rozuměl tomuto symbolismu Slunce daleko lépe než Dupuis a Volnay. Ve své hymně na Helia vyznává, že hvězda dne jest pouze zrcadlením a hmotným stínem onoho slunce pravdy, osvěcujícího svět inteligencí, a samo v sobě jest pouze leskem odraženým od Absolutna.

Jest pozoruhodné, že Julian měl o nejvyšším Bohu, v něhož se pouze křesťané domnívali věřiti, mnohem vyšší a správnější představy, než většina církevních otců, jeho odpůrců a současníků.

Ve svých obranách hellenismu píše:

„Nestačí napsati v nějaké knize: Bůh řekl a věci vznikly. Nutno poznati, zda věci bohu připisované, neodporují zákonům bytí, neboť pak Bůh je nemohl stvořiti, nemoha znásilniti přírodu, aniž by popřel sebe sama... Poněvadž Bůh je věčný, jest nutně třeba, aby jeho rozkazy byly stejně neproměnné, jako on sám.“

Tak mluvil tento apoštol a bezbožec, tak musil později křesťanský učenec, jenž se stal autoritou teologických škol, jsa možná inspirován krásnými slovy nevěřícího, učiniti přítrž všem pověrám, když napsal onu krásnou a zmužilou větu, která tak dokonale obsahuje myšlení velkého císaře:

„Věc není spravedlivou, poněvadž Bůh ji chce, nýbrž Bůh ji chce proto, poněvadž je spravedlivá.“

Představa dokonalého a nezměnitelného řádu přírodního, pojem vzestupující hierarchie a vlivu sestupujícího na všechny bytosti dostačily starým

hierofantům k prvnímu rozdělení veškerého stvoření. Nerosty, rostliny, zvířata byly zkoumány analogicky při čemž byl přidělován původ a vliv trpnému nebo činnému principu, temnotě nebo světlu. Jejich tvarem vyjádřené značky, jejich určení či prokletí, staly se hieroglyfickým znakem neřesti neb ctnosti, a poněvadž byl za věc dosazen znak a věc takto vyjádřena, bylo pracováno nadále znaky a tak vznikla ona bájeslovná líčení přírody, v nichž lvi jsou podráždění kohouty, delfini umírají bolestí nad nevděkem lidí, alrauny mluví a hvězdy zpívají. tento začarovaný svět jest vskutku básnickou říší magie; ale je důležitý jen jako projev hieroglyfů, které ji uvedly v život. Pro mudrce, jenž zná analogie vysoké kabbaly a přesné vztahy mezi ideami a znaky, jest tato bájná země vil pouze krajem bohatým objevy; neboť pod tímto duchaplným stínem jsou skryty nezahalené pravdy, jinak lidskému duchu příliš krásné neb příliš prosté.

Kohout opravdu může nahnati lvu strach a dosáhnouti nad ním vlády, neboť bdělost často nahrazuje sílu a může přemoci vztek. Ostatní bajky domnělého přírodního názoru starých, dlužno vysvětlovati stejným způsobem a z tohoto alegorického používání analogií jest možno již pochopiti možné zneužití a vytušiti omyly, které z kabbaly musily vzejíti.

Zákon analogií byl druhořadým kabbalistům skutečně předmětem slepé a fanatické víry, a na analogie lze převésti všechny pověrečné zvyky, vyčítané adeptům okultních věd. Usuzují takto:

Znak vyjadřuje věc.

Věc jest ctností znaku.

Existuje analogický vztah mezi znakem a věcí označenou.

Čím dokonalejší znak, tím dokonalejší vztah.

Vysloviti slovo znamená přivolati myšlenku a zpřítomniti ji.

Jmenovati Boha, znamená manifestovati ho.

Slovo působí na duše a duše působí zpětně na tělo, tudíž jest možno slovem děsiti, těšiti, učiniti nemocným, uzdravovati, zabítí a křísiti.

Vysloviti jméno znamená vytvořiti neb přivolati bytost.

Ve jménu jest obsažena *slovná* čili duchovní nauka bytí.

vyvolává-li duše myšlenku, pak znak této myšlenky vepíše se do světla.

Přivolávaní znamená zaklínati, to jest přísahati při nějakém jménu. Znamená to dokonati v onom jméně akt víry a spojití se se silou, kterou představuje.

Slova sama o sobě jsou tedy dobrá či špatná, zraňující či léčící.

Nejnebezpečnější slova jsou ta, která jsou prázdná a lehkomyšlně pronesená, poněvadž jsou dobrovolnými potraty myšlenky. neužitečné slovo jest zločinem proti duchu inteligence. Jest to duševní vražda dítěte.

Věci jsou každému tím, čím je činí, když je jmenuje. *Slovo* kohokoliv jest projevem a obyčejnou modlitbou.

Dobře mluvití znamená dobře žiti.

Krásný sloh jest zářící koruna zdraví.

Z těchto principů dílem hypotetických a tudíž v použití více méně přepjatých, vyvěrala absolutní důvěra pověrečných kabbalistů v očarování, zaklínání, zařikání a tajuplné modlitby. A poněvadž víra činí zázraky, nechyběly jí nikdy zjevení, věštby, zázračná uzdravení, náhlé a podivné choroby.

Tak stala se jednoduchá a vznešená filosofie tajným věděním černé magie. S tohoto hlediska může kabbala ještě vzbuditi největší zvědavost v našem tak skeptickém a lehkověrném století. Avšak jak jsme vysvětlili pravé vědění zde nespočívá. Lidé hledají jen velmi zřídka pravdu pro ni samu; při svých snahách chtějí vždy uspokojiti nějakou tajnou vášeň či nějaké přání. Mezi tajemstvími kabbaly jest jedno, které vždy lákalo a mátlo hledající; jest to tajemství proměny kovů a změny všech pozemských hmot ve zlato.

Alchymie vypůjčila si skutečně všechny znaky kabbaly a ustavila svoje díla na zákonu analogie, vznikající z harmonie protikladů. V kabbalistických parabolách starých bylo skryto nesmírné tajemství fyziky. Toto tajemství jsme rozluštili a podáváme jeho text k volnému zkoumání zlatodějů:

1. Čtyři nezvažitelná fluida jsou pouhé různé projevy universálního světelného činitele.

2. Světlo jest ohněm, jenž elektřinou slouží velikému dílu.

3. Lidská vůle řídí životní světlo nervovým strojem. To se dnes nazývá magnetismem.

4. Tajemný agens velikého díla, Azoth mudrců, živoucí a oživující zlato filosofů, universální, kovový, tvůrčí činitel jest *magnetisovaná elektřina*.

Spojení těchto dvou slov neříká nám sice mnoho, přesto však ukrývá snad v sobě sílu ku přetvoření světa; říkáme snad pouze z filosofické opatrnosti, neboť se své strany nepochybujeme o největší důležitosti tohoto velikého hermetického arkána.

Nazvali jsme alchymii dcerou kabbaly. Abychom se o tom přesvědčili, stačí ohledati symboly Flamelovy, Basilia Valentina, stránky Abrahama Žida a věštby více méně apokryfní Smaragdové desky Hermovy. Všude nalezneme pomníky oné dekadý Pythagorovy, jež v Sefer Jecira byla tak nádherně použita k vyjádření dokonalého a absolutního pojmu božských věcí, dekadý utvořené z jednoty a trojnásobné trojnosti, kterou rabíni Berešitu a Merkavah nazvali zářícím stromem Sefirotu a klíčem Šemhamforaš.

Mluvili jsme s jistou obšírností v *Dogmatu a rituálu vysoké magie* o hieroglyfickém pomníku, dnes skrytém v bezcenném hávu, který sám o sobě vysvětluje všechny tajuplné spisy vysokého zasvěcení. Tímto pomníkem jest cikánský tarot, z něhož vznikla naše karetní hra. Skládá se z 22 alegoric-

kých písmen a ze čtyř písmen tvořících jméno Jehovy. Rozmanitá spojení těchto znaků a číslic, které jim odpovídají, tvoří tolikéž kabbalistických věšteb, takže veškeré vědění jest obsaženo v této tajuplné knize. Tento dokonale jednoduchý filosofický stroj udivuje hloubkou a správností svých údajů.

Opat Trithemius, jeden z našich největších mistrů v magii, napsal o kabbalistické abecedě velmi duchaplné dílo, které nazval Polygrafií. Jest řadou stále se vyvíjející abecedy, ve které každé písmeno znamená slovo, načež slova odpovídají a doplňují se abecedou k jiným. Trithemius znal dojista Tarot a používal ho, aby své moudré kombinace logicky uspořádal.

Hieronymus Cardanus znal symbolickou abecedu zasvěcenců, jak vidno z počtu a uspořádání kapitol v jeho díle „*De subtilitate*“. Toto dílo má 22 kapitol a obsahem každé kapitoly jest číslo a alegorie jemu odpovídající karty Tarotu. Totéž pozorování jsme učinili v díle St. Martina „*Tableau naturel des rapports qui existent entre Dieu, l'homme et l'univers*“. Tradice tohoto tajemství trvá tudíž nepřetržitě od prvních časů kabbaly až po naše dny.

Stolečkáři a ti, kteří dávají duchům mluvití značkami abecedy, jsou tedy o století pozadu a nevědí, že existuje nástroj podávající vždy jasné a duchaplné odpovědi, kterým se možno stýkati se sedmi genii planetárními a kterým možno libovolně dáti mluvití 72 kolům Aziachu, Jecirahu a Beriahu. Stačí k tomu znáti soustavu universálních analogií, tak jak je uvedl Swedenborg v hieroglyfickém klíči arkán, míchati karty a náhodně táhnouti, uspořádati čísla ideami jim odpovídajícími, jichž objasnění jest žádáno a pak věštbu přečísti tak, jak nutno čistí kabbalistická díla, to jest počne se uprostřed, lichá čísla čtou se z prava do leva, při sudých počne se z leva, načež se číslo dosadí písmenou jemu odpovídající; souhrn písmen se utvoří součtem čísel, jež představují, načež se věštba vyjádří dle jejich následnosti, číselného pořadu a hieroglyfických vztahů.

Tato operace moudrých kabbalistů směřující k nalézání neomylných vztahů absolutních ideí zvrhla se u nevědomých kněží a potulných předků cikánů, kteří ve středověku vlastnili tarot, aniž by znali jeho pravé použití, užívajíce ho pouze k předpovídání.

Šachová hra připisovaná Palamedovi nemá jiného původu než v Tarotu a nalezneme v ní tytéž symboly a spoje, krále, královnu, rytíře, vojáka, blázna, věž a pole, odpovídající číslům. Staří šachisté hledali na své šachovnici řešení filosofických a náboženských problémů a mlčky vedli proti sobě své soudy, nechávající manévrovati hieroglyfické charaktery pomocí čísel. Naše obyčejná, Řeky objevená a taktéž Palamedovi připisovaná, hra v husu, jest pouhou šachovnicí s nehybnými figurami a číslicemi pohybujícími se vrhem kostky.

Jest to Tarot uspořádaný do kruhu, daný k použití čekatelům zasvěcení. Slovo Tarot, v němž jsou obsaženy pojmy Rota a Tora, vyjadřuje, jak dokazuje Vilém Postel, toto původní uspořádání ve tvaru kola.

Hieroglyfy hry v husu jsou jednodušší než v Tarotu, přesto však nalézáme v nich tytéž symboly: král, královna, věž, ďábel neb Tyfon, smrt atd. Nepřesnost této hry představuje náhodnost v životě a skrývá jistý filosofický smysl, dosti hluboký, aby zaujal mudrce a dosti jednoduchý, aby mu děti porozuměly.

Alegorická osobnost Palamedova jest ostatně totožná s postavou Henocha, Herma a Kadma, jimž se v různých mytologiích připisuje vynález abecedy. Avšak u Homera jest Palamedes zjevovatelem a obětí Odyseovou, iniciátorem a člověkem ducha, jehož odvěkým údělem jest, aby byl usmrčen těmi, jež zasvěcuje. Žák stane se živoucím uskutečněním myšlenek mistrových, když dle jistých a alegorických projevů zasvětitelů křesťanů, jemuž tak špatně bylo porozuměno, pil jeho krev a jedl jeho tělo.

Představou původní abecedy byla, jak možno viděti, idea universální řeči a ve svých vztazích a znacích měla souhrn a evoluční zákon všeho božského i lidského vědění. Nikdy dle našeho mínění nesnil lidský duch něco krásnějšího a vyššího a doznáváme, že objev tohoto tajemství starého světa nás dokonale odškodnil za tolik let neplodného badání a nevděčných prací podniknutých v kryptách ztracených věd a na hřbitovech minulosti.

Jedním z prvních výsledků tohoto objevu bude nový úvod ke studiu hieroglyfických spisů, jež byly tak nedokonale transkribovány nadšenci a následovníky Champolliona.

Zdaž není důležité, aby syntetický písemný systém Hermův, analogický jako všechny znaky kabbaly, byl objeven, aby byly přečteny písemné dokumenty vryté do kamenů starých chrámů, aby tyto kameny byly postaveny opět na své místo a sečten počet jejich písmen a tyto počty srovnány s jinými kameny?

Zdaž obelisk Luxorský nestál po jedné straně chrámového vchodu? Stál napravo či nalevo? Stál-li napravo, pak vztahují se jeho znaky na princip činný, stál-li vlevo, pak nutno jeho charaktery vyložití principem trpným. Musí existovati přesný souhlas mezi obeliskem a obelisky jinými a každý znak musí udávati dokonalý smysl plynoucí z analogie protikladů. Champollion nalezl v hieroglyfech koptštinu, jiný učenec snad nalezne v nich snadněji a šťastněji hebrejštinu; ale co by se řeklo tomu, kdyby v nich nebyla obsažena ani koptština ani hebrejštinu? Kdyby se jednalo ku příkladu o původní, universální řeč? Tato řeč, která jest mluvou vysoké kabbaly, jistě existovala, žije dosud v hebrejštině a ve všech orientálních řečech z ní odvozených, tato řeč jest řečí svatyně a sloupy chrámových bran obsahovaly obyčejně všechny její

symboly v souhrnu. Intuice extatiků souhlasí lépe s pravdou o těchto původních znacích než sama věda učenců. Neboť, jak již bylo řečeno, univerzální životní fluidum, astrální světlo, jako prostředník mezi ideami a tvary podléhá neobyčejným vzepětím duše, jež hledá nepoznané a přináší jí již nalezené, avšak zapomenuté znaky velikých zjevení okultismu. Tak tvoří se domnělé signatury duchů, tak jsou navozena tajemná písma Gablidona, která ohledával Lavater, fantomy Schröpferovy, sv. Michaela Vintrasova a duchů Homeových.

Může-li elektřina pohybovatí lehkým a dokonce i těžkým tělesem, bez přímého dotyku, jest nemožné, aby elektřině bylo dáno usměrnění a tím zcela přirozeně byly vyvolány znaky a tahy písmen? Jest to možné, nepochybně, neboť se to děje.

Těm, kdož se nás budou tázati na velikého činitele zázraků, odpovídáme:

— Jest jím první hmota velikého díla.

— Jest to MAGNETISUJÍCÍ ELEKTRINA.

Vše je utvořeno ze světla.

Světlem trvá forma.

Světlem je forma tvořena.

Chvění světla jsou příčinou universálního pohybu.

Světlem existuje vztah mezi slunci a slunce splétají své paprsky jak jsou magnetisovány světlem a mohou se prostřednictvím sil sympatie a přitahování, elektromagnetickými řetězy – způsobem dojísta přirozeným, avšak podivuhodným a neviditelným – od jednoho konce světa ke druhému, spolu stýkati, objímati neb potýkati, léčiti nebo se poraňovati.

Toto jest tajemství magie.

Magie, tohoto vědění pocházejícího od magů.

Magie, první z věd,

nejsvětější ze všech, neboť nejvznešenějším způsobem představuje veliké, náboženské pravdy, nejproklánanější ze všech, neboť dav tvrdohlavě zaměňuje magii s pověřeným čarodějstvím, na jehož odporné praktiky jsme ukázali.

Jedině pomocí magie jest možno rozluštití tváří v tvář záhadné otázky thébské sfingy, zodpovědětí temná místa ostudně vykládaná v líčeních biblických a naléztí rozřešení záhady židovských dějin.

Svatí dějepisci dobře znali existenci a moc magie, proti které vystoupila magie Mojžíšova.

Bible nám vypravuje, že James a Mambres, čarodějníci faraonovi, nejdříve prováděli *stejně* divy jako Mojžíš, a že ty, kterých nedokázali, prohlásili za nedostupné lidskému vědění. Pro samolibost šarlatána jest samozřejmě lichotivější uznati zázrak, nežli uznati, že byl přemožen znalostí a obratností konkurentovou, zvláště když tento jest ještě nepřítel politický neb náboženský odpůrce.

Kde počíná a končí možné v řádu magických divů? zní nesnadná a důležitá otázka. Jest jisti, že existují jevy, jež se obyčejně nazývají zázraky. Magnetisěří a somnambulní dělají je denně; sestra

Tannisierová je vykonávala, extatik Vintras je koná ještě, více než pět tisíc svědků potvrzují v poslední době divy amerických *medií*, desetitisíce obyvatel Berry a Sologne, bude-li potřeba, prokáží divy Cheneaua (starého osaměle žijícího továrníka knoflíků, jenž věří, že je inspirován Bohem). Jsou všichni tito lidé halucinovaní neb podvodníci? Halucinovaní, možná, avšak zdaž sama skutečnost takoveto halucinace není dostatečně velikým divem toho, který ji vykonává kdy chce, v libovolném čase?

Konati divy nebo přesvědčovati dav, že div je konán, jest téměř totéž, a zvláště v tak vysmívajícím se a lehkověrném století, jako je naše. Svět jest pln divotvorců, a věda je velmi často nucena je odmítati, a činí tak, aby nebyla nucena je zkoumati a nalézati jejich příčinu.

Celá Evropa byla ohlušena v minulém století divy Cagliostrovými. Co vše se nepřipisuje moci jeho egyptského vína a jeho elixíru? Co máme ještě říci po všech těch vypravováních o oné večeri jiného světa, při které dal se objeviti slavným osobám minulosti v těle a kostech? Cagliostro nebyl rozhodně zasvěcencem prvního řádu, když ho veliké bratrstvo adeptů vydalo římské inkvisici a jenž, může-li se věřiti aktům jeho procesů, podával tak směšné a nenávistné vysvětlení zednářského trigramatu

L.:P.:D.:

Přesto však divy nejsou výslovným dědictvím zasvěcenců prvního řádu; velmi často jsou prováděny zručnými a slabými bytostmi. Přirozené zákony nalézají v některém organismu, jehož neobyčejné schopnosti nám unikají, příležitost, aby zapůsobily a vykonávají své dílo vždy klidně a přesně. Zkušeni labužníci cení si lanýžů a dráždí si jimi své podnebí, ale divocí vepři je vyhrabávají; stejně se tomu má i s hodnotou věcí méně gastronomických; pudy hledají a tuší, ale pravdu nalézá pouze věda.

Nynější pokrok lidských znalostí značně snížil možnost divů, přesto však zůstává jich velmi mnoho možných, poněvadž není známa dosud síla představy, podstata věcí a moc magnetismu. Zanedbán jest výzkum universálních analogií a proto nevěří se již v proctví.

Moudrý kabbalista může dav dodnes uvést v úžas, ba může zmásti i učené lidi:

1. Když předvídá skryté, 2. předpoví budoucí, 3. ovládne cizí vůli natolik, že jí zabraňuje tomu, co chce a nutí ji k tomu, co nechce, 4. vyvolává dle libosti zjevy a sny, 5. léčí značnou část chorob, 6. vrací život bytostem se zřejmými symptomy smrti, 7. dokáže dle potřeby skutečnost kamene filosofického a proměny kovů dle tajemství Abrahama Žida, Flamela a Raimunda Lulla pokusem.

Všechny tyto divy provádějí se jediným činitelem, jež Židé a šlechtic Reichenbach zvali *Od*, jež nazýváme my a škola Martineze Pasqualise *astrálním světlem*, hrabě Mirville d'ábem a staří alchy-

misté Azoth. Jest to živoucí element, jenž se projevuje v jevech tepelných, světelných, elektrických a magnetických, jenž magnetisuje všechna tělesa nebeská a všechny živoucí bytosti. v tomto činiteli samém zjevují se důkazy kabbalistických nauk o rovnováze a pohybu prostřednictvím dvojité polarity, z nichž jeden pol přitahuje stejnou měrou, jako druhý odpuzuje, z nichž jeden vytváří teplo a druhý zimu, z nichž jeden plane světlem modrým a nazeleňalým, kdežto druhý světlem žlutým a červenavým.

Tento činitel přitahuje neb odpuzuje nás od sebe svými rozmanitými druhy magnetisace, podřizuje jednoho člověka volním paprskům člověka druhého, při čemž mu dává vstoupiti do jeho kola přitažlivosti, buduje neb ničí svými přeměnami a měnicími se proudy rovnováhu v organické stavbě, obsahuje a proměňuje vjemy představivosti, jež jest v člověku obrazem a odleskem tvůrčího slova a vyvolává tak předtuchy a určuje sny. Vědění zázraků jest zcela jednoduše znalost magnetisovati aneb *osvěcovati* bytosti dle nezměnitelných zákonů magnetismu aneb astrálního světla.

Nazvali jsme magnetismus slovem *světlo*, poněvadž jest v okultismu tradičnější a vyjadřuje dokonaleji a úplněji povahu tajemného činitele. Běží zde skutečně o tekuté či pitelné zlato (Aurum potabile) mistrů alchymie. Slovo zlato (Aurum) pochází od hebrejského Aur, jež značí světlo. Co žádáte? zněla otázka čekatelů všech zasvěcení. – Viděti světlo, musili odpověděti. Jméno *osvicenec*, které se obecně dávalo adeptům, překládá se všeobecně velmi špatně, když se mu dává mystický smysl, jakoby mělo označovati člověka, jehož inteligence se jednoho krásného dne pokládá za osvicenou. *Osvicenec* znamená prostě vlastníka a znalce světla, ať již věděním o velikém magickém činiteli, ať již rozumovým a ontologickým poznáním absolutna.

Universální činitel jest živoucí síla podřízená inteligenci. Přenechána sama sobě, požívá jako Moloch vše, co porodila a přebytkem života mění se v nekonečné zničení. Jest pekelným hadem starých bájí, Tyfonem Egyptanů a Molochem Feničanů; avšak když mu vloží na hlavu svoji patu Moudrost, matka Elohimů, tu jeho plameny ustanou a plnými rukama rozlévá oživující světlo nad zemí. Zohar také praví, že na počátku period naší země, když živly se svářily o plochu pozemskou, oheň podobající se nesmírnému hadu vše držel v zajetí ve svých závitech a veškeré bytosti chtěl pozřít; avšak božská mírnost, obklopila se vlnami moře jako oblačným pláštěm a vložila svoji patu na hlavu hada a svrhla ho do propasti. Kdo by neviděl v této alegorii první princip obrazů a nejrozumnější vysvětlení jednoho z nejoblíbenějších obrazů katolické symboliky, vítězství Matky boží?

Kabbalisté praví, že skutečné a tajné jméno d'áblovlo jest jméno jehovy psané obráceně. to jest zjevení pro zasvěcence v tajemství tetragramu! Pořadí písmen v tomto velikém Jméně dokazuje

vládu idey nad formou, činného nad trpným, moci nad působením. Obrátí-li se tento pořad obdržíme opak. Jehova jest ten, jenž krotí přírodu jako divokého koně a nutí ji, aby se brala dle jeho vůle; Chavajoh (démon) jest kůň bez otěží, podobný onomu egyptskému v písni Mojžíšově, jenž přemůže jezdce a strhne ho sebou do propasti.

Kabbalisté skutečně tedy uznávají d'ábla, avšak nikoliv jako osobu neb sílu odlišnou od přírodních sil. Dábel jest úchylka, neb spánek inteligence. Jest šilenství neboli lež.

Tím vysvětlíme si všechny příznaky středověku a také bizarní symboly některých zasvěcenců, ku příkladu templářů, jichž vina byla daleko více v tom, že dopustili, aby nezsvěcení hleděli na obraz Bafometův, než že ustavili jeho kult. Bafomet, fantastický symbol universálního činitele, není ničím jiným než vousatým démonem alchymistů. Jest známo, že ti, kteří dostupovali k nejvyššímu stupni starého hermetického zednářství, připisovali dokonání Velikého Díla vousatému démonu, ale zasvěcenci do kultu Herma-Panthea alegorisovali a chránili se, aby ji (onu alegorii) vysvětlili profáním.

De Mirville dává si v jedné, nyní již zcela zapomenuté knize, značnou námahu, aby sestavil řadu čarodějnických kousků na způsob těch, které plní souborná díla Delancrea, Delria a Bodina. Mohl by v dějinách naléztí lepších. I když zcela pomíjíme ony přesně dokázané divy Jansenistů v Port-Royal a zázraky diakona Parise, co jest podivuhodnějšího než ona veliká monomanie mučedníků, která po třista let dávala dětem i ženám jíti na smrt jako na slavnost? Co jest vznešenějšího než tato nadšená, jednohlasná víra, nepochopitelná ve stoletích, která se tak bouřila proti mysteriím? V tomto případě, řeknete, byly zázraky seslány Bohem, jenž jich používal k tomu, aby dokázal pravdu náboženství. Avšak což i nevěřící a bludaři nenechávali se dobrovolně zabíjeti pro zřejmě nesmyslná dogmata, neobětovali i oni svůj rozum a svůj život pro svoji víru? Ach, v případě těchto heretiků jednalo se zřejmě o d'ábelskou hru. Ubožáci, kteří svého Boha měli za d'ábla a d'ábla za Boha! Byli by vytrženi ze svého omylu, kdyby jim byl ukázán pravý Bůh v lásce k bližnímu, vědění, spravedlnosti a především milosrdenství svých služebníků!

Nekromanté, kteří vyvolávají d'ábla unavující a téměř nemožnou řadou nejrouhavějších zaklínání, jsou pouhými dětmi proti sv. Antonínovi legend, který vláčel za sebou tisíce d'áblů, které vytáhl z pekla, jako Orfeus přitahoval k sobě duby, skály a nejdivočejší zvěř. Pouze Callot zasvěcený za svého mládí potulnými cikány do tajemství černokněžnictví mohl porozuměti a vyložiti zaklínání prvních poustevníků. A domníváte se, když líčí tyto strašlivé sny vykleštění a postů, že si je vymyslili pisatelé legend? Nikoliv, tato líčení ani nevystihla skutečnost! Kláštery byly odjakživa obývány

bezejmennými strašidly a jejich zdi se třesou stíny pekelných larev. Sv. Kateřina Sienská ztrávila jednou osm dní v hanebných orgiích, které by vysílily žár Aretinův; sv. Terezie cítila, jak za živa byla odnesena do pekla a vytrpěla mezi dvěma neustále se k sobě blížícími stěnami tolik hrůz, kterým mohou porozumět pouze hysterické ženy; to vše, bude nám nadhozeno, dělo se ve fantasmii churavých. Avšak kde jinde se mají odehrávat tyto jevy nadpřirozeného řádu? Jest jisto, že všichni tito visionáři viděli, dotýkali se a pociťovali neblahý pocit strašlivé skutečnosti. Budeme později mluvit o našich vlastních zkušenostech a existují takové vise prožité v odloučenosti a askesi našeho raného mládí, jichž vzpomínka dosud nás děsí.

Bůh a ďábel jsou ideály absolutního dobra a absolutního zla. Avšak člověk nikdy nechápe absolutní zlo jako špatnou ideu dobra. Dobro jediné může být absolutní, kdežto zlo jest podmíněno pouze naší nevědomostí a našimi omyly. Každý člověk učiní nejdříve ze sebe ďábla, aby byl bohem; avšak tak jako pocit zodpovědnosti jest všeobecný, existuje hierarchie v pekle stejně jako na nebi. Zločinec nalezne vždy většího zločince než je sám; a když zlo dosáhne svého nejvyššího bodu, pak musí ustati; neboť mohlo by být udrženo pouze zničením bytí a to jest nemožné. Na konci svých pomocných prostředků upadnou lidé-ďáblové opět pod vládu bohočlověků a jsou jimi zachráněni, jimi, o kterých se domnívali, že jsou jejich obětí. Člověk, jenž snaží se žít, při čemž koná zlo, holduje dobru vším tím, co vyvíjí na své inteligenci a energii. Proto praví veliký Zaslíbený ve své obrazné řeči: Buďte studeni nebo teplí, ale budete-li vlažnými odvrhujete se ode mne.

Veliký Mistr odsuzuje ve svých parabolách jediné lenocha, jenž svůj poklad zakopává, aby ho neztratil v hazardních hrách oné banky, která se nazývá život. Nic nemyslet, ničeho nemilovat, ničeho nechťít, nic nedělat, to jest opravdový hřích. Příroda zná a odměňuje pouze ty, kteří pracují.

Lidská vůle vyvíjí se a posiluje se činností. Abychom opravdově chtěli, nutno jednat; čin ovládá vždy nečinnost a strhává ji sebou. To jest tajemství vlivu domnělých lotrů na domněle počestné lidi. Kolik lenochů a bázlivců pokládá se za počestné lidi, protože mají strach! Kolik počestných dam pozoruje nevěstky závistivými očima! Není tomu dávno co byl v modě galejník. Proč? Domníváte se, že veřejné mínění by holdovalo onomu zločinu? Nikoliv, ale jest právo činu a odvaze, a jest zcela v pořádku když leniví padouši cení si odvážného lupiče.

Odvaha spojená s inteligencí jest matkou všech úspěchů na zemi. Aby bylo možno něco podniknouti jest nutno vědět; aby něco bylo provedeno jest nutno chtít; aby bylo možno chtít jest nutno se odvážit a aby bylo možno v míru klidit plody odvahy, jest nutno mlčet.

Vědět, odvážit se, chtít a mlčet jsou, jak již bylo řečeno, kabbalistická slova odpovídající čtyřem písmenům Tetragramu a čtyřem hieroglyfickým tvarům sfingy. Vědění jest lidská hlava, odvaha jsou lví spáry, vůle jsou pracovitě boky býka, mlčení jsou mystická křídla orla. Jen ten vyšvihne se nad ostatní lidi, kdo nevydá tajemství svého poznání na pospas jejich komentářům a jejich posměchu.

Všichni skutečně silní lidé jsou magnetiséri a universální činitel poslouchá jejich vůle. tak vykonávají věci podivuhodné. Činí, že se jim věří, dávají se následovat a když praví: *jest tomu tak*, pak promění se příroda v očích davu a stává se tím, čím veliký muž chtěl. To jest mé tělo a toto jest má krev, řekl jeden člověk, jenž svými ctnostmi stal se Bohem a devatenáct století v přítomnosti kousku chleba a trochy vína vidělo, dotýkalo se, chutnalo a vyzývalo tělo a krev zbožněné mučedníkem! A nyní ať někdo řekne, že lidská vůle nečiní zázraků! Nemluvte nám zde o Voltairovi; Voltaire nebyl divotvorem, byl duchaplným a výmluvným tlumočnickem těch, na které již zázraky neúčinkují. Vše v jeho díle jest negativní; naproti tomu vše bylo kladné v onom Galilejském, jak ho nazval osvícený a příliš nešťastný císař. Také Julian chtěl daleko více, než Voltaire mohl vykonati, aby postavil úctu proti účtě, tvrdost moci proti jejímu opaku, ctnosti proti ctnostem a zázraky proti zázrakům. Křesťané neměli nikdy nebezpečnějšího nepřítel a cítili to velmi dobře, neboť Julian byl zavražděn. Zlatá legenda vypráví, že jistý světec mučedník, probudil se v hrobě nářky církve, vzal zbraň a odpadlíka ve světě stínu probodl uprostřed jeho vojska a jeho vítězství. Jak ubozí mučedníci, kteří vstávají z mrtvých, aby se stali katy! A jak lehkostný císař, když důvěřoval svým bohům a silám starých dob!

Když francouzští králové byli ještě obklopeni uctíváním svých národů, když bylo na ně pohlíženo jako na pomazané Páně a nejstarší syny církve, léčili krtici. Muž, jenž je v modě, vždy bude vykonávat divy, bude-li chtít. Cagliostro mohl být pouze šarlatánem; když však veřejné mínění z něho učinilo božského Cagliostro, musil konati divy a tedy je také konal.

Když Kefas Barjona byl pouze Židem, jehož si Nero vážil, a prodával ženám otroků prostředek ku věčnému životu, byl Kefas Barjona pro všechny učené lidi Říma pouhým šarlatánem; veřejné mínění učinilo z něho apoštola spiritualistické empiriky; a nástupcové Petrovi, i když jsou Alexandrem VI. neb dokonce Janem XVII. jsou pro každého dobře vychovaného člověka neomylnými, nechce-li se neúčinně vystavit prokletí společnosti. Takový jest běh světa.

Šarlatánství, je-li úspěšné, jest v magii všeobecně velikým nástrojem moci. Což neznamená fascinovat dav, ovládat ho? Ubozí černokněžnickové, kteří se ve středověku nechávali za živa

upalovati, neměli jak vidno veliké moci nad ostatními. Jeanne d'Arc byla magičkou v čele armád, v Rouenu bylo toto ubohé děvče čarodějkou. Dovedla se pouze modliti a bojovati; úcta, která ji obklopovala, přestala okamžitě, jakmile se ocitla v poutech. Zmiňují se dějiny, že francouzský král se za ni postavil? Protestovala proti jejímu odsouzení francouzská ušlechtilost, národ, armáda? Exkomunikoval papež, jehož nejstarším synem byl francouzský král, katy oné panny? Nikoliv, nic z toho se nestalo! Jeanne d'Arc byla světu čarodějkou jakmile přestala být magičkou, a dojísta ji neupálili jenom Angličané. Když někdo vyznačuje zdánlivě nadpřirozenou silou, pak musí jí zářiti vždy, aneb být připraven, že zahyne. Svět mstí se příliš krutě za příliš mnoho víry, za příliš mnoho obdivu a především za příliš velkou poslušnost.

Uznáváme magickou moc pouze tehdy, směje-li k věcem velikým; neučiní-li se pravý praktický magik pánem světa, pak tak činí jedině proto, že mu to nestojí za námahu; proč by měl snížit k jiné věci svoji úžasnou moc? Všechny království světa tobě dám, když padneš a budeš se mi klaněti, řekl Satan v podobenství k Ježíšovi. Odstup ode mne, odpověděl mu Ježíš, neboť stojí psáno: Bohu jedinému budeš se klaněti... *Eli, Eli, Lamma Sabbachtani!* musil později tento vznešený a božský ctitel Boha zvolati! Kdyby Satanu odpověděl: Nebudu se ti klaněti, ale ty musíš přede mnou padnouti na kolena, neboť poručím ti to ve jménu inteligence a věčného rozumu! – pak by svůj svatý a vznešený život nemusil dáti na pospas nejstrašlivější ze všech smrtí. Satan byl strašlivě pomstěn!

Staří nazývali praktickou magii uměním kněžským a královským. A vzpomínáme si, že magové byli mistři prapůvodní kultury, neboť byli mistři ve všech vědách tehdejších dob.

Vědění znamená moci, když se odvážíme chtít.

První vědou praktických kabbalistů neboli magů jest znalost člověka. Frenologie, psychologie, chiromantie, pozorování chutě a pohybu, tónu, hlasu, sympatických a antipatických projevů jsou větve tohoto umění, a starým nebyly neznámy. Gall a Spurzeim, Lavater po Portovi odkryli znovu v našich dnech frenologii. Cardanus, Taisnier, Jean Belor a někteří jiní více vytušili než znovuobjevili psychologii; chiromantie jest dosud skryta, a možno z ní nalézt sotva některé rysy v zcela novém a velmi zajímavém díle Chevaliera d'Arpentigny. Abychom získali dostačující znalosti, nutno vrátiti se ke kabbalistickým pramenům, ze kterých čerpal učený Cornelius Agrippa. V této věci poukazujeme na chystané dílo našeho přítele Desbarolla.

Ruka jest nástroj činu člověkova; jest jako obličej souhrnem nervů a musí tudíž nésti jeho tahy a fysiognomii. Charakter individua jest vepsán do ní neomylnými rysy. Tak existují ruce pracovitě a lenivě, nemotorně a čtverhranné, lichotivě a lehkomyslně; tvrdé a suché ruce hodí se k boji a práci,

měkké a vlhké ruce touží pouze po požitku. Špičaté prsty jsou badavé a mystické, čtverhranné matematické, lopatkovité svěhlavé a ctižádostivé.

Palec, *pollex*, prsten síly a moci, odpovídá v kabbalistickém symbolismu první písmeně jména Jehovy. Tento prst tudíž sám o sobě jest syntézou ruky; je-li silný, pak běží o mravně silného člověka, je-li slabý, pak jest člověk malátný. Má tři články, z nichž první je skryt v dlani, tak jako imaginární osa světa proniká hustotu země. Tento první článek odpovídá životu fysickému, druhý intelektuelnímu, třetí vůli. Tlusté a husté dlaně vyjadřují velikou sílu fysického života. Palec se silně vyvinutým posledním článkem ukazuje na silnou vůli, která může se měniti i v despotismus, krátký palec pak ukazuje na charaktery moudré, něžné a lehce ovládatelné. Obvyklé značky ruky určují linie. Tyto linie jsou stopy návyků a trpělivý pozorovatel je může prozkoumati a posuzovati. Člověk, jehož ruka se nesnadno ohýbá, jest neobratný nebo nešťastný. Ruka je uschopněna ku třem základním úkonům: chápati se, podržovati a dotýkati se. ohebné ruce nejlépe chápají a dotýkají se, tvrdé a silné déle podržují. I nejjemnější vrásky prozrazují obvyklé citění tohoto orgánu. Každý prst má svoji zvláštní funkci, jež mu dala jméno. O palci jsme již mluvili. Ukazováček jest prst, který ukazuje, jest to prst slova a proroctví. Prostředník ovládá celou ruku, jest to prst osudu. Prsteník jest ve spojení s počtami; cheiromantové ho zasvětili Slunci. Malíček jest lichotivý a zvatlavý, aspoň dle názoru dobrých lidí a chův, kterým jejich malíček vypravuje tak mnoho věcí. Ruka má sedm vyvýšenin, jež kabbalisté dle přirozených analogií přidělili sedmi planetám: Vyvýšenina pod palcem náleží Venuši, pod ukazováčkem Jupiterovi, pod prostředníčkem Saturnovi, pod prsteníčkem Slunci, pod malíčkem Merkuru, a další dvě Martu a Luně. Dle jejich tvaru a vývinu ukazují se vlohy, sklony a také domnělý osud individuí podrobených jejich soudu.

Není neřesti, jež by nezanechala stopy, není ctnosti, jež by neměla svého znaku. Pro cvičený zrak neexistuje přetvářka. Pochopíme, proč vědění takového druhu již samo o sobě znamená kněžskou a královskou moc.

Předvídání hlavních osudů života jest možné již četnými souhlasnými pravděpodobnostmi tohoto pozorování; mimo to jest však ještě schopnost, kterou možno nazvati předvídavostí aneb *sensitivismem*. Možné věci jsou obsaženy ve svých příčinách dříve než byly proměněny v kon, a sensitivové vidí již následky v prapříčinách předem, takže před všemi velkými osudovými obraty existují úžasně výstižné předpovědi. Za vlády Ludvíka Filipa slyšeli jsme somnambuly a ekstatiky zvěstovati návrat císařství a udávati datum jeho příchodu velmi přesně. Republika z roku 1848 byla v proroctvích Orvalových zcela jasně předpověděna roku 1830 a my se závažně domníváme, že toto proroctví jest pseudonymní dílo Lenormandové, tak jako je tomu

s dílem připisovaným Olivariusovi. To však je lhotejné.

Toto magnetické světlo dovolující předvídati budoucnost, umožňuje však i tušení věci přítomných a skrytých; tak jako je universální život, tak existuje i navazující činitel lidské sensibility, jenž vede osudnými vlivy neb zákony vůle jednoho k neštěstí, druhého pak k blahu. Tím možno vysvětliti velikými adepty a především zázračným Paracelsem uznávanou sílu požehnání a očarování. Chytrý a jemný kritik Ch. Fauvety, hodnotí v jednom článku uveřejněném v „*Revue philosophique et religieuse*“ hlavní díla o magnetismu od Paracelsa, Pomponatia, Goglenia, Crollia a Roberta Fludda. Avšak to, co náš učený přítel a spolupracovník považuje za filosofickou zajímavost, to Paracelsus a jeho žáci prakticky prováděli, nestarajíce se, zda tomu svět rozumí, neboť jim bylo to jedním z tradičních tajemství, nad nimiž okultismus přísně bdí a čemu rozumí pouze vědoucí, kteří ponechávají vždy závoj nad pravdou, aby odradili nevědoucí.

Zde podáváme ono tajemství, které Paracelsus vyhradil pouze zasvěceným, a které jsme poznali rozlušтивše kabbalistické charaktery a alegorie, jichž používá v souboru svých děl: Lidská duše jest hmotná; jest jí dán božský *mysl*, který ji učiní nesmrtnou a dává jí duchovní a individuální život; její přirozená substance jest však fluidická a hromadná. Existují tudíž dva životy v člověku, individuální a rozumový a obecný aneb pudový. Pomocí poslednějšího může jedinec žítí v druhých, poněvadž universální duše, které jest si vědom každý nervový organismus, jest pro všechny tatáž.

V matčině životě, v extasi a spánku prožíváme život obecný a universální. Ve spánku nepůsobí rozum a logika; nalezne-li se v našich snech, zasahuje pouze náhodně a v případech čistě fysických vzpomínek.

Ve snech máme vědomí universálního života, směšujeme se s vodou, ohněm, vzduchem a zemí, létáme jak ptáci, opíjíme se astrálním světlem, noříme se do společného ohniska, tak jak se dokonale děje ve smrti; potom však (tak vysvětluje Paracelsus tajemství druhého života) utopí se špatní, to jest ti, kteří proti údělu lidského rozumu dávají se ovládati zvířecími pudy, v oceáně společného života, jsouce provázeni všemi hrůzami věčné smrti; ostatní trvají ve svém životě a radují se stále z bohatství onoho tekutého zlata, které ovládli.

Tato identita fysického života dovoluje silnější vůli, aby se zmocnila existence jiných a spojila se s nimi; vysvětluje sympatické proudy ve výšinách stejně jako v dálkách a podává celé tajemství okultního lékařství, neboť toto lékařství spočívá na veliké hypotéze universálních analogií a poněvadž všechny jevy fysického života připisuje universálnímu činiteli, učí, že nutno působiti na tělo astrální, aby bylo možno působiti na tělo hmotné; astrální světlo pak je dvojnásobný pohyb přitahování a

odpuzování, a poněvadž lidská těla se vzájemně přitahují a odpuzují, mohou navzájem sebe vssátí, rozpínati a navzájem sebe vyměňovati; myšlenky nebo představy jednoho mohou působiti na formu druhého a tím i na jeho tělo hmotné.

Tím vyvolávají se ony podivuhodné jevy vlivu pohledu v těhotenství; tento zákon působí, že v blízkosti churavých lidí jsou lidé zasaženi špatnými sny, a že duše se cítí nedobře ve společnosti hlupáků a zpustlíků.

V pensionátech možno pozorovati, že děti přijímají něco z fysiognomie dětí jiných; každý výchovný ústav má tak řečeno svůj vlastní rodinný typ. V sirotčincích řízených jeptiškami jsou si mladé dívky značně sobě podobny a berou na sebe onen ponížený a nejasný výraz obličejů, jímž se vyznačuje asketická výchova. Lidé stávají se jasnými ve škole nadšení, umění a slávy, stávají se ohybnými v žalářích a smutnými v seminářích a klášterech.

Jak vidno opouštíme zde Paracelsa a rozšiřujeme jeho myšlenky, jež jsou tytéž jako názory starých magů a principy oné fysikální kabbaly, kterou zoveme magií.

Dle kabbalistických principů formulovaných školou Paracelsovou byla by smrt pouze hlubším a konečným spánkem, který lze na počátku dosti snadno zrušiti promítnutím určité působivé síly vůle na astrální tělo, jež se odlučuje a které lze přivolati znovu k životu nějakým mocným zájmem neb mohutným hnutím mysle. Ježíš vyjádřil tutěž myšlenku, když pravil před dcerou Jairovou: Tato dívka neumřela ještě, ona spí, a před Lazarem: Náš přítel usnul, probudím ho. Abychom vysvětlili tuto soustavu křiseň mrtvých v její podstatě, aniž bychom se dotkli obecných názorů, to jest názorů, které jsou všeobecně uznávány, tvrdíme, že smrt – není-li při ní zničení neb podstatné poruchy ústrojů – jest ve svém počátku vždy více méně dlouhým stavem letargie. (Kdyby se nahlíželo na vzkříšení Lazarovo jako na vědeckou skutečnost, pak by bylo možno souditi, že tento stav může trvati i čtyři dny.)

Nyní přikročíme k tajemství Velikého Díla, jež jsme podali v „*Rituálu vysoké magie*“ pouze v nepunktované hebrejštině. Zde podáváme celý text latinsky, tak, jak jej nalézáme na straně 144 Sefer Jeciry, vysvětlované alchymistou Abrahamem (Amsterdam 1642):

SEMITA XXXI.

Vocatur intelligentia perpetua; et quare pocatur ita? Eo quod ducit motum solis et lunæ juxta constitutionem eorum; utrumque in orbe sibi conveniente.

Rabbi Abraham F.:D.: dicit:

Semita trigesima prima vocatur intelligentia perpetua: et illa ducit solem et lunam et reliquas stellas et figuras, unum quodque in orbe suo, et impertit omnibus creatis juxta dispositionem ad signa et figuras.

Překlad hebrejského textu udaného v našem *Rituálu* zní:

„Třicátá první cesta nazývá se věčnou inteligencí a ona řídí slunce a měsíc a ostatní hvězdy a znamení každé v jeho vlastním kruhovitém běhu. A ona jim přiděluje vše, co stvořeným věcem dle jejich povahy náleží znameními a obrazy.“

Tento text jest temný pro toho, kdo nezná hodnotu každé z třiceti dvou cest. Třicet dva cest jsou smyslem deseti čísel a dvaceti dvou hieroglyfických písmen kabbaly. Jedenatřicátá souhlasí s písmenou ŠIN, jež představuje magickou lampu aneb pochoď mezi rohy Bafometa. Písmeno jest kabbalistic-kým znakem *Odu* aneb astrálního světla s oběma jeho póly a vyrovnávaným středem. Jest známo, že v řeči alchymistů Slunce znamená zlato, měsíc stříbro a že ostatní planety souhlasí s ostatními kovy. Nyní jest možno porozuměti myšlence Abrahama Žida.

Tajemným ohněm mistrů alchymie jest tedy elektrina, a tato polovinou jejich velikého tajemství; ale oni dovedli sílu uvésti do rovnováhy magnetickým vlivem, jež shromažďovali ve svém atanoru. To vyplývá z temných dogmat Basilia Valentina, Bernharda z Trevisa a Jindřicha Khunratha, neboť všichni tvrdí jako Raymundus Lullus, Arnold de Villanova a Mikuláš Flamem, že transmutaci provedli.

Světlo magnetisující světy nazývá se světlem astrálním, světlo tvořící kovy nazývá se Azothem aneb Merkurem mudrců, světlo oživující živočichy nutno pak nazvati zvířecím magnetismem. Nerozumné zvíře podléhá zcela osudovosti tohoto světla; člověk však může ji řídit.

Shoduje-li se inteligence se znaky myšlenek, pak tvoří tvary a obrazy.

Universální světlo je shodné s božskou představivostí a ve vztahu ku světu neustále se měnicímu, přece však vždy stejnému v zákonech utvářejících, jest toto světlo božím nesmírným snem. Člověk formuje světlo svou představivostí. Přitahuje dostatečně světlo k sobě, aby dal svým myšlenkám, ano i svým snům jim odpovídající tvar. Vymkne-li se mu však toto světlo, pak se utopí ve tvarech vyvolaných jeho obrazotvorností a rozmyslem, a stane se šilencem. Fluidální ovzduší bláznů jest jedem pro kolísavý rozum a exaltovanou fantasií.

Tvary, jež vyvolává předrážděná fantase, aby zmátla soudnost, jsou stejně skutečné jako vjemy zachycené fotografickou deskou. – Nemůžeme viděti to, co neexistuje. – Fantomy snů a samotné sny bdících lidí jsou tedy skutečné obrazy existující ve světle. Mimo to existují ještě halucinace nakažlivé. Avšak tyto dokazují něco více než halucinace obyčejné.

Mají-li obrazy vyvozované nemocnými mozky něco do skutečnosti, mohou se stejně skutečně na venek projevovati tak, jak jsou vnímány?

Mohou se tyto obrazy vyzařované souhrným nervovým ústrojím media zmocniti organismu těch,

kteří, ať již dobrovolně či nikoliv, vešli v sympatický nervosní vztah s mediem?

Ukazy provozované Homeem dokazují, že to vše je možné.

Nyní odpovíme těm, kteří v těchto fenomenech se domnívají viděti manifestace jiných světů a fakta, jichž skutková povaha jest nekromantická.

Běřeme tuto odpověď ze svaté knihy kabbalistů a naše nauka je naukou oněch rabinů, kteří sestavili Zohar.

PRINCIP.

Duch se zahaluje, aby sestoupil a odhaluje, aby vystoupil.

Skutečně:

Proč jsou stvoření duchové oděni tělem?

Musí býti ohraničeni, aby měli možnost existence. Kdyby stvořený duch byl oproštěn od těla a tedy následkem toho neohraničen, ztratil by se v nekonečnu a poněvadž by se nijakým způsobem nemohl zhustiti, byl by mrtev a zahynul by bezmocně v nezměrnosti Boží. Všichni stvoření duchové mají tudíž jemnější či hrubší těla, dle okolí, ve kterém jsou povoláni žiti.

Duše mrtvých mohla by v ovzduší živoucích žiti stejně málo, tak jako my bychom nemohli žiti v zemi neb ve vodě.

Vzdušný – aneb daleko ještě eteričtější – duch, musil by tudíž míti umělé tělo, podobné jako mají naši potápěči, aby mohl dosíci až k nám.

Vše, co můžeme z mrtvých těl viděti, jsou pouhé odrazy, které po sobě zanechali v atmosférickém světle, jichž vjemy vyvoláváme sympatiemi našich vzpomínek.

Duše zemělých jsou mimo naši atmosféru. Vzduch jež dýcháme, jest jim zemí. To vysvětlil Spasitel ve svém evangeliu, když dává mluvit k duši blaženého:

„Nyní se pro nás upevnil veliký chaos a ti, kdož jsou nahoře, nemohou již nikdy sestoupiti k těm, kdož jsou dole.“

Ruce, kterým se dává Home zjeviti, jsou tedy vzduchem zbarveným odrazy, jež jeho nemocná obrazotvornost přitahuje a vyzařuje. (Poněvadž svítící činitel jest také činitelem tepelným, pochopíme a vysvětlíme si také kolísání teploty, jež provází nenormální vyzařování a náhlé vssávání světla. Odtud pocházejí místní atmosférické poruchy, nárazy vichru a praskání trámů.)

Dotek jest možný tak jako vidění; je to z poloviny magnetická a nervosní síla.

To jest jasné a přesné vysvětlení.

Mysleme poněkud způsobem přívrženců nadpозemských zjevení:

Buď jsou tyto ruce skutečná těla,

neb jsou to iluse.

Jsou-li to těla, pak to nejsou duchové.

Jsou-li to iluse divem navozené v nás neb mimo nás, pak jest spor rozhodnut v můj prospěch.

Ještě poznámku:

Všichni nemocní chorobou zhušťování světla neb nakažlivým somnambulismem umírají násilnou neb aspoň podivnou smrtí.

Proto jest připisována ďáblu moc zakroutiti krk čaroději.

Dobry a čestný Lavater vyvolával obyčejně domnělého ducha Gablidona.

Byl zavražděn.

Lipský hospodský Schröpfer, vyvolával oduševněné obrazy zemřelých.

Zastřelil se.

Nešťastný konec Cagliostrův jest dostatečně znám.

Pouze neštěstí větší než smrt může těmto pošeltilým experimentátorům zachrániti život.

Mohou se státi slabomyslnými neb šílenými a pak nezemrou, chrání-li se pečlivě před sebevraždou.

Magnetičtí churavci kráčí jistou cestou k šílenství, které je navozeno otřesením neb zničením nervového systému.

Toto šílenství podobá se hysterii, jež jest jeho druhem, a vzniká často z výstřelků sexuální zdrženlivosti, anebo ze sexuálních perversit.

Jest známo, v jak úzkém styku s mozkiem jsou orgány určené přírodou, aby vyplnily její nevjznesnější dílo; ony, jichž účelem je ploditi bytosti.

Svatyně přírody není zneuct'ována beztrestně.

Nikdo nepozvedne závoj veliké Isidy bez nebezpečí pro svůj život.

Oddati se nečisté lásce, znamená zasnoubiti se se smrtí.

Svoboda, jež jest životem duše, uchovává se pouze přírodním řádem.

Každý dobrovolný nepořádek zraňuje, trvalý výstřelek usmrcuje. Pak jest bytost na místo, aby rozumem byla chráněna a sžezena, vydána na pospas osudným přílivům a odlivům magnetického světla.

Magnetické světlo pohlcuje neúprosně, poněvadž neustále tvoří, a má-li neustále tvořiti, musí neustále pohlcovati.

Z něho pocházejí vražedné vášně a sklony k sebevraždám.

Odtud pochází onen perversní duch, kterého Edgar Poe tak úchvatně a tak pravdivě popsal, a kterého de Mirville právem může nazvati ďáblem.

Ďábel je šíleným šklebem inteligence, zmatené náladami srdce.

Ďábel jest pevnou ideou lži, voláním propasti, a mimo to vším, čím může býti dle názoru katolické, apoštolské a římské církve, které se neodvažujeme dotýkati.

Co se týče vyvolávání znaků a charakterů tímto universálním fluidem, jež zveme astrálním světlem, pak by popírání jich svědčilo o slepotě vůči obvyklým přírodním jevům.

Vzdušná zrcadlení ruských stepí, paláce faty morgany, obrazy přirozeně vryté v srdce kamenů, zrůdy jistých dětí pocházející od pohledů neb děsi-

vých snů svých matek, všechny tyto jevy a ještě mnohé jiné dokazují, že světlo je plno zrcadlení a obrazů, jež vyvolává a vyzraňuje voláno obrazotvorností, vzpomínkou nebo přáním. Halucinace není vždy pouhým bezpředmětným snem. Vidí-li něco celý svět, pak jistě je to viditelné; je-li to však protismyslné pak nutno ostře rozhodnouti, že celý svět byl oklamán neb halucinován skutečným zjevením.

Při magnetických sedáncích s Homeem vystupovaly ze stolu skutečné živoucí ruce, opravdové ruce, které se opět jiných dotýkaly, aniž by je bylo viděti; tvrditi nyní, že tyto skutečné tělesné ruce jsou ruce duchů, znamená mluvíti jako děti neb blázni, znamená odporovati si v pojmu. Ale přiznati, že tyto neb ony zjevy, tyto neb ony dojmy, mohou býti vyvolány, znamená prostě býti vážným a usmívati se posměchu oněch poctivců, dokonce i tehdy, když některý z nich je duchaplný jako ten který redaktor toho kterého humoristického listu.

Tyto světelné jevy, které vyvolávají fantomy, budou se objevovati vždy v osudných epochách lidstva. Jsou to fantomy světové horečky, hysterické fantomy společnosti, která se nudí. Vergilius nám v krásných verších vypravuje, že Řím byl za doby Cesarovy pln strašidel. Brány jeruzalemského chrámu otevřely se samy od sebe a bylo slyšeti hlas řkoucí: „Bohové nás opouštějí!“ Nuže, když odcházejí bohové, přicházejí ďáblové. Náboženský cit mění se v pověry, když je ztracena víra; neboť duše musí věřiti, poněvadž žízni po naději. Jak možno ztratiti víru? Jak jest možno, že věda pochybuje o nekonečnosti a harmonii? Jest to možné tím, protože svatyně absolutna jest pro většinu lidí uzavřena. Avšak říše pravdy, říše boží trpí násilí a musí býti dobytá od silného. Existuje dogma, existuje klíč a vznešená tradice; a toto dogma, tento klíč, toto podání jest vysoká magie. Zde jedině nalézá se absolutno vědění a věčné principy víry, zde jedině nalézá se záchrana před každým šílenstvím, pověrou a omylem, zde jedině sídlí ráj inteligence, klid srdce a duše. Netvrdíme toto proto, abychom hledající na tyto věci upozornili. Tito nechť se ozbrojí odvahou a dobrou nadějí! Určitě naleznou, co hledají, neboť i my jsme našli.

Magické dogma není dogmatem medií. Dogmatizující media mohou učiti pouze anarchii, poněvadž jejich inspirace pocházejí z nepořádku zaujatosti, zamítají autoritu a činí ze sebe jako Vintras papeže. Zásvěcenec váží si především hierarchie, miluje a opatruje řád, má v účtě opravdovou víru a miluje všechny znaky nesmrtnosti ve víře a vykoupení lásky k bližnímu, která jest podřízením sebe a poslušností.

Četli jsme knihu uveřejněnou pod vlivem astrálního a magnetického zmatku, a byli jsme překvapeni anarchistickými tendencemi, kterými překypuje, přestože se tváří býti blahovolnou a náboženskou. Na počátku tohoto díla jest znak, neb jak magové praví *signatura* nauk, které obsahuje. Na místě křesťanského kříže, symbolu harmonie,

sjednocení a řádu, vidíme zakřivenou vinnou révu s jejími ratolestmi spletenými v osidla, což je obraz halucinace a opilství.

První myšlenky této knihy jsou vrcholkem nesmyslu. Duše mrtvých, tvrdí se v ní, jsou všude, nic je již neohraničuje. Tudíž jest to nekonečnost zcela naplněná bohy, kteří se mísí spolu navzájem. Duše mohou a chtějí se s námi stýkati prostřednictvím stolků a klobouků. Tedy nikoliv logická nauka, žádné kněžství, žádná církev již více, nýbrž šílený žert dosazený na stolicí pravdy, věštírna, která ku blahu lidstva píše slovo přičítané Cambronneovi, velikáni, kteří se místo svých odvěkých údělů namáhají, aby náš nábytek tancoval a vedou s námi podobné zábavy o nichž káže Béroaldé de Verville!

To vše volá k nebi o smilování: a toto všechno rozšiřuje se z Ameriky jako duševní mor! Mladá Amerika zápasí, má horečku, snad jí rostou zuby! Ale jest možno, aby Evropa^{*)} přijala takové věci? Nikoliv, toť nemožno! (Bohužel bylo to možno, ano tyto věci patří k akademickému dobrému tonu!) Neboť vážní lidé i když tyto věci odmítají, musí tyto fenomény pozorovati, musí zůstatí uprostřed vášní všech fanatismů (i nevěra má takové) klidnými a po dokonalém ohledání vynéstí soud.

Uprostřed šilenců zachovati svůj rozum, uprostřed pověrečných uchovati svoji viru, mezi méněcennými charaktery zachovati vlastní důstojnost a mezi tvůrčími díly Panurga ochraňovati svoji neodvislost, jest nejvzácnější, nejkrásnější, ale také nejnepřístupnější ze všech zázraků.

Kapitola IV.

FLUIDICKÉ FANTOMY A JEJICH MYSTERIA.

Staří dávali jim rozličná jména.

Byli to larvy, lemurové, empusy. Milovali pach prolité krve a prochali před ostřím meče.

Teurgie je zaklínala a kabbala je znala pode jménem elementárních duchů.

Přesto však nebyli duchové, neboť byli smrtelní.

Byly to fluidické shluky, jež bylo možno zničití, když byly rozloženy.

Byly to oduševnělé odlesky, nedokonalé emanace lidského života; tradice černé magie dávaly jim vznikati ze sexuální osamělosti Adamovy. Paracelsus tvrdí, že výpary krve hysterických žen zalidňují vzduch fantomy; a tyto myšlenky jsou tak staré, že stopy jejich nalézáme u Hesioda, který výslovně zakazuje sušiti nad ohněm prádlo potřísněné jakoukoliv polucí.

Lidé posedlí fantomy jsou obyčejně předrážděni strohým celibátem neb oslabeni sexuálními výstřelky.

Fluidické fantomy jsou nezralé plody vitálního světla; jsou to beztělesné a bezduševní plastiční prostředníkové zrození z výstřelků ducha a nepravidelností těla.

Tito bloudící prostředníkové mohou býti přitahováni určitými churavci, kteří jim jsou osudně sympatičtí a kteří jim ku své škodě propůjčují více méně trvalou umělou existenci. Slouží pak pudovým volným projevům těchto nemocných jako doplňující nástroje; nikdy však, aby je vyléčili, vždy však, aby je dovedli k šílenství a ještě větším halucinacím. Mohou-li tělesná embrya přijímati tvary, které jim dává představa matčina, pak musí býti bludná fluidická embrya úžasně měnitelná a také proměňují svůj vzhled s děsivou snadností. Snaha po nějakém těle, aby bylo možno přitáhnouti k sobě duši, umožňuje jim se zhustiti a připodobňovati v poměru ke hmotným molekulám vířícím v ovzduší.

Poněvadž zhustují výpary krve, tvoří opět krev, onu krev, kterou halucinovaní blázni vidí téci na obrazech a sochách. Vintras a Rosa Tamisierová nejsou ani podvodníky ani zaslepeni; krev teče skutečně, lékaři ji ohledali a analysovali: jest to krev, opravdová lidská krev. Odkud pochází? Může býti náhle utvořena v ovzduší? Může vyraziti z mramoru, pomalovaného plátna, z hostie? Samozřejmě nikoliv, tato krev kolovala v žilách, pak vytekla, vypařila se, zaschla, serum stalo se výparem, krevní částičky změnilly se v prach a to vše vznášelo se v ovzduší, a pak bylo přitáhnuto elektro-magnetickým proudem. Serum stalo se opět tekutým, přijalo opět krevní částičky, zvlhčilo je opět, zbarvilo astrálním světlem a krev tekla.

Fotografie nám dostatečně dokazuje, že obrazy jsou skutečnými modifikacemi světla. Existují náhodné a nenadálé fotografie, které zachycují dle odlesků bloudících v ovzduší trvalé stopy jejich na listech stromů, ve dřevě a vnitřku kamenů; tak tvoří se ony přirozené obrazce, jimž věnoval Gaffarel mnoho stran ve své knize: *Curiosités inouies*, ony kameny, jichž vznik přičítá okultním silám a jež nazývá gamahé. Tak jsou tvořeny ony tahy písmen a kresby, které nejvyšší mírou udiví pozorovatele fluidických fenomenů. Jsou to astrální fotografie navozené obrazotvorností medií, ať již bez pomoci či za pomoci fluidických larev.

Existence těchto larev byla prokázána nevýratně zajímavým pokusem. Chtějící vyzkoušeti magickou moc Homeovu, prosili ho, aby přivolal příbuzné, jež domněle ztratili, kteří však ve skutečnosti nikdy nežili. Strašidla neoslyšela tohoto zaklínání a fenomény, jež obvykle následují vzývání media, plně se manifestovaly.

Tento experiment postačil by sám o sobě, aby prokázal citovou pověrečnost a výslovný blud těch, kteří věří ve styk s duchy pomocí těchto podivů-

^{*)} A. Crowley uvádí na tomto místě „Francie“, a je pravděpodobné, že slovo „Evropa“ je náhradou pana Kefera v plně shodě s myšlenkou autora. – zar.

hodných jevů. Aby mrtví mohli přijít, musili by napřed existovat a démonové nestávají se tak lehce šašky našeho bláznovství.

Jako všichni katolíci věříme v existenci pekelných duchů; avšak víme také, že božská moc jim vykávala peklo k věčnému žaláři a že Vykupitel viděl Satana padajícího s nebe jako blesk. Pokoušejí-li nás démoni, pak mohou to činit jen s dobrovolnou spolupínou našich špatných vášní a není jim dovoleno útočit proti říši boží a rušit přírodní řád hloupými a neúčinnými manifestacemi.

Ďábelské charaktery a signatury vyvolávané nevědomky medií, nemusí být důkazem mlčky přijatého neb výslovného paktu mezi těmito churavci a inteligencemi propasti. Tyto značky sloužily v každé době za projev astrální víry a zůstaly ve stavu odlesku zbloudilého světla. Také příroda má svoje vzpomínky a posílá nám ideje přiměřené ideám našim. V tom všem není vůbec nic nadpřirozeného neb dokonce ďábelského.

„Jak bych mohl připustit,“ pravil farář Charvoz, generální vikář Vintrasův, „že Satan se odvažuje pečeti svoje ohavná stigmata na posvěcené hostie, které se dokonce staly samotným tělem Ježíše Krista?“ – Odpověděli jsme, že nikdy jsme nevyšlovi rouhání takového druhu; přesto však byly ony znaky, jež se objevily dle Charvoze na hostiích Vintrasem posvěcených krvavými charaktery, takové, jež jsou v černé magii známy jako absolutní signatury démonů.

Astrální písničkování jest často směšné neb nestydaté. Domnělí duchové, tázaní na nejvyšší mysteria přírody, odpovídají velmi často nemravným slovem. Vzory, které kreslí tužky samy o sobě ponechané, přinášejí často netvárné, nestydaté obrazy, nový to důkaz, že inteligence není v těchto projevech a že by bylo nesmyslné vidět v nich sdělení nehmotných duchů.

Jesuita Pavel Saufidius, jenž píše o mravech a zvycích Japonců, vypravuje nám velmi zajímavou příhodu. Zástup japonských poutníků viděl jednoho dne přecházejícího pustinu přicházeti proti sobě tlupu strašidel, jichž počet byl stejný jako jich samých a jež kráčela stejnou cestou. Tato nejdříve beztvářá a larvám podobná strašidla přijala při svém přiblížení zcela lidský tvar. Brzy potkala se s poutníky, smísila se mezi ně a vstoupila do jejich řad; tu viděli se Japonci dvojité, každý fantom stal se dokonalým dvojníkem a zrcadlovým obrazem každého poutníka. Ohromení Japonci vrhli se k zemi a vedoucí bonz počal se za ně modlití mocným křikem. Když se poutníci opět zdvihli, zmizely fantomy a zbožný zástup mohl pokračovati ve své pouti. Tento fenomen, o němž nepochybujeme, ukazuje dvojitou známku zrcadlení a náhlého vyzářování astrálních larev, zapříčiněné horkým ovzduším a fanatickým rozrušením davu.

Ve svém pozoruhodném díle „*Traité des hallucinations*“ vypravuje Brierre de Boismont, doko-

nale uvážlivý muž, jenž nikdy neměl vidění, že byl jednoho dne trápen neobyčejně příšerným fantomem. Viděl ve svém pokoji nesmírnou, hroznou opici, která cenila zuby a ohyzdně se kroutila. Probudil se, byl již jasný den, vyskočil s lože a ustrnul, když viděl ve skutečnosti před sebou hrozný předmět svého snu. Opice byla dokonale podobná opici ve snu, stejně nesmyslná, stejně strašlivá a zmítala se stejnými grimasami. Postižený nevěřil svým očím, zůstal půl hodiny nepohnut a tával se, zda nemá horečku, neb nezbláznil-li se. Konečně přiblížil se k fantastickému zvířeti, aby se ho dotkl, a zjev zmizel.

Ve svých „*Všeobecných kritických dějinách*“ vypravuje Cornelius Gemma, že roku 454 zjevil se Židům na ostrově Krétě na břehu moře fantom Mojžíše. Měl svítící rohy na čele, v ruce hůl sršící blesky a zval je, aby ho následovali, při čemž ukazoval prstem na obzoru břehy Sváté země. Novina o tomto zjevu se kvapem rozšířila a Židé hrnuli se na břeh moře v zástupech. Všichni viděli aneb říkali, že vidí podivuhodný zjev: Dle výpovědi kronikářů bylo jich dvacet tisíc, což pokládáme za přehnané. Kdykoliv se hlavy stanou horkými, jejich obrazotvornost je nezměrná; všichni věřili ve větší zázrak, než byl průchod Rudým mořem. Židé utvořili uzavřené zástupy a běželi k moři, zadnější tlačili se zuřivě na přední: věřilo se, že domnělý Mojžíš kráčí po vlnách, a z toho povstalo strašlivé neštěstí: téměř celé množství se utopilo a halucinace zmizela teprve se životem většiny nešťastných visionářů.

Lidská myšlenka tvoří to, co si představuje. Fantomy pověry vyzářují svoje skutečné útvary do astrálního světla a prožívají stejné hrůzy, které je vyvolaly. Onen černý velikán, jenž svoje křídla rozpíná od východu k západu, aby zakryl světlo, tato duše pohlcující nestvůra, toto hrozné božstvo hlouposti a bázně, jedním slovem ďábel, jest dosud pro děti každého stáří strašlivou skutečností. V našem díle „*Dogma a rituál vysoké magie*“ ukázali jsme ho jako stín boží, při čemž jsme zakryli polovinu naší myšlenky: Bůh jest světlo bez stínu. Ďábel jest pouze stín fantomu Boha.

Fantom Boha, tento poslední idol země, tato vidina podobná člověku, jež se zlověstně činí neviditelnou, tato konečná personifikace nekonečného, toto neviditelné, které nemožno vidět, aniž by člověk nezemřel neb aspoň nezemřel inteligencí a rozumu, neboť nutno být bláznem, aby bylo možno vidět neviditelné, tento fantom bez těla, neurčitý tvar toho, jenž nemá tvaru a hranic: tento fantom vyzývá většina věřících nevědomky. Jak nepadno jest si představití Toho, jenž podstatou svou jest čistě duchovní, neosobní, není-li absolutní, pomyslnou bytostí, jedním slovem intelektuelní nekonečností! Každá představa o Něm jest také modlářstvím; dlužno v Něho věřit a Jeho vyzvatí. Náš rozum musí před ním mlčet a pouze naše srdce má právo dáti mu jméno: Otče náš!

KNIHA DRUHÁ.

MAGICKÁ MYSTERIA.

Kapitola I.

Nauka o vůli.

Lidský život a jeho nesčetné obtíže mají v řádu věčné moudrosti vychovávat lidskou vůli.

Důstojnost člověka spočívá v tom, že koná, co chce a že koná dobro poněvadž zná pravdu.

Spravedlnost jest dobro shodné s pravdou.

Spravedlnost jest rukojeť rozumu.

Rozum je slovo skutečnosti.

Skutečnost jest znalost pravdy.

Pravd jest idea shodná s bytím.

Člověk získává znalost absolutní idee bytí dvojím způsobem, zkušeností a předpokladem.

Předpoklad je pravděpodobný, dokazuje-li ho zkušenost; jest nepravděpodobný a nesmyslný, je-li tímto důkazem překonán.

Zkušenost jest věda, předpoklad jest víra.

Pravé vědění uznává nutně víru; pravá víra nutně počítá s vědou.

Pascal rouhal se vědě, když řekl, že člověk nemůže rozumem dojít k poznání pravdy.

A Pascal zemřel v šílenství.

Voltaire rouhal se neméně vědě, když prohlásil každou hypotézu víry za nesmyslnou a připouštěl pouze důkaz smyslů jako kritérium rozumu.

A Voltaireovo poslední slovo byla odporující si věta:

BŮH A SVOBODA.

Bůh jest vznešený Mistr, jenž vylučuje každou svobodu: tak se domnívala škola Voltaireova.

Svoboda, to jest absolutní nezávislost na nějakém pánu, je idea, vylučující každou ideu Boha.

Slovo BŮH vyjadřuje nejvyšší zosobnění zákona a tím i povinnosti, a vyjadřujeme-li pojmem svoboda PRÁVO KONAT SVOU POVINNOST, pak pochopíme z naší strany tento výrok a můžeme opakovati bez vzájemného odporu a bludu:

BŮH A SVOBODA.

Poněvadž lidská svoboda spočívá v řádu vycházejícím z pravdy a dobra, možno říci, že dobytí svobody jest velikým dílem lidské duše. Osvobodili se člověk od špatných vášní a od jejich vlády, pak stvoří sebe sám po druhé. Příroda stvořila ho k životu a utrpení, on sám činí sebe šťastným a nesmrtelným; tím stane se zástupcem božím na zemi a vykonává všemohoucnost.

I. PRINCIP.

Nic neodolá lidské vůli, ví-li pravdu a chce-li dobro.

II. PRINCIP.

Chtítí zlo, jest chtítí smrt. Zvrhlá vůle jest počátek sebevraždy.

III. PRINCIP.

Chtítí dobro násilím, jest chtítí zlo; neboť násilí plodí nepořádek a nepořádek je zlem.

IV. PRINCIP.

Jest možno a také jest nutno uznati zlo jakožto prostředek dobra; přesto však nesmíme je chtítí, ani konati, neboť bychom jednou rukou bořili to, co zbudovala ruka druhá. Dobrý účel neospravedlňuje nikdy špatný prostředek; utrpěné zlo ospravedlňuje, kdežto vykonané zlo zatracuje.

V. PRINCIP.

Aby nám bylo dáno za pravdu a abychom dosáhli úspěchu, je nutno dlouho a trpělivě chtítí.

VI. PRINCIP.

Zasvětiti svůj život hromadění více a více statků, znamená se zřeknouti života a přiznati věčnou smrt.

VII. PRINCIP.

Čím více překážek vůle přemůže, tím je silnější. Proto posvětil Kristus chudobu a utrpení.

VIII. PRINCIP.

zasvěti-li se vůle nesmyslnému, bude zavržena věčným Rozumem.

IX. PRINCIP.

Vůle spravedlivých lidí jest vůlí boží a zákonem přírody.

X. PRINCIP.

Vůli prozařuje intelligence. Je-li vůle zdravá, pak pohled jest jasný. Bůh řekl: Budiž světlo! a světlo jest. Vůle praví: Bud' svět takový, jak ho chci viděti! a intelligence ho vidí, jak vůle chtěla. To jest význam slova *Amen*, jež posiluje kony víry.

XI. PRINCIP.

Tvoří-li si člověk fantomy, pak posílá do světa upíry a musí tyto děti svého dobrovolného zmatku živiti svou krví, životem, inteligencí a rozumem, aniž by je kdy nasytil.

XII. PRINCIP.

Uznávati a chtítí, co musí býti, znamená tvořiti; uznávati a chtítí, co býti nemusí, znamená ničiti.

XIII. PRINCIP.

Světlo jest elektrický oheň uzpůsobený přírodou ke službě vůle; svítí těm, kdož znají jeho použití; ty, kdož ho zneužívají, spálí.

XIV. PRINCIP.

Říše světa jest říší světla.

XV. PRINCIP.

Veliké intelligence, jichž vůle udržuje zlo v rovnováze, podobají se kometám, jež jsou předčasně narozenými slunci.

XVI. PRINCIP.

Nic nedělati jest stejně smrtící jako činiti zlo: je to ale zbabělejší. Nejneodpustitelnější ze všech smrtelných hříchů jest lenost.

XVII. PRINCIP.

Trpěti znamená pracovati. Veliká, vytrpěná bolest jest dokonalým pokrokem. Ti, kdož trpí, žijí plnějším životem než ti, kdož netrpí.

XVIII. PRINCIP.

Dobrovolná smrt jako oběť není sebevraždou, nýbrž apoteosou vůle.

XIX. PRINCIP.

Bázeň jest ochablost vůle; proto pohrdá veřejné mínění zbabělci.

XX. PRINCIP.

Zkus nebáti se lva a on se bude báti tebe. Řekni k bolesti: Chci, aby byla rozkoší, a ona se stane požítkem, ano více než požítkem, stane se štěstím.

XXI. PRINCIP.

Jest snadnější roztrhnouti železný řetěz, než řetěz z květů.

XXII. PRINCIP.

Dříve než prohlásíš někoho za šťastného neb nešťastného, zkoumej, co činil, aby řídil svou vůli: Tiberius umíral denně na Capri, zatímco Ježíš Kristus dokázal na hoře Kalvarii nejen svou nesmrtnost, nýbrž i svoje božství.

Kapitola II.

SÍLA SLOVA.

Slovo tvoří tvary a tvary působí na slovo, aby je určily a dokonaly.

Každé slovo pravdy je počátkem spravedlnosti.

Může člověk nutně býti puzen ke zlu?

Ano, usuzuje-li špatně a následuje-li nespravedlivého slova.

Ale za falešný soud a za špatný čin jest zodpovědný.

Nespravedlivé svévolnosti egoismu klamou úsudek.

Poněvadž se nespravedlivé slovo nemůže tvořivě uskutečnit, skuteční se ve zničení. Nutno je zabít neb zemřít.

Kdyby mělo zůstat bez následku, pak by to byl největší ze všech nepořádků, trvalé porušení pravdy.

Jest prázdné slovo, které musí býti zodpověděno na posledním soudě, jak praví Kristus. Avšak slovo žertovné, humor, který obveseluje a vzbuzuje smích, není slovem neúčinným.

Krásá řeči jest lesk pravdy. Pravdivé slovo je vždy krásné, a krásná řeč je vždy pravdivá.

Proto jsou umělecká díla stejně krásná jako svatá.

Co na tom, opěvá-li Anakreon Batyllu, když slyším v jeho verších tony oné božské harmonie, která jest hymnou krásy? Poesie je čistá jako slunce: Pokrývá svým světelným závojem omyly

lidstva. Běda tomu, kdo by chtěl odstraniti tento závoj, aby ohyzdnost vystoupila na povrch.

Tridentinský koncil pravil, že učeným a vzdělaným osobám je dovoleno, aby četli i nemravné knihy starých autorů pro jejich formální dokonalost.

Nebyla by socha Neronova či Heliogabalova, vytvořena umělcem jako mistrovská díla Feidiova, dílem absolutně krásným a dobrým? A nezastihl by hněv celého světa toho, který by ji spálil, poněvadž představuje obludu?

Nemravné sochy jsou jen ty, které jsou špatně vytvořeny; a Venuše Miloská by byla znesvěcena, kdyby měla státi vedle soch Matky Boží, které se lidé odvážili postaviti do mnohých kostelů.

V hloupě psaných mravoučných knihách naučí se člověk lépe špatnosti než v básních Catulových či v uměleckých alegoriích Apulejových.

Špatné knihy jsou ty, které jsou špatně vymyšleny a špatně napsány.

Každé slovo krásy jest slovem pravdy. Jest světlem tvořeným řečí.

Avšak i zářící světlo potřebuje, aby bylo navozeno a viditelné, stínu, a tvořící slovo má ku své působnosti zapotřebí protikladu. Musí vytrpěti zamítnutí, sarkasmus, a pak nejstrašnější zkoušku lhostejnosti a zapomenutí. Mistr praví: „*Sémě padlé na zemi, musí zahynouti, aby vzklíčilo*“.

Kladné a záporné slovo musí se snoubiti; z jejich spojení rodí se praktická pravda, [skutečné pokrokové slovo. Musí být nezbytností, jež dělníky nutí,] aby je vzali za kámen úhelný, který nejdříve byl znehodnocen a odhozen. Přece však nesmí odpor zastrašiti toho, jenž podniká. Pluh potřebuje země a země se brání, když on pracuje. Brání se jako všechny panny; přijímá a rodí pomalu jako všechny matky.

Vy, kteří chcete novou rostlinu sázeti do polí inteligence, rozumějte a ctěte cudný odpor omezené zkušenosti a pomalého rozumu.

Narodí-li se nové slovo, pak potřebuje zavinití a plének. Genius je porodil, avšak zkušenost musí je živiti. Nebojte se, že zanikne a zemře; zapomení jest jen blahodárným klidem a odpor péčí. Když slunce zaplane v prostoru, tvoří a přitahuje k sobě světy. Jediná pevná jiskra světla slibuje prostor vesmírů.

Celá magie je obsažena v jednom slově, a toto slovo kabbalisticky vysloveno jest silnější než všechny moci nebe, země a pekla. Jménem JOD HE VAU HE rozkazuje se přírodě; říše jsou dobyty jménem Adonaje a skryté síly, tvořící království Hermovo, jsou podřízeny tomu, kdo umí vysloviti nesdělitelné jméno AGLA dle vědy.

Aby bylo možno veliké slovo kabbaly vědecky vysloviti, nutno je pronésti celou inteligencí, vůlí, již nic nemůže odporovati a silou činu, jež se ničeho neleká. V magii znamená slovo čin; slovo počíná písmenami a končí činy. Chceme něco jen tehdy skutečně, když chceme celým srdcem tak, že se lámou nejmilovanější snahy. Chtíti něco ze všech

svých sil znamená dáti v sázku zdraví, štěstí i život.

Odevzdáním potvrzuje a posiluje se víra. Člověk s takovouto vírou mohl by hory přenášeti.

Nejosudnější nepřítel našich duší je lenost. Nečinnost je uspávající opilost; ale spánek nečinnosti jest zkáza a smrt. Schopnosti lidské duše jsou jako vlny na moři; ku svému udržení potřebují soli a hořkosti slz, bouří nebe a nárazů větrů. Chceme-li místo abychom kráčeli nechati se nésti, pak zemřeme v náručí smrti. I k nám jsou řečena slova evangelia proslavená k chromému. „*Vezmi lože své a chod!*“ Na nás jest, abychom odstranili smrt, zničivše ji životem.

Dle nádherného a strašlivého výroku sv. Jana jest peklo spícím ohněm. Jest to život bez činu a bez pokroku, síra ve stavu klidu: *Stagnum ignis et sulphuris*.

Spící život jest jako neužitečné slovo a proto se budou lidé zodpovídati při posledním soudu.

Inteligence mluví a látka se pohybuje; neodpovíne pokud nevezme na se formu slovem určenou. Hle, již 19 století pracuje křesťanské slovo ve světě! Jaký obrovský boj! Kolik počatých a odvřených omylů! Jak zvrhlé a vydrážděné křesťanství, podávající se pod slovem reformace od XVI. do XVIII. století! Lidský egoismus zoufalý všemi svými omyly obíral se pečlivě s každou svojí hloupostí. Ověsili Spasitele světa všemi hadry a všemi potupnými purpury: Po Ježíši inkvizitorským vyrobili Ježíše Sansculottů. Změřte, můžete-li, onu krev a slzy, které tekly, a ty které ještě budou téci do příchodu vykupitelské říše bohočlověka, jenž podrobí všechny vášně mocností i všechny mocnosti pak spravedlnosti.

ADVENIAT REGNUM TUUM! To opakují již devatenáct set let sedmset milionů hlasů každé jitro i večer ne celém povrchu země, zatím co Židé stále ještě čekají Spasitele. On mluvil a on přijde; přišel, aby zemřel a slíbil, že přijde znovu, aby žil.

NEBE JEST HARMONIE VYSOKÝCH CITŮ.
PEKLO JEST SPOR PODLÝCH VÁŠNÍ.

Až lidstvo dobře porozumí této dvojí pravdě, donuceno tak krvavou a tak bolestivou zkušeností, odřekne se pekla egoismu a vejde do nebe křesťanské lásky.

Lyra Orfeovy vzdělala barbarské Řecko, a lyra Amfiona zbudovala posvátné Théby. Harmonie jest pravda. Celá příroda je harmonií: ale evangelium není lyrou; jest to kniha věčných principů, s kterou všechny lyry a všechny živé harmonie kosmu musí souhlasiti, aby existovaly.

Dokud svět neporozumí třem slovům: Pravda, Rozum, Spravedlnost a Povinnost, Hierarchie, Společnost, potud zůstanou revoluční devisy: Svoboda, Rovnost a Bratrství trojnásobnou lží.

Kapitola III.

TAJUPLNÉ VLIVY.

Střední věc je nemožná. Každý člověk jest buď dobrý nebo špatný. Lhostejní a vlažní nejsou dobří: jsou tedy špatní, neboť jsou slabomyslní a zbabělí. Boj života podobá se občanské válce; neutrálové zrazují obě strany a zřikají se toho, aby byli počítáni k dětem vlasti.

Dýcháme všichni život druhých a vdechujeme jím v jistém ohledu část své vlastní existence. Inteligentní a dobří lidé jsou nevědomky lékaři lidstva, hloupí a špatní jsou jedovatou plísni.

Existují lidé, v jejich blízkosti cítíme se býti lepšími. Tam ona mladá dáma velkého světa, hovoří, směje se, zdobí se jako ostatní ženy; proč však je na ní všechno lepší a dokonalejší? Nic není přirozenějšího než její vznešenost, nic svobodnějšího a při tom uměřenějšího než její hovor. V její společnosti musí se každý cítiti volnějším, s výjimkou špatných citů, které jsou však vůči ní nemožností. Nenalézá srdce: ona je přitahuje a zušlechťuje. Neoslepuje, nýbrž okouzluje. Její povaha ukazuje takovou milováníhodnou dokonalost, jako sama ctnost; jest spanilejší než půvab, její pohyby jsou lehké a nenapodobitelné jako krásná hudba, jako krásný verš. O ní řekla po jednom plese jiná rozkošná dáma, která jí byla příliš velkou přítelkyní, než aby v ní viděla soupeřku: „*Zdá se mi, jakoby se otevřela bible.*“ Naproti tomu jiná paní zdobí se s nejchladnější nábožností, rozlítla by se, kdyby slyšela zpívati anděly, hovoří zlovolně, její pohled je pyšný a pohrdavý; mluví-li o ctnosti, rozšiřuje touhu po hříchu. Bůh jest jí žárlivým manželem, jehož neoklamati přičítá si za velikou zásluhu; její zásady nelze vystáti, pohyby její jsou více prázdné než dobrodušné, a člověk by řekl, vidí-li ji v kostele na modlitbách: „*Viděl jsem d'ábla, jak se modlí k Bohu.*“ Rozloučíme-li se s první, pak pocítíme lásku ku všemu krásnému, dobrému a ušlechtilému. Člověk je šťasten, že s ní mohl mluvit o všem tom dobrém, co v nás vzbudila, a s nímž souhlasila, člověk si řekne, že život je dobrý, když mu Bůh dává takové duše. Člověk jest pln odvahy a naděje. Při druhé jest člověk skleslý, pobouřený neb, co jest možná ještě horší, podnícen ke špatnému jednání; působí, že člověk pochybuje o cti, milosrdenství a povinnosti, člověk ujde dlouhé chvíli pouze nízkými pudy. Dlužno mluvit špatně, aby se jí člověk zalíbil, člověk se musí ponížiti, aby lichotil její pyšě, člověk jest při ní nespokojen sám sebou.

Živý a neomylný cit pro tyto rozdílné vlivy jest vlastní spravedlivým duchům a citlivému svědomí; jest přesně tím, co nazývali staří asketičtí spisovatelé milostí ducha, jemuž jest dán smysl rozlišování.

„*Jste strašliví těšitelé,*“ praví Job ku svým domnělým přátelům, a skutečně nešťastné bytosti zarmucují vždy i když chtějí těšiti. Mají úžasnou schopnost vyhledávati a vyhrabávati zoufalé ne-

chutnosti. Oplakáváš zničenou lásku, jak jsi hloupý! Praviš s bolestí, že tvé dítě kulhá; přátelsky tě upozorní, že je hrbaté. Kašle a ty jsi znepokojen; nežně tě zapřisahají, abys toho nedbal, neboť má možná souchotiny. Tvoje žena jest delší dobu churava; potěší tě, že brzy již zemře.

Doufej a pracuj, praví nám nebe hlasem všech dobrých duší; zoufejí a zemři, křičí na nás peklo všemi řečmi, pohyby, blahovolnostmi, polibky nedokonalých a nedůstojných bytostí. Mluvíš-li s někým takovým a třeba by ti podal největší důkazy svého přátelství, pocítíš-li, že jest oslabena tvá vůle k dobru sebe méně, věz, že tento člověk ti nese zkažu a střez se ho.

Náš dvojitý magnetismus vyvolává v nás dva druhy sympatie. Musíme střídavě vdechovati a vydechovati, ssáti a vyzářovati. Naše srdce miluje protiklady a jest málo takových žen, které by stačily dvěma duchaplným mužům po sobě. Člověk se uklidňuje pod ochranou liknavosti; to jest zákon rovnováhy; avšak i vznešené povahy přistihnou se mnohdy při nízkých rozmarech. Člověk, praví abbé Gerbet, jest stínem boha v těle zvířete; jsou přátelé andělů a pokrytci zvířat. Anděl nás přitahuje; když však ho nenásledujeme, pohltí nás zvíře; musí nás nutně pohltiti, když toužíme po hloupostech, to jest po uspokojení tohoto života, jenž jest potravou smrti, tohoto života, který se v řeči zvířat zove životem skutečným. V náboženství jest evangelium spolehlivým vůdcem, avšak není jím v obchodě a velmi mnozí by se raději snesli s Jidášem Iškariotským než se sv. Petrem, jedná-li se o následování Ježíše Krista.

Milujeme počestnost, praví Juvenal, ale marně ji necháváme čekati. Neprosil snad tento slavný muž dotěrně o bohatství, a chtěl mu někdo zaplatiti jeho starou musu? Dědil snad? Ctnost plodí náš obdiv, náš měšec jí však nepřispěje. Ona veliká dáma jest bez nás dostatečně bohata. Dáváme raději neřesti, vždy jest tak chudá!

Nemiluji žebráků a dávám pouze ostýchavým chudým, pravil jednoho dne duchaplný muž. – A co dáte tomu, koho vůbec neznáte? Obdivuji se mu a vážím si ho, proto mu nemusím ničeho darovati. – nač potřebujete tolik peněz, tázali se jiného. Vždyť nemáte přece dětí ani jiných povinností? – Mám své ostýchavé chudé a musím jim velmi mnoho dávat. – Jmenujte mi je, možná, že jim také něco věnuji. – Ach, zajisté znáte již některé. Mám jich sedm, a ti nesmírně mnoho spotřebují a ještě osmého, jenž stojí mne ještě více než těchto sedm dohromady: prvních sedm je sedm hlavních hříchů, osmý pak jest hra. – Pane, darujte mi pět korun, umírám hladem. – Hlupáku! umíráš hladem a chceš, abych tě povzbudil na této špatné cestě! Umíráš hladem a hloupě se k tomu přiznáváš! Chceš, abych se stal pomocníkem tvé neschopnosti, a živitelem tvé sebevraždy! Chceš odměnu za svou bídu! Zač mne pokládáš? Což jsem takový padouch jako ty? –

– Příteli, potřebuji tisíc korun, abych svedl počestnou ženu. – Ach, to je zlé; avšak nemohu příteli ničeho odepřiti. Dobře tedy, a až budeš mít úspěch, dáš mi adresu této osoby. – To znamená v Anglii i jinde, jednati jako dokonalý gentleman.

„*Nezaměstnaný gentleman hraje a nežebrá!*“ odpověděl jednoho dne Cartouche mimojducímu, jenž ho prosil o almužnu. To je výstižné, jako ono slovo přičítané Cambronnovi, ale jest zcela možná, že slavný zloděj a veliký generál skutečně tak odpověděl.

Tentýž Cartouche nabídl jednou nežádán sám od sebe jednomu bankrotáři dvacet tisíc livrů. Mezi bratry nutno rozuměti životu.

Vzájemná pomoc jest zákonem přírody. Pomáháme-li sobě rovným, pomáháme sobě. Ale nad vzájemnou pomoc tyčí se světější a vyšší zákon: universální pomoci, lásky k bližnímu.

Všichni obdivujeme a milujeme sv. Vincence z Pauly, ale téměř všichni trpíme skrytou slabostí vůči obratnosti, duchaplnosti a především odvaze Cartouchově.

Uznání náhončí našich vášní mohou se nám protiviti snižováním; budeme jim z pýchy na vlastní nebezpečí a náklad odporovati. Co však je nebezpečnější, než naši vlastní pokrytečtí a skrytí náhončí? Následují nás jako starost, očekávají nás jako propast, obklopují nás jako závaň. Omlouváme je, abychom omluvili sami sebe, hájíme je, abychom hájili sebe, podléháme jim pak, poněvadž musíme, poněvadž nemáme sil odporovati našim sklonům a ani tomu nechceme.

Zmocnily se našeho ascendentu, jak praví Paracelsus; kam nás vedou, tam my je následujeme.

Jsou našimi špatnými anděly; to předobře víme v hloubi našeho svědomí; ale my se s nimi obíráme, neboť jsme ze sebe učinili jejich služebníky, aby i oni nám sloužili.

Námi pěstované a nám se lichotící vášně staly se našimi hospodáři; a kuplíři našich vášní stali se našimi sluhy, jež jsou našimi pány.

Vydechujeme naše myšlenky a vdechujeme dojmy jiných v astrálním světle, jež se stalo elektromagnetickým ovzduším. Tak jest společnost zločinců dobrým lidem méně nepohodlná, než společnost obyčejných zbabělců a lenochů. Silná antipatie nás rychle varuje a ochraňuje nás před dotykem těžkých nepravostí; zcela jinak jest tomu však se skrytými, v jakémkoliv ohledu oslabenými a téměř zdánlivě rozkošnými neřestmi. Počestná žena pocítí ve společnosti nevěstky pouze hnus, ale jest se jí obávati svůdnického umění nějaké kokety.

Jest známo, že šílenství je nakažlivé; ale blázní jsou tím nebezpečnější, čím více jsou zábavní a sympatičtí. Ponenáhlu vstupujeme stále a stále do jejich myšlenkového okruhu, počínáme jejich výstřednosti rozuměti, sdílíme jejich nadšení, zvykáme si na jejich neobvyklou a pokřivenou logiku a nakonec shledáme, že vůbec nejsou tak šílenými, jak jsme se zprvu domnívali. Odtud jest již jen krok

k tomu uznati, že pouze oni jsou rozumní. Milujeme je, souhlasíme s nimi a staneme se blázný jako oni.

Kladné soudy jsou svobodné a mohou být rozumné; ale sympatie jsou osudné a většinou nerozumné; jsou odvislé od více či méně vyrovnaného přitahování magnetického světla a působí na lidi stejným způsobem jako na zvířata. Bavíme se hloupě s osobou, na které není nic příjemného, poněvadž tajemně jsme jí přitahováni a ovládáni. Velmi často počaly tyto podivné sympatie prudkými antipatiemi, fluida narazila zprvu na sebe, později se však spolu vyrovnala.

Vyrovňavající schopnost plastického prostředníka každé osoby nazývá Paracelsus jejím *ascendentem*, a zvláštním zrcadlení obvyklých myšlenek jednoho každého z nás v universálním světle dává jméno *flagum*.

K poznání ascendentu nějaké osoby docházíme citlivou schopností vytušiti *flagum* a trvalým proudem vůle obrátíme aktivní stránku svého vlastního ascendentu proti pasivní stránce ascendentu druhého, chceme-li se tohoto druhého člověka zmocniti a ho ovládnouti.

Astrální ascendent byl znám také jiným magikům; nazývali ho *vírem*.

Definovali ho jako proud odlišeného světla, jenž neustále vyvolává stejný okruh obrazů a tím i určité a určující dojmy. Tento vír jest stejný u lidí tak jako u hvězd. Paracelsus praví „*Hvězdy vydechují svou zářící duši a přitahují ze své strany obdobná vyzařování. Duše pozemská spoutaná zákonem tíže osvobozuje se, při čemž se specialisuje a jest hnána instinktem zvířat, aby dostoupila lidské inteligence. Vázaná část této duše jest němá, ale uchovává tajemství přírody písmem. Svobodná část pak neumí toto písmo již čísti, aniž by ztratila okamžitě svoji svobodu. K svobodnému a mlčícímu myšlení docházíme od němého a bezmyšlenkovitého pozorování pouze změnou okolí a ústrojí. Odtud pochází zapomnění, jež provází naše zrození a nejasné vzpomínky našich chorobných intuicí, vždy odpovídajících viděním našich extází a snů.*“

tyto poučky velikého mistra hermetického lékařství vrhají neuvěřitelné světlo na všechny jevy somnambulismu a divinace. Zde také spočívá pravý klíč k zaklínáním a spojování se s fluidickou duší země.

Osoby, jichž nebezpečný vliv dává se tušiti jediným stykem jsou ony, které mají účast na nějakém fluidickém spojení, nebo jsou vedeni dobrovolně či nevědomky zbloudilým proudem astrálního světla. Ku příkladu lidé, kteří žijí v odloučenosti a v nedostatku každého lidského styku, jako pastýři, kteří denně jsou ve fluidickém styku s velikými, spojenými zvířecími stády, jsou posedlí démonem, jenž se zove *legii*, a ze své strany despoticky panují nad fluidickou duší jim svěřených stád; jejich blahovolnost či zlovolnost působí, že se stádům daří neb že umírají a tento vliv sym-

patie mohou velmi dobře vykonávat i na lidské plastické prostředníky, chráněné pouze slabou vůlí či omezenou inteligencí.

Takto lze vysvětliti obvyklá kouzla pastýřů a nejnovější fenomény na faře v Cideville.

Cideville jest vesnička v Normandii, ve které se objevovaly před několika lety fenomény podobné Homeovým. De Mirville je pečlivě prozkoumal a Gougenot Desmousseaux znovu podal všechny podrobnosti v knize „*Moeurs et pratiques des démons*“ uveřejněné roku 1854. Zajímavé u tohoto autora jest to, že jak se zdá, uhlodl existenci plastického prostředníka aneb fluidálního těla. „*Jistě nemáme dvě duše*“, praví, „*ale dojista máme dvě těla*“. Vše, co vypravuje, zdá se potvrzovati tento jeho předpoklad. Jedná se o nějakého pastýře, jehož fluidální tvar učinil faru místem nejistým a jenž byl poraněn ranami, jež byly poslány na jeho astrální larvu.

Tážeme se de Mirvillu a Gougenota Desmousseauxe, zda tohoto pastýře pokládají za ďábla, a zdali ďábel takto jimi chápáný, může být zasažen a poraněn z blízka či z dálky. V Normandii tehdy sotva byly známy magnetické choroby *medií* a tento nešťastný somnambul, kterého musili ošetřovati a léčiti, nebyl farářem napaden a ztloučen pouze ve svém astrálním zjevu, nýbrž utrpěl rány přímo na svém těle. Uznáváme, že jest takové jednání podivným způsobem exorcismu! Staly-li se tyto násilnosti vskutku, přestože se podobají planým pověstem, pak nutno je přičísti dobrému a úctyhodnému knězi; přesto však musíme trvati na tom, že spisovatelé jako de Mirville a Gougenot Desmousseaux dopustili se v této věci značné spoluviny.

Zákony fyzického života jsou neúprosné a člověk se ve své živočišné přirozenosti rodí jako otrok osudu; pouze silou boje proti pudům může si získati mravní svobodu. Jsou nám tedy na zemi dány dvě možnosti existence, jedna osudová a druhá svobodná. Osudová bytost jest hračkou neb nástrojem síly, kterou nedovede řídit; potýkají-li se a bojují-li spolu nástroje osudu, pak silnější zlomí neb pohltí slabšího. Skutečně svobodné bytosti nebojí se ani kouzlem, ani tajemných vlivů.

Mohlo by se nám namítnout, že setkání s Kainem může být osudné Abelovi; avšak takový osud jest pro čistou a svatou oběť štěstím, kdežto neštěstí existuje pouze pro vraha.

Mezi spravedlivými existuje stejně veliké obecnství ctností a zásluh, tak jako u zločinců absolutní spojení osudné viny a nutného trestu. Zločin spočívá ve sklonech srdce. Okolnosti, téměř vždy odvislé od vůle, působí závažnost jednání. Kdyby osud učinil Nerona otrokem, stal by se hercem neb gladiátorem, a nezapálil by Řím; děkovali byste mu však za to?

Nero byl náhončím celého římského národa a jedině tento byl zodpověden za zuření nestvůry, kterou byl povinen odstraniti. Seneca, Burrhus, Thraseas, Corbulon byli opravdovými vinníky této

strašlivé spouště; velicí sobečtí neb neschopní lidé! Uměli pouze umírat!

Když v zoologické zahradě medvěd vylomí mříže a rozsápe několik lidí, činí se zodpovědným on nebo jeho hlídač?

Kdo neustále se osvobozuje od obyčejných omylů, musí zaplatit za tyto omyly najednou jim odpovídající výkupné: Sokrates zodpovídal za Anita a Ježíš musil vytrpěti smrt, která svou hrůzou vyrovnala zradu Židů.

Zaplatí-li se účet osudu, pak získaná svoboda vykupuje si království světa; na vás jest tedy, abyste rozvázali či svázali. Bůh dal vám klíče k nebi i k peklu. Lidé, kteří svoje klíče odevzdají zvířatům, chtějí jimi býti rozsápáni.

Osudem porobený dav může se těšiti ze svobody pouze absolutní poslušností vůle svobodného člověka; musí pro něho pracovati, poněvadž on za něho ručí.

Když však zvíře ovládá zvířata, když slepý vede slepé, když ovládá osudem lapený člověk zajatce osudu, co z toho může povstati? Strašlivé katastrofy, jež se nikdy cíle neminou. Když Ludvík XVI. ztrpěl anarchistická dogmata roku 1789, posunul stát na osudnou, nakloněnou rovinu. Všechny zločiny revoluce byly od této chvíle zavíněny pouze jím; on jediný zanedbal svoji povinnost. Robespierre a Marat dělali jen to, co dělati musili. Giordiniisté a Jakobíni navzájem se osudově usmrcovali a jejich násilné popravy byly pouze nutnými katastrofami; v těchto dobách byla přinesena pouze jedna veliká a přiměřená, v pravdě svatá a v pravdě smírná oběť: král. Princip království musil by se zříti, kdyby tento slabý velmož byl býval osvobozen. Avšak vyrovnání mezi řádem a nepořádkem bylo nemožné. Nikdo nedědí po těch, které zavraždil, nýbrž je okrádá a revoluce opět rehabilitovala Ludvíka XVI. v okamžiku, kdy ho zavraždila. Po tolika ústupcích, slabostech, nehodných pokoreni sebe mohl tento člověk podruhé pomazaný za krále neštěstím, říci ve chvíli kdy vstupoval na popraviště: „*Revoluce je odsouzena a já jsem stále králem Francie!*“

Spravedlivý trpí pro všechny nespravedlivé, ale žije; špatný člověk trpí jen pro sebe, aniž by žil, mýlí se, koná zlo a na věky umírá.

Shrňme: tajuplné vlivy jsou vlivy smrti; léčivé vlivy jsou pak vlivy života. Čím jsme v životě slabší neb silnější, tím přitahujeme neb odpuzujeme neštěstí. Tato okultní moc je příliš skutečná, avšak inteligence a ctnost budou míti vždy prostředky, aby se vyhnuly ranám, které na ně doléhají.

Kapitola IV.

MYSTERIA PERVERSITY.

Lidská rovnováha jest tvořena dvěma sklony, jedním ke smrti a druhým k životu. Osud jest vír,

který nás přitahuje k propasti; svoboda jest rozumná práce, která nás povyšuje nad osudové vábení smrti.

Co jest smrtelný hřích? Jest to odpadnutí od naší svobody, a přiklonění se k zákonům násilí. Každé nespravedlivé jednání jest smlouvou s nespravedlností: Každá nespravedlnost jest vzdáním se inteligence. Propadáme pak říši síly, jejíž zpětné působení vždy rozdrtí vše, co opouští rovnováhu.

Láska ke zlému a formální souhlas s nespravedlností jsou posledními snahami odumírající vůle. Člověk jest sám o sobě i ve svých skutcích něčím mnohem vyšším než zvíře; nemůže jako ono vzdáti se osudu. Musí voliti a milovati. Zoufalé duše, které se domnívají, že jsou milováni smrtí, jsou ještě životnější než duše bez lásky. Schopnost ke zlému má a musí člověka vésti protikladem a zpětným působením k dobru. Skutečné zlo, proti němuž není léku, je lenost.

Propasti perversity odpovídají propastem milosti. Bůh velmi často učinil z lotrů světce; nikdy ho však neučinil ze zbabělců a lenochů.

Pod trestem prokletí nutno pracovati a jednati. Příroda dbá, když nechceme zaútočiti celou svojí odvahou proti životu, aby nás svrhla všemi silami do objetí smrti. Ti, kteří nechtějí jíti, vleče.

Muž, jehož možno nazvati velikým prorokem opilců, Edgar Poe, tento vznešený visionář, tento genius lehkomyšlné přepjatosti, nakreslil s úžasným realismem přízraky perversity...

„Zabil jsem onoho starce, protože kulhal. – Učinil jsem to, poněvadž neměl býti kulhavým.“

Jak strašlivý to protějšek k Tertullianově větě: *Credo quia absurdum.*

Vzdorovati a rouhati se Bohu jest posledním konem víry.

„Mrtví nechválí tebe, Pane,“ praví žalmista; a my bychom mohli připojiti: *„Mrtví se Tobě již nerouhají.“*

„Synu!“ pravil otec skloněný nad ložem svého dítěte, jež po silném náporu padoucnice upadlo v letargii, *„posmívej se mi, bij mne, kousni mne, abych cítil, že ještě žije... Jenom nezůstávej v tomto strašlivém mlčení hrobu!“* Veliký zločin vždy se opírá o velikou lenost. Stotísíc kněží mohlo předejítí účinnou láskou k bližnímu atentátu onoho ubožáka. Církev musí nečestného kněze souditi, odsouditi a potrestati; nemá však práva vydati ho zuřivosti zoufalství a pokušením bídy a hladu.

Nic není strašlivějšího než nicota a kdyby bylo možno formulovati nějaký pojem její, kdyby bylo možno ji aspoň nějak uznati, pak bylo by peklo naději.

Jedině proto vyhledává příroda sama od sebe smíření a činí z něho lék, proto usmíruje vinu trest smrti, jak tomu onen veliký katolický hrabě Joseph de Maistre tak dobře rozuměl, proto také jest trest smrti přirozeným právem a nikdy nezmizí z lidských zákonů. Hanebná skvrna vraždy byla by nesmazatelnou, kdyby Bůh neodpustil popraviti;

božská moc, které se společnost zřekla a kterou znásilnili lotři, nesporně by jim zůstala. Násilný čin proměnil by se pak ve ctnost, kterou by vykonávaly záporné proudy poraněné přírody. Svévolné kony pomsty postavily by se na odpor pochybením veřejného pokání a ze zlomků zlomeného meče spravedlnosti pořídila by si anarchie dýky.

„Kdyby Bůh zrušil peklo, lidé by ze vzdoru proti němu si utvořili jiné“, pravil nám jednou jeden dobrý kněz. Měl pravdu; a proto se peklo tak brání tomu, aby bylo zrušeno. Emancipace! To jest křik všech vášní. Osvobození vraždy odstraněním trestu smrti, osvobození prostituce a vražd dítěte zrušením manželství, osvobození lenosti a loupeže zrušením vlastnictví... Tak hlučí vír perversity, až dojde k oné nejvyšší a tajemné větě: Osvobození od smrti odstraněním života!

Vítězstvím práce ucházíme zlu utrpení. Co nazýváme smrtí jest pouze věčným plozením přírody. Věčně ssaje a do svého klína opět vše vrací, co se nenarodilo z ducha. Hmota sama o sobě nečinná může existovati pouze neustálým pohybem a přirozeně plynulý duch může získati trvání pouze když se zhustí. Osvobození od osudových zákonů svobodným spojením ducha s pravdou a dobrem nazývá evangelium duchovním zrozením. Býti znovu pohlčen věčným ohniskem přírody jest druhou smrtí.

Neosvobozené bytosti jsou touto druhou smrtí přitahovány slepou silou, splétají se do sebe tak, jak nám to ukazuje božský Michelangelo ve svém velikém obraze posledního soudu. Zmítají se jako opilí a svobodní duchové musí s nimi tvrdě bojovati, aby od nich nebyli zadrženi ve svém vzletu a nestržení osudově do pekla.

Tento boj je starý jako svět. Řekové symbolisovali ho sporem Erose a Anterose, Židé pak sporem Kaina a Abela. Jest to boj bohů a titanů. Obě vojska jsou vždy neviditelná, vždy však uspořádaná a vždy připravená k útoku a obraně. Prostí lidé udivení náhlými, jednomyslnými nárazy jejich sporů věří v dobře připravená, nesmírná spiknutí, v tajné a všemohoucí společnosti. Eugéne Sue vynalézá svého Rodina, církev mluví o iluminátech a svobodných zednářích, Wronski sní o svých mystických tlupách, a zatím to vše jest jen nutným bojem pořádku a nepořádku, pudů a myšlenky. výsledek tohoto boje jest rovnováha pokroku a ďábel snaží se vždy jen o triumf sv. Michaela.

Fysická láska jest nejperversnější ze všech osudných vášní. Jest skutečným vzbouřencem proti pravému smyslu toho slova, nezná ani zákonů, ani povinností, ani pravdy, ani spravedlnosti. Dala by dceři kráčet přes mrtvolky svých rodičů. Jest neodolatelným opojením, zuřivým šílenstvím, zmatkem zla, jež hledá nové oběti. Jest lidí pohlčujícím opilstvím Saturnovým, jež chce býti otcem, aby měl své děti za potravu. Přemoci lásku, znamená triumfovati nad celou přírodou. Podříditi ji spravedlnosti znamená dáti za pravdu životu a zasvětití ho

nesmrtelnosti. Největším dílem křesťanského zjevení jest zřízení dobrovolného pannenství a posvěcení manželství.

Je-li láska pouze touhou a uspokojením smyslů, pak jest smrtelná. Má-li býti zvěčněna, pak musí se změnit v obět'; pak stává se silou a ctností. Boj Erose a Anterose získává světu rovnováhu; vše, co zjišťuje citlivost, vede k zkaženosti a zločinu. Slzy přivolávají krev. S velikými hnutími citu jest tomu stejně jako s likéry: zvyknouti si na ně, znamená jich zneužívat. Každé zneužití citových vzruchů kazí mravní smysl, vyhledávají se pro ně samy, žena se obětuje, aby bylo je možno získati. Zhýralá žena snadno se stává hrdinkou porotního soudu, a velmi často dochází k onomu politováníhodnému protismyslu, jehož nelze usmířiti, k sebevraždě, aby poranila sebe samu a dojmula sama sebe, vidouc umíratí samu sebe.

Románové příběhy vedou ženy k hysterii a muže ke spleenu. Manfred, René, Delia jsou typy perversity tak hluboké, že není možno zkrášliti jejich chorobnou pýchu myšlenkou a jejich šílenství poesii. Člověk se ptá s hrůzou, jaká nestvůra by povstala ze spojení Manfreda a Delie.

Ztráta mravního smyslu jest skutečným rozkladem ducha. Člověk, jenž neposlouchá spravedlnosti, nepatří již sobě, jde beze světla ve tmách svého bytí, a jest dán jako ve snu na pospas příšeře svých vášní.

Silné proudy pudového života a slabý odpor vůle tvoří takový rozpor, že kabbalisté věřili na embryonát duší, to jest na přítomnost více duší v jednom těle, které se o ně přou a často snaží se je zničití tak jako trosečníci dubrovničtí, kteří hádajíce se o úzký prám, způsobili, že se rozbil.

Jest jisté, že když někdo učiní ze sebe otroka některého proudu jakýchkoliv pudů, z nichž učiní si svoje ideje, zbavuje se své vlastní osobnosti a stává se otrokem onoho genia davu, nazvaného v evangeliu legií.

Umělci toto velmi dobře znají. Jejich častá zaklínání universálního světla je vysilují. Stávají se *medii*, to jest nemocnými. Čím více naleznou úspěchu ve veřejném mínění, tím více zmenšuje se jejich osobitost, stávají se rozmarnými, pošetilými, závistivými a zlostnými. Neuznávají, že může někdo mimo ně získati si zásluh, třeba na jiném poli, stávají se nejdříve nespravedliví a zbavují se také zdvořilosti. Aby unikli tomuto osudu, straní se skutečně velicí lidé každého davu oloupeného o svobodu a chrání se nepopulární pýchou styku s nízkým davem. Kdyby se byl býval Balzac přiklonil za svého života k nějaké uzavřené společnosti či straně, nezůstal by po své smrti velkým, universálním geniem.

Světlo nezjasňuje necitelné věci a zavřené oči, anebo je zjasňuje pouze k užítku vidoucích. Slovo Genese: *Budiž světlo!* jest vítězné zvolání intelligence triumfující nad temnotami. Toto slovo jest skutečně vznešené, poněvadž zcela stručně vyja-

druje nejvyšší a nejzáračnější věc na světě: stvoření inteligence jí samou, neboť když byla spojila své síly a vyrovnala své mohutnosti, praví: *Chci se učiniti nesmrtelnou pohledem na věčné pravdy; budiž světlo!* A světlo jest. Věčné světlo počíná zářiti jako Bůh denně očím, které se otevírají. Pravda bude věčně objevována a věčně bude volati jako stvoření geniovo: *Budiž světlo!* Jest nesmrtelné, poněvadž vždy rozumí pravdě. Pozoruje ji jako své dílo, poněvadž je plodem jeho boje, a na nesmrtelnost hledí jako na své vítězství, poněvadž bude jeho odplatou a korunou.

Avšak ne všechny duše vidí správně, poněvadž ne všechna srdce správně chtějí. Jsou duše, jimž zdá se pravé světlo nepotřebným. Spokojují se s fosforeskujícími zjevy, světelnými potraty, halucinacemi myšlenky a bojí se zamilování do těchto fantomů dne, jenž je prokleje, neboť dobře cítí, že ve dnu nestvořeném pro jejich oči, upadnou zpět do hlubokých temnot. Stejně tak blázní se mudrců nejdříve bojí, pak je pomlouvají, hanobí, pronásledují a zatratí. Dlužno jich politovati a odpustiti jim, nevědí, co činí. Pravé světlo uklidňuje a uspokojuje duši, halucinace naproti tomu znavuje a mate. Uspokojování vášní podobá se hýřivým snům vyhladovělých lidí, jitřících svůj hlad, aniž by ho kdy utišili. Z nich rodí se zmatení a ohlušení, ochablost a zoufalství.

„Život nás podvedl,“ praví žáci Wertherovi, „a proto chceme zemřít!“ Ubohé děti, nikoliv smrt, ale život vás potřebuje. Holdujete-li na světě rozkošem, denně umíráte; musíte proto strašlivou zálibou v nicotě léčiti nicotu svých rozkoší? Nikoliv, život vás nezklamal, vždyť jste ještě vůbec nežili. To, co pokládáte za život, jsou halucinace a sny prvního spánku smrti!

Všichni velcí zločinci jsou dobrovolně halucinovaní a všichni ti, kdož se dobrovolně halucinují, mohou býti přivedeni k tomu, že se stanou velkými zločinci. Naše světlo odlišené, tvořené a ohraničené našimi hlavními sklony jest zárodkem ráje neb našeho pekla. Každý z nás udržuje, rodí a vyživuje svého dobrého anděla neb svého špatného démona. Přijetí pravdy dává život dobrému genu života v nás; povýšení zla činí z našeho života líheň a opatrovnu strašidel a upírů. Každý musí vyživovati svoje děti a náš život je vydán našim myšlenkám. Šťastní, kdož znovunalezli nesmrtelnost ve stvoření své duše! Běda těm, kteří se vysilují, aby vyživovali lež a nasýtíli smrt, neboť každý se bude těšiti plody svých děl.

Existují určité neklidné a utrápené bytosti, jichž vliv je neklidný a styk s nimi neblahý. Jednáme-li s nimi, cítíme se podrážděni a opouštíme je ve hněvu; přesto však jich znovu vyhledáváme hnání nějakou skrytou perversitou, abychom vzdorovali zmatení a těšili se za zlých popudů, které nám dávají. Jsou to nakažení nemocní duchem perversity.

Duch perversity má jako tajnou hnací sílu vždy touhu po zničení a jako své poslední slovo sebe-

vraždu. Vrah Elicabide, dle svých vlastních příznání nepociťoval pouze divokou touhu zavraždit své rodiče a své přátele, nýbrž chtěl, kdyby to ovšem bylo možno, *zeměkouli vyhoditi do povětří jako pečený kaštan*; tak to řekl vlastními slovy před soudem. Lacenaire, jež trávil svoje dny vymudrovávaje vraždy, aby získal si prostředků trávit noci ve sprostých orgiích a vášnivě hře, velmi se chlubil, že žil! To nazýval životem! Opěval gillotinu, kterou v jedné hymně nazývá krásnou nevěstou! Svět byl pln slabomyslných, kteří tuto zlovinnost obdivovali! Alfred de Musset, dříve než skončil v opilství, promrhal jeden z největších talentů století v písničkách chladné ironie a obecného hnusu; tento ubožák byl očarován *dechem* neobyčejně perversní ženy, která když ho usmrtila, schoulila se jako mrchožravé zvíře u jeho mrtvoly, při čemž roztrhala prostěradlo. Ptali jsme se jednoho dne jednoho mladého spisovatele této školy, jaký má účel jeho literatura. – „*Dokazuje,*“ pravil otevřeně a jednoduše, „*že nutno zoufati a zemřít!*“ Jaké to apoštolství, a jak vznešené nauka! Jsou to však nutné a neúprosné úsudky ducha perversity: neustále dychtí po sebevraždě, hanobiti život a přírodu, denně přivolávati smrt, při čemž však nelze zemřít; to jest věčné peklo, sebevražda Satanova, onen mytologický avatar ducha perversity. Doslovný překlad řeckého slova *diabolos* jest *zoubec*.

Zde budiž podáno tajemství, o kterém zpustlíci nemají tušení. Pouze mravním smyslem jest možno pohrívati si i s hmotnými požitky života. Rozkoše jsou hudbou vnitřních harmonií; smysly jsou pouze nástroji, jež ve styku se zvrhlou duší znějí špatně. Špatní nemohou ničeho cítiti, poněvadž nic nemohou milovati; aby bylo možno milovati, nutno býti dobrým. Jim jest vše prázdno, a příroda zdá se jim bezmocnou, poněvadž jsou bezmocní oni sami; pochybují o všem, poněvadž ničeho nevědí; hanobí vše, poněvadž k ničemu nemají chuti; objímají-li pak jenom proto, aby prznili, pijí-li, pak jenom proto, aby se opili, spí pouze aby zapomněli, probouzejí se, jen aby se smrtelně nudili. tak bude žítí, či spíše umírati každý, kdo se vymkne každému zákonu a každé povinnosti, neboť se učiní otrokem své fantasie. Svět a věčnost budou neužitečnými tomu, kdo se ve světě a věčnosti učiní neužitečným.

Poněvadž naše vůle působí přímo na našeho plastického prostředníka, to jest na onu část astrálního světla, která je námi ohraničena a slouží k osvojování si a tvoření prvků nutných k našemu bytí, tedy naše spravedlivá či nespravedlivá, harmonická či perversní vůle připodobní prostředníka dle svého obrazu a dává mu schopnosti odpovídající našim sklonům. Tak mravní nestvůrnost vyvolává fysickou ohyzdnost, neboť astrální prostředník, tento vnitřní architekt naší tělesné stavby, mění ji neustále dle našich skutečných či domnělých potřeb. Zvětšuje břicho a čelisti hýřila, zužuje pysky lakomce, činí pohled nečisté ženy nestydatým a každého výstředníka a zlomyslníka jedovatým.

Zmocní-li se egoismus nějaké duše, pak pohled stává se chladným, tahy tvrdými, harmonie tvarů mizí, pohlcující neb vyzařující zvláštnosti tohoto egoismu údy se vysušují neb netvárně tloustnou. Protože příroda činí z našeho těla podobiznu naší duše, zajistila si tuto obdobu pro vždy a neúnavně ji stále opravuje. Krásné ženy, nejste-li dobré, buďte ujištěny, že nebudete dlouho krásnými. Krása je výsada, kterou půjčuje příroda ctnosti, a není-li ctnost v den splatnosti připravena, pak věřitelka neúprosně bere svůj kapitál zpět.

Poněvadž perversita mění organismus, jehož rovnováhu ničí, vytvoří zároveň onu osudovost

požadavků, které ženou organismus k poruchám a smrti. Čím méně perversní člověk užívá, tím větší žízeň má po smyslovém opojení. Víno jest pijáku vodou, zlato se rozplývá v ruce hráče. Messalina se unavuje, aniž by byla uspokojena. Rozkoš, která jí uniká, proměňuje se v dlouhou a zžíravou touhu. Čím vražednější jsou výstřednosti, tím blíže domnívají se tušiti nejvyšší blaho... Ještě jednu sklenici likéru, ještě jeden boj, ještě jedno násilí proti přírodě... Ach! Konečně rozkoš! Konečně život!... a nenasytný hlad, jenž dosáhl nejvyššího stupně, ustává ve smrti pro vždy!...

DÍL IV.

VELIKÁ PRAKTICKÁ TAJEMSTVÍ ANEB USKUTEČNĚNÍ VĚDĚNÍ

ÚVOD.

Vysoké vědy, kabbala a magie slibují člověku neobyčejnou, skutečnou, spolehlivou a uskutečňující moc; právem bychom je nazvali zbytečnými a lživými, kdyby tak nečinily.

Sudťe učence dle jejich děl, pravil vznešený Mistr a tento soud jest neomylný.

Chcete-li, abych věřil ve vaše vědění, ukažte mi své činy! Bůh skrývá se člověku, aby ho mravně osvobodil, a přenechává mu v jistém ohledu vládu nad světem. Dává se vytušiti mohutností a harmoniemi přírody, aby člověk se neustále zdokonaloval množováním idey, kterou si tvoří o svém Stvořiteli. Člověk zná Boha pouze pode jménem, které dává této Bytosti bytostí, a rozeznává Ho pouze obrazy, které se pokouší o něm načrtnouti. Tudíž jest v jistém ohledu stvořitelem toho, jenž ho stvořil. Domnívá se býti odleskem božím a věří, že když nekonečně zvětší svůj vlastní odlesk, že může nakresliti v nekonečném prostoru stín Toho, jenž jest mimo tělo, stín a prostor.

Boha tvořiti, znamená stvořiti sebe sama, učiniti se neodvislým, nesmrtelným a nepomíjitelným; to jest skutečně smělejší cíl, než sen Prometheův. Pojem tohoto cíle jest tak odvážným, že se dotýká bezbožnosti, myšlenka tato jest tak náročná, že se podobá šílenství. Dobrá, tento program však jest paradoxní pouze svojí formou, která může sváděti k falešnému a rouhavému výkladu. Ve svém smyslu jest dokonale rozumný, a vědění adeptů slibuje ho uskutečniti a naplniti ho.

Člověk skutečně si tvoří Boha, jenž odpovídá jeho vlastní inteligenci a jeho vlastní dobrotě. Nemůže svůj ideál více povýšiti, než když mu přičítá vyvrcholení svého mravního vývoje. Bůh, jehož vzývá, jest vždy jeho vlastní zvětšený odlesk. Uznáváti absolutno dobroty a spravedlnosti, znamená býti sám velmi dobrým a spravedlivým.

Kvality ducha a mravů jsou bohatstvím větším než všechna bohatství jiná. Dlužno jich dobýti bojem a prací. Namítne se nám nerovnost nadání a dětí, rodičích se s dokonalou péčí. Dlužno však věřiti, že zřízení takovýchto výsledků jest vyvíjející se prací přírody a že děti, které jsou nadané, je získaly, když nikoliv vlastním úsilím, tedy jistě při nejmenším vzájemně zodpovědnými pracemi lidských bytostí, s nimiž je spojeno jejich bytí. To jest

tajemství přírody, která nic nevytváří náhodně. Vlastnictví duchovní ustavuje, ještě více než u stříbra a na zemi vyvinutých schopností, právo přenosu a dědictví.

Člověk jest povolán dokonati dílo svého Stvořitele a každý z jeho okamžiků věnovaných k zlepšení či ke zkažení, jest určen pro celou věčnost. Získáním vždy přímější inteligence a vždy spravedlivější vůle ožívuje se pro věčný život, poněvadž nespravedlnost a blud přežije pouze trest za jejich nepořádek. Rozuměti dobrému, znamená chtíti je a v řádu spravedlnosti znamená chtění – čin. Proto nám praví Evangelium, že lidé budou souzeni dle svých skutků.

Tak učiní nás naše činy tím, čím jsme; i samo naše tělo bere na sebe, jak již bylo řečeno, proměny dle našich zvyklostí a mnohdy mění všechn svůj vzhled.

Získaná neb utrpená forma stává se prozřetelností neb osudem pro celé bytování. Ony podivné tvary, které dávali Egypťané lidským symbolům božství, představují tvary osudu. Tyfon jest svou krokodýlí tlamou odsouzen, aby nesmírně pohlcovatel, aby mohl naplniti své hroší břicho. Tudíž jest svou žravostí a ohyzdností určen k věčnému ničení.

Člověk může své schopnosti nedbalostí neb zneužíváním usmrtiti nebo oživit. Dobrým použitím schopností přírodou mu daných, může získati nové. Velmi často se říká, že chutím nelze poroučeti, že víra není možna pro všechny, že charakter nelze na novo změniti, avšak všechna tato ujišťování jsou pravdivá pouze pro lenochy a zvrhlíky. Jest možno učiniti se věřícím, zbožným, milujícím, obětavým, jen když se vážně chce. Duchu jest možno získati klid spravedlnosti stejně jako vůli všemohoucnou spravedlností. Jest možno panovati na nebi vírou a na zemi vědění. Člověk, jenž dovede rozkázati sobě, jest pánem celé přírody.

V této poslední knize chceme ukázati, jakými prostředky opravdoví zasvěcenci učinili se pány života, takže rozkazovali bolesti i smrti, jak možno vykonávati přenesení Prothea na sobě i na jiných, jak prováděti věštby Apolloniovy, jak připravit si zlato Raymundovo a Flamelovo, jak osvojit si tajemství znovuzrozeného Postela a bájného Cagliostro, kteří uměli obnoviti své mládí. A konečně řekneme poslední slovo o magii.

Kapitola I.

O TRANSMUTACI. – HŮL KIRČINA. – LÁZEŇ MEDEINA. – MAGIE PŘEMOŽENA VLASTNÍMI ZBRANĚMI. – VELIKÉ TAJEMSTVÍ JESUITŮ A JEJICH MOCI.

Bible vypravuje, že král Nabuchodonosor se na nejvyšším vrcholku své moci a pýchy najednou proměnil ve zvíře.

Prchl do pustin, počal se živití travou, nechal růsti svým vousům, vlasům, chlupům a nehtům, a v tomto stavu zůstal sedm let.

V našem „*Dogmatua rituálu vysoké magie*“ napsali jsme, co si myslíme o tajemství vlkodlactví neb o proměně lidí ve vlkodlaky.

Každý zná báji o Kirce a rozumí její alegorii.

Neblahý ascendent jedné osoby na druhou jest opravdovou holí Kirčinou.

Jest známo, že téměř všechny lidské fysiognomie mají jakousi podobnost se zvířecí, to jest, nesou signaturu nějakého pudu. Pudy vyrovnávají se pudy protikladnými a ovládají se pudy silnějšími.

Aby ovládl ovce, využije pes jejich strachu před vlkem.

Jsi-li psem a chceš-li, aby si tě zamilovala hezká kočička, pak použij prostředku: proměň se v kocoura.

Ale jak? Pozorováním, nápodobou a fantasií. Doufáme, že jest rozuměno naší obrazné řeči a doporučujeme tento náš výklad všem magnetisérům. Jest to nejhlubší tajemství jejich umění.

A zde jest návod v technických výrazech:

Polarisovati své vlastní duševní světlo v protikladnou rovnováhu k protikladnému pólu.

Nebo:

Nashromážditi v sobě absorpční vlastnosti a vésti paprsky na absorbující ohnisko, *et vice versa.*

Tento svod naší magnetické polarisace může býti vykonán pomocí zvířecích forem, o nichž jsme mluvili a jež slouží k upevnění obrazotvornosti.

Ku příkladu:

Chceš působiti magneticky na osobu stejně polarisovanou jako ty, což poznáš jako magnetisér na první dotek; ona osoba jest pouze o něco slabší; jest myší, ty pak krysou. Učín ze sebe kočku a můžeš ji chytiti.

V jedné z podivuhodných pohádek, kterých nevynašel, nýbrž které mu jistě někdo vypravoval, píše Perrault o kocouru, který lstí přiměje lidojeda, aby se proměnil v myš a historka končí tím, že myš je kocourem sežrána. Byly by snad pohádky o matce huse neb zlatém oslu Apulejově skutečnými magickými legendami a skrývaly by pod dětským líčením strašlivé tajemství vědění?

Jest známo, že magnetiséři pouhým vztáhnutím ruky, to jest vůlí vyjádřenou značkou, čisté vodě dávají vlastnosti a chuť vína likérů a všech možných léků.

Také jest známo, že krotitelé divokých zvířat ovládají lvy, když činí sebe divočejší a silnější lvů.

Jules Gérard, nebojácný bijec lvů v Africe, byl by jimi roztrhán, kdyby se bál. Ale abychom neznali bázně přede lvem, dlužno se učiniti napětím fantasmie a vůle silnějším a divočejším než toto zvíře; dlužno si říci: jsem lvem a toto zvíře zde jest pouhým psem, který musí míti strach.

Fourier snil o tomto nadlvu; Jules Gérard uskutečnil tento rozmar fantasty.

Avšak k tomu, aby člověk neměl bázně před lvem, stačí, aby byl statečný a měl zbraně, namítne se.

Nikoliv to nestačí. Dlužno svého lva skrz naskrz znáti, takřka počítati s náběhy zvířete, uhodnouti jeho lsti, zmařiti úder jeho tlap, předvídati jeho pohyby, zkrátka býti mistrem ve lvovství, jak by řekl dobrý Lafontaine.

Zvířata jsou živoucími symboly lidských pudů a vášní. Učiniš-li někoho bázlivým, pak proměníš ho v zajíce, doženeš-li ho však k zuřivosti, pak učiniš z něho tygra.

Hůl Kirčina jest fascinující moc ženy; a druhové Odysseovi proměnění ve vepře nenáležejí pouze oné době.

Avšak žádná proměna neděje se bez zničení. Abychom proměnili krahujce v holubici, nutno ho nejdříve usmrtiti, rozkrájeti na kousky a tím způsobem zničiti každou stopu původního tvaru a pak nechat ho vařiti v magické lázni Medeině.

Hled', tak si počínají moderní hierofanti, aby dokonali znovuzrození člověka, tímto způsobem se ku příkladu v katolické církvi více méně slabý a hříšný člověk proměnil ve stoického misionáře Tovaryšstva Ježíšova.

To jest velikým tajemstvím tohoto nejpodivuhodnějšího a strašlivého řádu, vždy pohrdaného, vždy zatracovaného a vždy vládnoucího.

Čti pozorně „*Exercicie svatého Ignáce*“ a viz jakou magickou mocí tento geniální člověk dospívá k uskutečnění víry. Poroučí svým žákům, aby viděli věci neviditelné, aby se jich dotýkali, k nim čichali a je ochutnávali; chce, aby smysly v modlitbě byly vydrážděny až k dobrovolné halucinaci. Meditujete o tajemstvích víry; sv. Ignác vyžaduje, abys uskutečnil místo, o němž sníš, abys viděl a se dotýkal. Je-li to peklo, pak dá ti dotýkati se žhnoucích skal, dá ti potáceti se v hustých temnotách, černých jako smola, pokládá ti na jazyk tekutou síru, podrží tvůj noc v ohavném zápachu, ukáže ti hrůzné smrtelné tresty, dá ti slyšeti nelidské skřeky, poručí tvé vůli, aby si toto vše osvojila vytrvalým cvičením. Každý to dělá na svůj způsob, který jest vždy nejvýraznější. To nejsou již hašíšová opojení, která sloužila podvodům Starce z hor; jest to sen beze spánku, halucinace bez omylu, rozumová a chladná vize,

skutečné a inteligentní stvoření víry. Od toho času může jesuita při kázání říci: viděli jsme svými zraky, slyšeli jsme svými ušima, dotýkali jsme se svými rukama, toho, co hlásáme. Takto vychovaný jesuita jest spojen s okruhem vůlí, vychovaných stejně jako on sám; a každý z otců jest stejně silný jako Tovaryšstvo a Tovaryšstvo samo je silnější než svět.

Kapitola II.

JAK MOŽNO ZACHOVATI A OBNOVITI MLÁDÍ. – TAJEMSTVÍ CAGLIOSTROVA. – MOŽNOST VZKŘÍŠENÍ. – PŘÍKLAD VILÉMA POSTELA, JENŽ VSTAL Z MRTVÝCH. – O DIVOTVORNÉM DĚLNÍKU ATD.

Jest známo, že střízlivý, mírně pracující a dokonale upravený život obyčejně prodlužuje pozemské bytí. Proto dle našeho názoru není důležité, jak prodlužovati život a právem se ptáme vědění, jakým jiným přednostem a tajemstvím učíme. Býti dlouho mlád neb navrátiti si mládí, to bude se většinou lidí zdáti právem žádoucí a cenné. Jest to možné? To budeme nyní zkoumati.

Vykřičený hrabě Saint Germain jest mrtev, nepochybujeme o tom, avšak nikdo ho nikdy neviděl stárnouti. Zdál se vždy čtyřicetiletým a v době své největší slávy tvrdil, že jest mu osmdesát let.

Ninon de l'Enclos byla ještě ve vysokém stáří mladá, hezká a svůdná žena. Zemřela, aniž by stárla.

Desbarolles, slavný cheiromant, jest již velmi dlouho pro každého mužem pětatřicetiletým; jeho rodný list svědčil by o zcela jiném, kdyby ho někomu ukázal; avšak stejně by mu nikdo nevěřil.

Cagliostro byl vždy vídán ve stejném věku a netvrdil pouze, že má elixír, který starci vrátí na okamžik všechnu svěžest mládí, nýbrž se vychloubal, že způsobil fyzické znovuzrození prostředkem, který jsme udali a analysovali v „*Dějínách magie*“. Cagliostro a hrabě Saint Germain připisovali uchování svého mládí vlastnictví a užívání universálního léku, který tak marně hledalo tolik měchačů a alchymistů.

Zasvěcenec XVI. století dobrý a učený Vilem Postel, netvrdil, že vlastní veliké arkanum hermetické filosofie; přesto však byl viděn, když již byl starý a zlomený, s čerstvou, bezvráscitou pleť, černým vousem a vlasem, svižným a silným tělem. Nepřátelé jeho tvrdili, že se líčí a že si barví vlasy; posměvači a špatní učenci vždy potřebují nějakého vysvětlení jevu, jemuž nerozumí.

Veliký magický prostředek k udržení mladosti tělesné spočívá v tom, zabrániti duši, aby nestárla, uchováme-li ji původní svěžest citů a myšlenek, kterou zkažený svět nazývá ilusemi, a kterou my

chceme nazývati prapůvodním odleskem věčných pravd.

Věřiti ve štěstí na zemi, v přátelství, lásku, mateřskou prozřetelnost, která počítá všechny naše kroky a odplatí všechny naše slzy, znamená býti dokonale pošetilým, řekne zkažený svět nevida, že on jest hlupákem, který si věří proto, poněvadž se oloupil o všechny útěchy duše.

Věřiti v dobro v mravním řádu, znamená míti je: a proto přislíbil Spasitel světa království nebeské těm, kdož se podobají dětem. Co jest dětství? Věk víry. Dítě neví ještě ničeho o životě a září blaženou důvěrou nesmrtelnosti. Může snad pochybovati o oddanosti, něžnosti, přátelství, lásce a prozřetelnosti, když se nachází v náručí matčíně?

Bud'te dětmi svým srdcem a zůstanete tělesně mladi.

Skutečnosti boží a přírody předstihují nekoněně svojí krásou a dobrem všechny představy lidské. Omrzelci jsou ti, kteří nikdy nerozuměli štěstí a zklamání dokazují svým odporem, že pili pouze z bahnitých pramenů. Nutno míti mravní smysl, aby bylo možno se těšiti smyslným rozkoším života a ti, kteří proklínají svůj život, jistě ho zneužili.

Vysoká magie vede, jak jsme již řekli, člověka k zákonům nejčistší morálky. *Vel sanctum invenit, vel sanctum facit*, pravil jeden adept; aby život na této zemi byl šťastným.

Býti svatým! Jak lehce se to řekne, ale kde vzítí víru, když se již v nic nevěří? Jak znovunaléztí vůni ctností v srdci vzrušeném neřestmi?

– Zde běží o to, naléztí pomoc ve čtyřech slovech vědy: Vědětí, odvážiti se, chtítí a mlčetí.

Nutno umlčetí hnus, vybadati povinnost a počítí ve cvičení, jako by byla milována.

Jsi ku příkladu nevěrec a chceš ze sebe učiniti křesťana. Konej cvičení křesťanova. Modli se pravidelně a používej při tom křesťanských formulí. Jdi k svátostem, při čemž předstírej víru a víra přijde. To jest tajemství jesuitů obsažené v exerciciích sv. Ignáce.

Podobnými cvičeními stane se z hlupáka člověk duchaplný; nutno jen, aby vytrvale chtěl.

Měníme-li zvyky duše, měníme tím i vzhled těla: To řekli jsme nahoře a vysvětlili jsme jak se to stane.

Co nás především činí starými a ošklivými jsou nenávistné a hořké myšlenky, soudy snižující jiné, výbuchy zlosti nad pokořenou pýchou a špatně uspokojené vášně. Blahovolná a dobrotivá filosofie by nám uspořila všechny tyto nehody. Když zavřeme oko nad chybou svého bližního a budeme počítati pouze dobré vlastnosti, nalezneme všude dobro a blahovůli.

Zvrhlý člověk má své špatné stránky a zmírní se, působíme-li na ně. Když nemáte nic společného s vášněmi lidskými, nebudete jich již více pozorovati. Přátelství a obětí, které vyvolává, nachází se i v trestnicích a žalářích. Hrůzný Lacenaire poctivě

vrátil peníze mu půjčené a jednal mnohdy velkomyslně a blahovolně. Nepochybují, že v zločinném životě Cartouchesové a Mandrinové existovaly rysy ctnosti, které by dojaly k slzám. nikdy nežil člověk absolutně dobrý a absolutně špatný. „*Nikdo není dobrým, mimo Boha*“, pravil nejlepší ze všech Mistrů.

To, co mnohdy u sebe pokládáme za touhu po ctnosti, jest často pouze skrytou ctižádostí, sobeckou láskou, skrytou žárlivostí a pyšný pud k protikladu. „*Když vidíme veřejný nepořádek a pobuřující hříšníky*“, praví autoři mystické teologie, „*věříme, že Bůh jim dal těžší zkoušky než nám, v nichž bychom jistě neb aspoň pravděpodobně nemohli obstát a možná, že bychom na jejich místě byli mnohem horšími.*“

Mír jest nejvyšší dobrem duše a Kristus přišel na svět, aby nám věnoval toto dobro.

Sláva na výstěch Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle! zpívali nebeští duchové, když se narodil Spasitel.

Staří otcové křesťanství znali ještě osmý hlavní hřích: smutek. Samo pokání jest pro pravého křesťana nikoliv smutkem, nýbrž útěchou, radostí a triumfem. „*Chtěl jsem zlo a nechci je již více; byl jsem mrtvým a nyní žiji.*“ Otec ztraceného syna dal zabít tučné tele, když se mu navrátil jeho syn. Co mohl činiti ztracený syn? Plakati ostychem, ale především radostí!

Na světě existují dvě smutné záležitosti: vášeň a hřích. Jsme-li jich zbaveni, pak se smějeme a křičíme radostí, neboť jsme zachráněni a všichni zemřelí, kteří nás milují, radují se v nebesích! Všichni nosíme v sobě princip smrti a princip nesmrtnosti. Smrt je zvíře a zvíře činí vždy hlouposti. Bůh nemiluje hloupých, neboť jeho božský duch nazývá se duchem inteligence. Hloupost se odpykává utrpením a otroctvím. zvířata potřebují hole.

Naše utrpení jsou vždy varováním, a neblahým tomu, kdo nechápe. Napne-li příroda provaz, pak jdeme špatně, udeří-li, pak nebezpečí je již veliké. běda tomu, kdo se nevzpamatuje!

Jsme-li zralí pro smrt, pak opouštíme tělo bezbolestně a nic nás již nepřiměje k návratu; přijde-li však smrt předčasně, pak touží duše po životě a zkušený divotvorce může ji přivolat zpět do jejího těla. Svaté knihy podávají nám návod, jak to nutno vykonati. Prorok Eliáš a sv. apoštol Pavel použili ho s úspěchem. Běží o to, zesnulého magnetisovati, při čemž se položí nohy na jeho nohy, ruce na jeho ruce, ústa na jeho ústa, pak seběře se celá vůle a prchlá duše se přivolá k sobě všemi duchovními polibky a vši blahovůli, které jest člověk schopen. Vleje-li operátor odloučené duši tolik přichylnosti a pozornosti, může ji myšlenkami, které jí magneticky sděluje, přemluvit, že její život je ještě nutný a že zde dole jest jí přislíbeno ještě mnoho šťastných dnů, a pak se dojistá vrátí a pro lidi obvyklého vědění zdá se smrt býti pouze letargií.

Po podobné letargii objevil se následkem péče Matky Jany do života přivolaný Vilém Postel jako mladík a zval se od té doby pouze Postel vzkříšený, *Postellus restitutus*.

Roku 1799 žil v předměstí Saint-Antoine v Paříži kovář, jenž se vydával za zasvěcence hermetických věd; jmenoval se Leriche, a vykonal prý universálním lékem podivuhodná vyléčení, ba dokonce křísil mrtvé. Tanečnice opery, jež v něho věřila, navštívila ho jednoho dne a s pláčem mu sdělila, že její milenec zemřel. Leriche šel s ní do domu smutku. Když tam přišli, pravil někdo, jenž právě vycházel: „Není to nic platno, jest již šest hodin mrtev.“ – „To nevadí“, pravil kovář, „když již jsem zde, podívám se na něho“. Šel nahoru, nalezl mrtvolu stuhlou ve všech údech, pouze v žaludečním důlku domníval se nalézt něco tepla. Dal rozdělati veliký oheň, třel tělo horkými šátky a pak universálním lékem rozředěným vinným líhem (jeho domnělý universální lék byl asi rtuťovitým práškem, podobným síranu antimonitému lékárníků), zatím co milenka zemřelého plakala a volala ho nejněžnějšími slovy zpět do života. Po několika hodinách takové práce podržel Leriche zrcadlo před obličejem zemřelého a nalezl je lehce potažené. Námaha byla zdvojnásobena a brzy objevily se patrnější stopy života; pak ho položili do dobře vyhřáté postele a po několika hodinách byl zcela navrácen životu. Vzkříšený nazýval se Candy; od té doby žil, aniž by byl nemocen. Roku 1845 žil ještě a bydlil na Place du Chevalier du Guet č. 6. Vyprávěl o svém vzkříšení každému, kdo ho chtěl poslouchati a učinil se tím u lékařů a dobráků své čtvrti směšným. Stařec těšil se způsobem Galilea a odpovídal jim: „*Smějte se, jak chcete. Vše co vím jest, že byl již napsán úmrtní list, pohřeb povolen a že by mne byli 18 hodin později také pochovali, a že nyní jsem dosud zde.*“

Kapitola III.

VELIKÉ TAJEMSTVÍ SMRTI.

Obáváme se často myšlenky, že i nejkrásnější život musí skončiti a děsíme se příchodu onoho strašlivého neznámého, nazývaného smrtí, která nás zbavuje všech radostí života.

Proč se rodíme, když život je tak krátký? Proč s takovou námahou vychováváme děti, když musí zemřít? Tak táže se lidská hloupost ve svých tak četných a tak smutných pochybách.

Stejně tak by se mohlo ptáti lidské embryo před narozením do tohoto světa, které je vrhne do světa mu neznámého, osvobozuje je z jeho ochranného obalu. Pochopíme-li mysterium narození, nalezli jsme již klíč k velikým tajemstvím smrti.

Vtělený duch, přírodním zákonem vržený do matčina klína, probouzí se v něm pomalu, vytváří si potřebné orgány k životu, které neustále rostou, ale

právě svým růstem zapřičiňují i konec svého života v matčině klíně. Nejšťastnější dobou v životě embrya jest, když spočívá ve tvaru jednoduché larvy v obalu, kde plave ve vyživující a utvářející šťávě. Tehdy jest volné a nepřístupné cizím vlivům, žije ze všeobecného života a přijímá od přírody dojem vzpomínek, které později určí tvar jeho těla a vzhled jeho obličeje. Tuto šťastnou dobu můžeme nazvat dětstvím embryonatu.

Pak přichází doba jinošství, lidský tvar stává se zřetelnějším a tvoří se pohlaví; v mateřském životě nastává obdoba stejných změn budoucího mládí s nejasným sněním. Placenta, vnější a skutečné tělo plodu, cítí, že něco v ní klíčí, něco co hotoví se vyvstati, při čemž ji roztrhne. Dítě vstupuje pak zřejměji do života snů, jeho mozek obrácený jako zrcadlo vůči matce, vyvolává četnými podněty představy, které sděluje svým údům. Matka jest dítěti tím, čím nám jest Bůh, to jest neznámou a neviditelnou prozřetelností, které se chce dítě vyrovnati ve všem dokonalém, co v ní obdivuje. Má svůj důvod v ní, žije jí a nevidí ji, nemůže jí porozuměti ani ji pochopiti a kdyby umělo filosofovati, snad by i popíralo její existenci a inteligenci a spílalo jí, poněvadž jest mu bolestivým vězením a strojem bránícím mu ve svobodě. Stále a stále se pohybuje více, obává se a cítí, že jeho život hasne. Přichází hodina strachu a křeče, pouta padají a no cítí, jak se řítí v propast neznáma. Padá, bolestný pocit je pronikne, obklopí je cizí chlad, vydá poslední vzdech, který se však mění v první dětský pláč pozemského člověka. Dítě jest mrtvo životu embryonálnímu, aby se zrodilo životu lidskému! Ve stavu embryonálním zdála se mu placenta býti tělem a ona byla skutečně zvláštním embryonálním tělem, nepotřebným pro jiný život, které v okamžiku zrození bylo odvrhuto jako nepotřebné smetí.

Naše tělo v životě lidském jest druhým obalem pro třetí život nepotřebným a proto se od něho odlučujeme ve stavu našeho druhého zrození. Lidský život srovnán s životem nebeským, jest skutečným embryonátem. Usmrtí-li nás naše špatné vášně, rovná se pozemský život potratu a my se pro věčnost rodíme předčasně. Sv. Jan zove tento hrozný stav druhou smrtí.

Dle vyprávění extatiků, zůstávají ztracené plody lidského života obsaženy v pozemském ovzduší, jež nemohou proniknouti, a zvolna se v něm utápějí a rozplývají. Mají tvar lidský, avšak nikoliv úplný, nýbrž všelijak porušený: jednomu chybí ruka, druhému paže, jeden jest pouhým trupem, onen pouhou bledou, kolotající hlavou. Do nebe jim brání vystoupení poranění utrpěné v lidském životě, mravní rána, která způsobila jejich fysické znetvoření, kterým hyne všechno jejich bytí.

Brzy zůstane jejich nesmrtná duše nahá a aby skryla svou hanbu a opatřila si nový závoj za každou cenu, jest nucena tíhnouti k temnosti zevnitřní

a zvolna brázdí mrtvé moře, to jest spící vody starého chaosu.

Tyto poraněné duše jsou larvami druhého embryonatu; žijí své eterické tělo parou prolité krve a děsí se špičky meče. Často přibližují se nešťastným lidem a žijí z jejich života tak jako embryo z lůna matčina; mohou bráti na sebe nejstrašlivější formy, aby představovaly bezuzdné vášně svých živitelů a objevují se ve tvarech démonů politováníhodnému operatérovi při neblahých pracích černé magie.

Tyto larvy se bojí světla a jmenovitě světla duševního. Záblesk inteligence postačí, aby je rozptýlil a vrhnul do onoho mrtvého moře, které nesmí býti zaměňováno s Mrtvým mořem v Palestýně. Vše co jsme tuto napsali náleží k pochybným tradicím jasnovidců a může býti vědecky potvrzeno pouze onou neobyčejnou filosofií, kterou Paracelsus nazval filosofií bystrohledu, *Philosophia sagax*.

Kapitola IV.

VELIKÉ TAJEMSTVÍ VŠECH TAJEMSTVÍ.

Veliké arkanum, to jest nevyslovitelné a nevyšvětlitelné tajemství, jest absolutním věděním dobra a zla.

„Budete-li jísti ovoce z tohoto stromu, budete se podobati bohům,“ pravil had.

„Budete-li z něho jísti, smrtí zemřete,“ odpovídá moudrost božská.

tak roste dobro i zlo na jednom stromě a pochází z jednoho kořene.

Zosobněné dobro jest Bůh.

Zosobněné zlo jest ďábel.

Znáti tajemství aneb vědu o Bohu, znamená býti Bohem.

[Znáti tajemství aneb vědu o ďáblu, znamená býti ďáblem.]

Touha býti zároveň bohem i ďáblem, znamená ssáti do sebe absolutní rozpor, dvě protikladné síly, znamená propadnouti nekonečnému sporu.

Znamená píti jed, který ničí slunce a který musí strávit svět.

Znamená obléknouti vražedné roucho Deainery.

Znamená zasvětit se nejjistější a nejhřůznější ze všech smrtí. Běda tomu, kdo chce věděti příliš mnoho! Neboť nemírné a opovážlivé věděni ho neusmrtí, nýbrž učiní ho šilencem.

Jísti ovoce dobrého a zlého ze stromu poznání, znamená spojovati dobro a zlo a tím je činiti stejným.

[Znamená pokrýti jasnou tvář Osiridovu maskou Tyfonovou.]

Znamená odkrýti svatý závoj Isidin a znesvětit svatyni.

Odvážlivec, jenž s nekrytým zrakem chce pozorovati slunce oslepne a slunce se mu stane tmavým!

Jest zakázáno říci o tomto předmětu více; ukončíme naše zasvěcování tvary tří pantaklů:

Tyto tři hvězdy říkají dosti a spojíme-li je se čtverností možno dojít k vytušení arkanu arkán.*)

PRVNÍ PANTAKL: Bílá hvězda, Hvězda tři magů.

BŮH JEST	{	nade vše vědění: TAJEMSTVÍ.
		nade vši spravedlnost: OBĚŤ.
		nad všechnen rozum: PROZŘETELNOST.
		nad všechnu představu: DOKONALOST.
		nade vše bytí: SOUCIT.

DRUHÝ PANTAKL: Černá hvězda, Zlá hvězda.

Satan je nenávisť	{	proti vědění: NEVĚDOMOST.
		proti rozumu: NESMYSL.
		proti spravedlnosti: VLÁDYCHTIVOST.
		proti pravdě: LEŽ.
		proti Bytí: ZNIČENÍ.

TŘETÍ PANTAKL: Červená hvězda, Pentagram božského Utěšitele.

Duch Svatý je ve vztahu	{	k vědění: POKROK.	<
			> Nadšení.
		k spravedlnosti: LÁSKA.	<
			> Harmonie.
		k rozumu: MOUDROST.	<
			> Krása.
		k pravdě: SVĚTLO.	<
			> Správnost.
		k Bytí INTELIGENCE.	<
			> Genialita.

K doplnění našeho díla zbývá nám ještě podati veliký klíč Viléma Postela**).

Jest to klíč tarotu. Vidíme v něm čtyři barvy, hole, poháry, meče, peníze či kruhy odpovídající čtyřem hlavním světovým stranám a čtyřem zvířatům neb symbolickým znakům, uspořádaná čísla a písmena v kruhu, pak sedm planetárních znaků s naznačením jejich trojnásobného opakování třemi barvami, aby vyjádřily svět přírodní, lidský a bož-

*) Na tomto místě byly původně (nikoliv v českém vydání) vyobrazení. Přinášíme jejich zjednodušený popis: 1. hvězda – bílý pentagram uvnitř trojúhelník hrotem vzhůru. Na hrotech bílé disky. Z vnější strany tupých úhlů paprsky. Nápis: v centru „Bůh jest Jod-He-Vau-He Alef-He-Jod-He“, uvnitř hrotů: „nade vše...“, uvnitř disků: „Tajemství“ atp. Nápis v podání Keferově jsou řazeny od levé ruky k hlavě pentagramu po směru hodinových ručiček.

2. hvězda – obrácený černý pentagram, v centru bílý prsteneček, žádné paprsky, černé disky na hrotech. Stejně uspořádání nápisů – (konče spodním hrotem).

3. hvězda – stejný obraz jako první, není trojúhelník uvnitř, tečkovaně jsou strany protaženy do tvaru pentagonu. Stejně umístění nápisů. Poslední řada slov („Nadšení“ atd.) umístěna na paprscích mezi hroty zcela v souladu s Keferovým přepisem.

**) I zde bylo vyobrazení. A to natolik složité, že nám nestojí za popis.

ský, a jejichž hieroglyfické emblémy tvoří jedena-
dvacet velkých trumfů naší tarotové hry.

Uprostřed prstenu jest viděti světový trojúhelník, tvořící hvězdu neb prsten Šalamounův, jest to náboženský a metafysický trojúhelník odpovídající přirozené trojici universálního stvoření ve vyrovnaných podstatách.

Okolo trojúhelníku jest kříž, který dělí kruh ve stejné části. tak spojují se symboly náboženství s čarami geometrie, tak doplňuje víra vědění a vědění dává víře smysl.

Pomocí tohoto kříže jest možno porozuměti všeobecné symbolice starého světa a stanoviti překvapující analogie s našimi dogmaty. Tak porozumíme, že božské zjevení jest v přírodě i v lidstvu neustále trvajícím, vycítíme, že křesťanství v universálním chrámu potřebovalo pouze světla a tepla, když dalo sestoupiti duchu lásky k bližnímu, který jest Životem samého Boha.

DOSLOV.

Vzdávám ti dík, můj Bože, že jsi mne povolal do tohoto podivuhodného světla. Jsi nejvyšší inteligencí a absolutním životem všech čísel a sil, které Tebe poslouchají, aby vyplnily nekonečnost nevyčerpateľným stvořením. Matematika tě dokazuje, harmonie tě opěvají, tvary mizí a modlí se k Tobě.

Abraham Tě znal, Hermes Tě uhodl, Pythagoras změřil Tvoje pohyby, a Platon doufal v Tebe všemi sny svého genia; ale pouze jediný zasvěcenec, jediný mudrc dal dětem země na Tebe hleděti, pouze jediný mohl o Tobě říci: Můj Otec a já jedno jsme; Budiž veleben, neboť jeho sláva jest slávou Tvojí! Otče, ty víš, že ten, který psal tyto řádky, mnoho bojoval a mnoho trpěl; zažil chudobu, pomluvy, pohrdání, žalář, všichni kdož ho milovali ho opustili, přesto však nikdy nebyl nešťastným, poněvadž útechou mu byla pravda a spravedlnost! Ty jediný Jsi svatý, a Ty víš, že nikdy nepokládal jsem se bez chyb před tváří Tvoje. Tak jako všichni lidé byl jsem hračkou lidských vášní, pak jsem je – lépe však – Ty jsi je ve mně překonal a Ty dal Jsi mi, abych spočinul v hlubokém míru těch, kteří hledají a touží pouze po Tobě.

Miluji lidstvo, poněvadž lidé pokud nejsou šílení, jsou špatní pouze z omylu a ze slabosti. každý dle svého miluje dobro a touto láskou, kterou jsi jim dal jako oporu v jejich zkouškách, musí dříve či později milující pravdu dojít k Tobě. Kéž by i moje knihy došly tam, kam je posílá Tvoje Prozřetelnost. Obsahují-li slova Tvé moudrosti, pak budou silnější než zapomenutí; obsahují-li však pouze omyly, pak aspoň vím, že moje láska k pravdě a spravedlnosti je přežije a že nesmrtnost jistě znovu shrne naděje a přání mé duše, kterou jsi stvořil nesmrtnou!

Elifas Levi.